

ΜΗΕΝΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΛΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΤΟΠΛΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1979

ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΛΑΣΤΙΚΙΔΑΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 1979

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

I. 'Εργαστήριο Μυητολογίας

1. Δρ "Αννα Χιτζανίδου-Μανουηλίδου:	Προϊσταμένη
2. "Ηβη Κουγέα:	'Επιμελητής
3. Δρ 'Ελευθέριος Τζάμος:	'Επιμελητής
4. Δρ 'Αθανάσιος Παππᾶς	Βοηθός
5. Δρ 'Ιωάννα Θεοχάρη-'Αθανασίου	Δύκιμος Βοηθός
6. Κωνσταντίνος Παπαθανασίου:	Παρασκευαστής

II. 'Εργαστήριο Βακτηριολογίας

1. Καθηγητής Χρήστος Παναγόπουλος:	Προϊστάμενος
2. Δρ Πέτρος Ψαλλίδας:	'Επιμελητής
3. 'Αθανάσιος 'Αλιβιζάτος:	Βοηθός
4. 'Ιωάννης Μουστάκας:	Παρασκευαστής

III. 'Εργαστήριο 'Ιολογίας

1. Δρ Παναγιώτα Κυριακοπούλου:	Προϊσταμένη
2. Δρ Φρειδερίκος Μπέμη	Βοηθός
3. Δρ Βασιλεία Πλαστήρα:	Είδική Γεωπόνος
4. Σοφία Ζάννου:	Είδική 'Εργάτρια

IV 'Εργαστήριο Μή Παρασιτικῶν' Ασθενειῶν

1. Δρ Κωνσταντίνος Χολέβας:	Προϊστάμενος
2. Δημήτριος Βελισσαρίου	Δύκιμος Βοηθός
3. Στέργιος Τσεγκος:	Παρασκευαστής
4. Ματούλα Μπαμπλένη:	Παρασκευάστρια
5. Είρηνη Μουστάκα	"

V. Παρασκευαστήριο

1. 'Ελισάβετ Τσόπελα:	Είδικη 'Εργάτρια
2. Γαρυφαλλιά Τσιπάκη:	" "

VI. Θερμοκήπιο:

1. Βάσιος Τσουπρᾶς:	Μερικῶς ἀπασχολήθηκαν σάν αηπουρού
2. Γεώργιος 'Αρβανιτάκης:	

VII. 'Επίσης ἀπασχολήθηκαν σέ είδικά προγράμματα οι ἔξις:

1. 'Εριέττα Κορνάρου, Γεωπόνος:	Πρόγραμμα 'Αδρομυκώσεων Βάμβαιος
2. Καλομοίρα "Ελενα, Γεωπόνος:	Πρόγραμμα ἀπολυμαντικῶν βαμβακοσπόρων
3. Δημήτριος Λάσκαρης, Γεωπόνος:	Πρόγραμμα σήψεων πορτοκαλιῶν
4. Παναγιωτίδη: 'Εργάτρια,	Πρόγραμμα ἐσπεριδοειδῶν, ύγιες πολ/κό δύλικο.

Μεταβολές Προσωπικού

- 1) 'Η κα 'Ιωάννα Θεοχάρη-' Αθανασίου, τελείωσε ἐπιτυχῶς τίς μεταπτυχιακές της σπουδές καί πήρε τό Διδακτορικό δίπλωμά της ἀπό τό Πανεπιστήμιο τοῦ Παρισιοῦ.
- 2) 'Ο κ. 'Αθ.' Αλιβιζάτος συνέχισε σάν υπότροφος τοῦ Ι.Κ.Υ. τίς σπουδές του στήν 'Αγγλία.

Β: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

1) 'Ανέγερση Κτιρίου

'Εγκρίθηκε δαπάνη ὑψους 8.000.000 γιά τό νέο ιτίριο τοῦ Τμήματος, ἔγινε ἡ δημοπράτηση τοῦ ἔργου ἐπιτυχῶς καί ἡ ἐγκατάσταση τοῦ 'Εργολάβου πού θά τό ἐκτελέσει. "Ετσι, ἀναμένεται πολύ σύντομα νά ἀρχίσουν οἱ σχετικές οἰνοδομικές ἐργασίες.

Λεπτομέρειες γιά τούς χώρους καί τίς ἀνάγκες πού θά καλύψει τό νέο ιτίριο ἔχουν ἀναφερθεῖ σε ἐκθέσεις τῶν προηγουμένων ἔτῶν.

2) Προμήθεια ἐργαστηριακού ύλικού

Οἱ κυριώτερες προμήθειες σε ὄργανα γιά τά διάφορα ἐργαστήρια τοῦ Τμήματος ἔχουν ὡς ἔξι:

- α) Δύο κλιματιζόμενοι θάλαμοι γιά τήν ἀνάπτυξη φυτῶν
- β) "Ενας ηλασματικός συλλεκτήρας
- γ) "Ενας ζυγός ἀκριβείας

Γ: ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1) "Ερευνα

Τά ἀποτελέσματα τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας πού ἔγινε μέσα στό χρόνο δίνονται ἀπό τά ἀντίστοιχα 'Εργαστήρια.

'Εδῶ ἐπιθυμῶ νά τονίσω τό πνεῦμα συνεργασίας καί τήν ἀφοσίωση πού χαρακτήριζαν τήν προσπάθεια τοῦ προσωπικοῦ στό τομέα αὐτό. Χωρίς τίς προϋποθέσεις αὐτές θά ήταν ἀδύνατο νά σημειωθεῖ ἡ ίκανοποιητική ἀπό κάθε πλευρά ἀπόδοση ὅλων τῶν ἐργαστηρίων.

Σε πολύ γενικές γραμμές ἐπισημαίνεται ἡ πρόοδος πού σημειώθηκε στά ἔξι προγράμματα:

Μικητολογικές ἀσθένειες: Σήφεις πορτοκαλιῶν, τήξεις βαμβακοφύτων καί ἀντιμετώπιση τῶν ἀδρομυκώσεων βάμβακος κ.ά.

Βακτηριολογικές ἀσθένειες: Βακτηριώσεις φασολιῶν, τομάτας φουντουκιᾶς, βιολογική καταπολέμηση τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS καί παθογενετική ίκανότητα βακτηρίων PSEUDOMONAS.

Ίολογικές άσθενειες: Παραγωγή ύγιεινς πολ/κού ύλικου έσπεριδοειδών με καλλιέργεια μεριστωμάτων. Βιοεργαλανση διάγνωση και έπιδημιολογία ίώσεων σε καλλιεργούμενε φυτά.

Μή Παρασιτικές άσθενειες: Αντιμετώπιση της πικρής αηλίδωσης στά μῆλα. καί τά κυδῶντα. Φυτοτοξική έπιδραση της φθοριούχου ρυπάνσεως του άέρα.

2) Τρέχουσα Φυτοπαθολογική 'Εργασία

Στά 'Εργαστήρια του Τμήματος, έξετάστηκε μεγάλος άριθμός δειγμάτων άπό διάφορα μέρη της 'Ελλάδος. Οι περιπτώσεις άσθενειῶν πού διαπιστώθηκαν δίδονται σε παράρτημα στό τέλος της 'Εκθέσεως.

Συνολικά μέσα στό 1978 στάλθηκαν οι έξης γραπτές άπαντήσεις γιά διάφορες άσθενειες.

1. Μυκητολογικές	240
2. Βακτηριολογικές	61
3. Ίολογικές	95
4. Μή Παρασιτικές	<u>264</u>

Σύνολο

'Εκτός άπό τίς γραπτές άπαντήσεις γιά ένα σημαντικό άριθμό δειγμάτων δόθηκαν προφορικές άδηγίες στούς ένδιαφερόμενους πού έπισκεψήθηκαν τά 'Εργαστήρια.

Πρέπει νά σημειωθεῖ ότι τά δείγματα φυτῶν πού λαμβάνονται άντιπροσωπεύουν σοβαρές και συχνά δύσκολες περιπτώσεις καί ή έξετασή τους άπασχολεῖ συχνά περισσότερα του ένδις έργαστήρια μέχρι τή τελική διάγνωση. Η τελευταία, άναλογα μέ τή περίπτωση, βασίζεται σε μικροσκοπικές και άνατομικές έξετάσεις, άπομονώσεις παθογόνων μικροοργανισμῶν και ίῶν καί άνάλυση φυτικῶν ίστων.

Στή τρέχουσα φυτοπαθολογική έργασία τῶν 'Εργαστηρίων πρέπει νά προστεθοῦν οι διάφορες γνωματεύσεις και πληροφορίες πού δίδονται σχεδόν καθημερινά σε ύπηρεσίες και ίδιωτες, ή άναθεση έπιστημονικῶν όμιλων σε σεμινάρια και οι έπισκεψεις γιά έπιτόπια έξέταση φυτοπαθολογικῶν προβλημάτων.

Δ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κατά τό 1979 είσαχθηκαν στή βιβλιοθήκη πολλά φυτοπαθολογικά συγγράμματα. Η προμήθεια αύτή κάλυψε άρκετές έλλειψεις πού εἶχαν δημιουργηθεῖ άπό τή περιορισμένη είσαγωγή βιβλίων τά τελευταία χρόνια στή βιβλιοθήκη.

Καί έδω θά πρέπει νά υπογραμμιστεῖ ή συμβολή όλων τῶν 'Επιστημόνων για τήν ένημέρωση καί έμπλουτισμό τῆς Βιβλιοθήκης. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική έργασία ή δύο θά πρέπει νά έκτιμηθεῖ όχι μόνο σάν προϋπόθεση όμαλης λειτουργίας τῶν έργαστηρῶν ἀλλά καί σάν συντελεστής πού ἀξιοποιεῖ καί ἐπεκτείνει τίς υπηρεσίες τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ 'Ιδρυματος ἐκτός αὐτοῦ, μέ τήν ἔξυπηρέτηση πού προσφέρει σέ ἄλλα έρευνητικά 'Ιδρυματα τῆς Χώρας, ἐπιστήμονες φοιτητές κλπ.

E. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Δέν χρειάζεται νά τονιστεῖ ίδιαίτερα ή σημασία ἐπιστημονικῶν διαλέξεων για τήν ένημέρωση καί καλλιέργεια πνεύματος ἐπαφῶν στό προσωπικό καί προβολή τοῦ 'Ιδρυματος. Για τό λόγο αὐτό κάθε φορά πού παρουσιάζεται ή εύκαιρια καταλλήλων προσώπων καταβάλλεται προσπάθεια ὁργανώσεως τέτοιων όμιλων στό Μ.Φ.Ι.

'Εφέτος πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω όμιλινες ἀπό "Ελληνες καί ξένους ἐπιστήμονες.

1. "Θέσεις μολύνσεως τῶν μικροοργανισμῶν πού μεταδίδονται μέ τό σπόρο καί νεώτερος τρόπος καταπολεμήσεώς των".

(PROF. J. SINCCAIR Παν/μιο LOUISIANA, Η.Π.Α.)

2. 'Ο Βοτρύτης τῆς φράουλας καί τά μυκητοκτόνα πού τήν καταπολεμοῦν.

(DR Α.Παπᾶς, 'Εργαστήριο Μυκητολογίας)

3. " Πρόσφατες πρόδοι στήν ἔρευνα πάνω στόν μύκητα EUTYPA ARME-ΝΙΑΣΕ σάν παθογόνο τῆς βερικοκιάς, ἀμπελιοῦ κ.ἄ. φυτῶν στήν Λύστραλία, Η.Π.Α. καί Εύρωπη!"

(DR M.V. WHITTE AGR. RES. INST., Λύστραλία).

4. Διάγνωση καί χαρακτηρισμός τῶν ιώσεων τῶν φυτῶν

(DR Φ. MIEM, 'Εργαστήριο 'Ιολογίας)

5. 'Αντιμετώπιση Φυτοκαθογόνων μυκήτων ἐδάφους.

K. ΠΑΠΑΒΥΖΑΣ, U.S.D. AGR., BELTSVILLE MARYLAND)

ΣΤ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

'Οπωσδήποτε ή ἔντονη καί ποικίλη ἀπασχόληση τῶν ἐπιστημόνων μέ πολλά θέματα περιορίζουν σημαντικά τή συγγραφική τους δράση. Παρ' ὅλες ὅμως τίς υπάρχουσες δυσκολίες καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια πρός τή κατεύθυνση αὐτή. "Ετσι θά πρέπει νά θεωρηθεῖ ίνανοποιητικός ὁ ἀριθμός τῶν δημοσιευμάτων πού πραγματοποιήθηκαν τό χρόνο αὐτό ἀπό τό ἐπιστημονικό προσωπικό τοῦ 'Ιδρυματος καί πού στό σύνολό του σχεδόν ἀναφέρεται σέ ἀποτέσματα τῆς έρευνητικῆς δραστηριότητας τῶν ἐπιστημόνων τοῦ Τμήματος.

Οι τίτλοι τῶν δημοσιευμάτων δίδονται ἀπό τά ἐπί μέρους έργαστήρια.

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1979

ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: 1) Μελέτη της άντοχής είδων πυρηνοιάρπων σε προσβολές του λαιμού από PHYTOPHTHORA spp
(Πρόγραμμα ΜΦΙ ΚΑ ΦΙΜΥ-004)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: "Ηβη Κουγέα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Δ. Στυλιανίδης, 'Ινστιτούτο Δενδροκομίας Ναούσης ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: "Έγιναν μολύνσεις μέ τόν PHYTOPHTHORA SYRINGAE σε 5 ποικιλίες βερικοκιάς, 5 ποικιλίες ἡ ἐπιλογές ροδακινιάς και 9 άμυγδαλιάς. Οι ποικιλίες αύτές μελετούνται από τόν κ. Δ. Στυλιανίδη του 'Ινστιτούτου Δενδροκομίας Ναούσης γιά την άξια τους σάν υποκείμενα στίς έλληνικές συνθήκες.

Γιά τήν έκτιμηση της ζημιάς (δείκτης άσθενείας) χρησιμοποιήθηκε συμβατική αλίμαξ όπου τά δένδρα βαθμολογήθηκαν ως έξης:

'Αρνητική μόλυνση = 0, Διάμετρος προσβολής ήταν μήκος του κορμού.

3CM = 1, Διάμετρος προσβολής 3.5-8 CM = 2, Διάμετρος προσβολής 8.5 CM = 3. Δένδρα ξερά = 4. Τά άποτελέσματα έκφραζονται σάν ποσοστά της μεγαλύτερης δυνατής βαθμολογήσεως δηλ. της περιπτώσεως που όλα τά δένδρα θά ξηραίνονται ήταν θά βαθμολογούνται μέ 4. Τά άποτελέσματα δίνονται στόν συνημμένο πίνακα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΟΛΥΝΣΕΩΝ ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΩΝ ΜΕ ΤΟΝ PHYTOPHTHORA SYRINGAE ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΙΠΕΝΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

• Ημερομηνία μολύνσεως δένδρων 9.2.79

• Ημερομηνία τελικών παρατηρήσεων 26.6.79

	Λριθμός δένδρων	Υγιή	Προσβεβλημένα Διαμετρος προσβολής είς CM	Δείκτης άσθενειας	M.O.
			3 3,5-8	8 ξερά	διαμέτρου προσβολής σε CM
Ποικιλία βερικοκιάς					
Στέλλα					
	44	1	3	17	3 20 72 6
EARLY ORANGE	35	1	3	17	4 10 64 6
CANINOS	36	0	3	11	10 12 72 8
H.COLOMER	17	2	6	3	0 6 53 3
PRECOCE DE TUNISIA	19	5	1	0	0 5 57 5
Ποικιλία ροδακινιάς					
NEMAGUARD	18	18	0	0	0 0 0 0
Άγριο No 22	14	14	0	0	0 0 0 0
" "	27	12	0	0	0 0 0 0
" "	30	8	0	0	0 0 0 0
" "	32	20	0	0	0 0 0 0
Ποικιλία αμυγδαλιάς					
Φυλλίς	9	8	0	0	0 1 11
MARCONA X	12	6	2	3	1 0 23 5
Παγκράτι					
" Άγριο No 22	11	6	2	2	1 0 20 6
" " 1	32	15	12	2	2 1 26 4
" " 2	28	14	8	3	1 0 22 4
" " 3	19	9	4	3	0 3 29 4
" " 4	21	11	5	2	2 1 23 5
MARCONA X					
11/21/67	22	18	2	2	0 0 7 3
Ρέτσου X					
TRUITO	15	8	4	3	0 0 17 4

- 2) "Ερευνα στή σχέση δι ειαφόρων δυναμικού μολύσματος καί ἀποτελεσματικότητας προστατειταιών μυκητοκτάνων βαμβακοσπόρου.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: "Ηβη Κουγέα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Καλομοίρα Νταβατζή-Έλενα

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Συνεχίστηκε ή ἀξιολόγηση διαφόρων προστατευτικών, ἔναντι τῶν τήξεων τοῦ βάμβακος, μυκητοκτόνων μέ τή μέθοδο τοῦ αὐξανομένου ἐπιπέδου μολύσματος, ὅπως ἔχει ἥδη περιγραφεῖ.

"Η δοκιμή ἔγινε μέ τά παθογόνα PYTHIUM ULTIMUM, RHIZOCTONIA SOLANI καί μικτό μόλυσμα (1:1 σέ βάρος μολύσματος) τῶν δύο παθογόνων." Έγιναν 10 ἐπαναλήψεις μέ 5 σπόρους δηλ. 50 σπόρους κατά ἀντικείμενο. Στατιστική ἐπεξεργασία μέσα στδ ἵδιο ἐπίπεδο μολύσματος ἔγινε σύμφωνα μέ τή μέθοδο DUNCAN (στδ ἐπίπεδο 5%).

"Η ἀπομόνωση τοῦ R. SOLANI πού χρησιμοποιήθηκε στήν ἀξιολόγηση τοῦ πίνακα 3 ἤταν ἄλλη ἀπό ἐκείνη πού μέχρι σήμερα χρησιμοποιήθηκε παρατηρήθηκε ὅτι εἶχε ύψηλότερη παθογόνο δύναμη. Τά ἀποτελέσματα-τῆς ἀξιολογήσεως δίνονται στοὺς πίνακες 1,2,3 πού ἐπισυνάπτονται.

PYTHIUM ULTIMUM: % έπιβίωση¹ βαμβακοφύτων άπο σπόρους "άπολυμαμένους" με διάφορα μυητοκτόνα σε διάφορα έπιπεδα μολύσματος 30 μέρες μετά τη σπορά.

Μυητοκτόνα	Δόση (GR ή cc/ σπόρου)	Ε πίπεδα μολύσματος			% σε γώμα υγρασίας 7%)
MÄRTHURAS	-	0	0,08	0,16	0,75
BUSAN 30 E.C.	360	100	71 ABC	46 BC	17 BC
DELIOSAN-C W.P.	400	112	59 BC	59 BC	2 C
DEMOSAN 65% W.P.*	110	63 AB	29 C	28 BC	7C
DEXON 50% W.2.	360+262,5	110	115 A	80 AB	95 A
DEMOSAN-KRION TYSPI	360+180	115	105 AB	54 BC	49 B
VITAVAX C WP	380	98	61 BC	70 ABC	22 BC
VITAVAX C WP	300	115	63 BC	46 BC	41 B
TERRACONT L 205L.	1000	112	83 ABC	51 BC	47 B
DITHANE M45 80% WP.+PCNB 75% WP.	300+300	117	39 C	51 BC	37 BC
RIDOMIL 25% WP.*	300+300	105	98 AB	107 A	93 A
CAPTAN 50% WP.	120+300				105A 108A

1. Ο άριθμός τῶν φυτῶν στό μάρτυρα (Ο έπιπεδο μολύσματος) που ήταν 41 πάρθηκε σᾶν 100% έπιβίωση.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2

P.ULTIMUM + R.SOLAN (1:1) % έπιβέλωση¹ βαμβακοφύτων ήπδ σπόρους άπολυμασμένους με διάφορα μυητοντόνα σε διάφορα έπιπεδα μολύσματος 30 μέρες μετά τή σπορά.

Δόση Επίπεδα μολύσματος % (σε χώμα ύγρασίας 10%)

Μυητοντόνα	Δόση GR ή CC/100KGS	Επίπεδα μολύσματος %
σπόρου	0	0,08

Μερτυρές	-	100	40	15β	OC	10C
BUSAN 30 EC	360	85	48	33αβ	4βC	15C
DEMOSAN-C W.P.	624	94	54	69α	40αβ	25βC
DEMOSAN-C W.P.	400	100	81	67α	42α	25βC
DEMOSAN 65% WP. & DEXON 50% W.P.	360+262,5	92	85	58α	60α	67α
* KATHON 70% SP.	360+180	90	67	48αβ	38αβC	48α
VITAVAX-C W.P.	380	100	79	58α	56α	19C
VITAVAX-C W.P.	300	96	65	60α	31αβC	12C
TERRACOAT L-205 L.	1000	90	50	42αβ	27αβC	8C
DITHANE M-45 80% W.P.+PGMB 75% W.P.	300+300	94	60	54α	25αβC	31βC
RIDOMIL 25% W.P.+ CAPTAN 50% W.P.	120+300	92	60	12β	35αβ	33β

1. Ο άριθμός τῶν φυτῶν στό μάρτυρα (Ο έπιπεδο μολύσματος) πού ήταν 48 πάρθηκε σάν 100% έπιβέλωση.

Π Ι Ν Λ Κ Λ Σ 3

RHIZOCTONIA SOLANI: % έπιβίωση¹ βαμβακοφύτων άπο σπόρους "άπολυμασμένους" με διάφορα μυκητοκτόνα σε διάφορες έπειπεδα μολύσματος 20 μέρες μετά τη σπόρα.

Μυκητοκτόνα	Δόση (GR ή CC /100KGS σπόρου)	Έπειπεδα μολύσματος % (σε χώμα ύγρασίας 11%)
Μέρτυρες	-	0,08
PANOCTINE 35% P	300	100
PANORAUX 25% P	150	105
" + PANOCITINE 35% P	150+300	109
TECTO-C W.P.	300	114
VONDOCARB W.P.	300	107
VONDOREB 79% W.P.	300	102
NEOPLAN W.P.	300	109
BENILATE 50% W.P.	452	107
TERRACOIT ZN 2055 W.P.	1000	107
A 6082 W.P.	400	105
DEMOSAN-C W.P.	624	107
		84α
		63α
		28α
		2β
		12,5
		0,75
		6,25
		0,16
		0,08
		16C
		9β
		2β
		2β
		9β
		7βC
		7β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		0C
		0β
		12β
		2β
		0C
		0β
		0C
		0β
		12β
		14α
		2β
		0C
		0β
		0C
		0β
		14α

1. Ο ορισθμός τῶν φυτῶν στό μάρτυρα (Ο έπειπεδο μολύσματος) πού ήταν 43 πάραγη σάν 100% έπειβάση.

3) Μελέτη για τή δυνατότητα προστασίας τού βαμβακοσπόρου από τίς τήξεις μέ προστατευτικά φάρμακα έντος άπό ύδραργυρούχα. Προσδιορισμός παθογόνων έδαφους (Πρόγραμμα Υ.Γ. ΜΚΠ-72 077/1/1).

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: "Ηβη Κουγέα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Καλομοίρα Νταβατζή - Ελένα

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Οι πειραματικοί άγροι που άνατέθηκαν τό 1979 στό Μ.Φ.Ι. ήσαν: Πρεβέζης, Μεσολογγίου, Λειβαδιάς και Πύργου. Η συμβολή τού 'Ιδρυματος Όπως και στό παρελθόν συνίστατο στή δειγματοληφία φυταρίων και προσδιορισμό τῶν παθογόνων τῶν τήξεων και ποσοστό προσβολής. Τά αποτελέσματα ήταν:

Περιοχή	Άριθμός έξετασθεντών φυτῶν	Έπει τούς ένατό προσβολής <u>R.SOLANI</u> <u>PULTIMUM</u> <u>T.BASICOLA</u> <u>M.PHASEOLI</u>	Σύνολο % προσβολής
Λειβαδιά	835	0,35	5,5 56,8
Πύργος	1215	0,25	0,25
Μεσολόγγι	1592		2,5 2,5
Πρέβεζα	820	0,12	0,12 2,12

4) Μελέτη έπει τῆς άντοχής ύποκειμένων έσπεριδοειδῶν σέ προσβολή λαιμοῦ και ριζῶν από PHYTOPHTHORA SPP.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: "Ηβη Κουγέα, "Αννα Μανουηλίδου-Χιτζανίδου

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Δενδροκομικός Σταθμός Πόρου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Σέ πειραματικό τεμάχιο που εἶχε έγκατασταθεῖ στό Δενδροκομικό Σταθμό Πόρου έγιναν τεχνητές μολύνσεις με τούς μύκητες PHYTOPHTHORA CITROPHTHORA και PH.PARASITICA σέ δενδρύλαια CITRUS VOLKAMERIANA, CLEOPATRA, CITRANGE TROYER και πορτοκαλιάς PINEAPPLE. Η πορτοκαλιά χρησιμοποιείθηκε σάν εύασθητος μάρτυρας. Οι μολύνσεις έγιναν σέ δύο διαφορετικές έποχές και έφαρμόστηκαν τρεῖς διαφορετικές τεχνικές. Δυστυχώς άλες οι μολύνσεις ύπηρξαν άρνητικές.

5) Μελέτη τῆς άσθένειας που προκαλεῖ δύ μύκητας EUTYPA ARMENIA-CAE στά ιαρποφόρα δένδρα.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: "Ηβη Κουγέα, "Αννα Μανουηλίδου-Χιτζανίδου

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: —————

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Συνεχίστηκε γιά τέταρτη χρονιά ή καταγραφή τῆς ἐπέκτασης τῆς ἀρρώστειας σὲ φυσικά μολυσμένα ἀμπελῶνα στὴν Βραυρῶνα 'Αττικῆς.

Λόγω ἄλλων ἀπασχολήσεων δέν ἐκτελέστηκαν ἄλλες ἐργασίες στὸ πρόγραμμα αὐτό.

6) Μετασυλλεκτικές σήψεις 'Εσπεριδοειδῶν.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Α.Μανουηλίδου-Χιτζανίδου, Δ.Λάσιαρης

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: _____

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: I. Σήψεις πού ὀφείλονται σὲ μύκητες τοῦ γένους PHYTOPHTHORA.

1) "Εγιναν 210 ἀπομονώσεις ἀπό πορτοκάλια μολυσμένα ἀπό διάφορες περιοχές τῆς χώρας (Πρέβεζα, Ἀργολίδα, Λακωνία) καὶ σὲ διάφορες ἐποχές καὶ προσδιορίστηκαν τά. εἴδη πού ἀπομονώθηκαν.

2) Μελετήθηκε ἡ βιολογία τοῦ PH.CITROPHTHORA (χρόνος μολύνσεως, χρόνος ἐπιδρασης, ἐπίδραση ἀριθμοῦ μολυσμάτων στὴ μόλυνση) καὶ ἄρχισε παρόμοια μελέτη γιά τὸν PH.SYRINGAE.

3) Μελετήθηκε. Ιατά πόσο σὲ πορτοκάλια μολυσμένα μέ PH.CITROPHTHORAE χωρίς ἐμφανῆ τὴν προσβολή ἐκδηλώνονται τά συμπτώματα μετά τὴν παραμονή τους σὲ θάλαμο ἀποπρασινισμοῦ. Διαπιστώθηκε ὅτι αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπό τὴν θερμοκρασία πού ἔχουν οἱ καρποί πρίν νά τοποθετηθοῦν στὸ θάλαμο, ἀπό τὸν χρόνο πού παρέρχεται μεταξύ μολύνσεως καὶ τοποθετήσεως στὸ θάλαμο καὶ ἀπό τὸν χρόνο παραμονῆς τους μέσα στὸν θάλαμο. Σημαντικό εἶναι ὅτι ἂν οἱ καρποί παραμείνουν 2 μέρες μέσα στὸν θάλαμο τά συμπτώματα ἐκδηλώνονται ἀκόμα καὶ ἂν ἡ μόλυνση ἔγινε 24 ὥρες πρίν ἀπό τὴν τοποθέτησή τους στὸ θάλαμο καὶ ἔτσι οἱ ἀρρωστοὶ καρποί ἀπομακρύνονται στὴ διαλογή πού ἀκολουθεῖ.

4) Πειράματα ιαταπολεμήσεως μέ ἐμβαπτίσεις σὲ RIDOMIL μετά τὴν συγκομιδή. Τά πειράματα ἔγιναν μέ τὸν PH.CITROPHTHORA καὶ προκαταρκτικά μέ τὸν PH.SYRINGAE. Ἡ μέθοδος δίνει καλά ἀποτελέσματα μόνον ὅταν ἐφαρμοστεῖ σὲ σύντομο χρονικό διάστημα μετά τὴν μόλυνση καὶ ὅταν ἡ θερμοκρασία τῶν καρπῶν εἶναι τέτοια πού νά μήν εύνοεῖται ἡ ταχεία ἀνάπτυξη τοῦ μύκητα.

5) 'Ανιχνεύτηκε μέ βιοδοκιμή ἡ παρουσία τοῦ RIDOMIL στὴ φλούδα πορτοκαλιῶν πού εἶχαν ἐμβαπτισθεῖ σ' αὐτό. Διαπιστώθηκε πώς ἡ ποσότητα τοῦ RIDOMIL στὴ φλούδα μειώνεται ἀπό ἔξω πρός τά μέσα καὶ δέν μεταβάλλεται μεταξύ πρώτης καὶ πέμπτης μέρας μετά τὴν ἐμβάπτιση.

II. Σήφεις πού δέρεται σε μύκητες του γένους PENICILLIUM.

1)"Εγιναν δειγματοληψίες σε συσκευαστήρια, θέσεις άπορρίφεως καρπών συσκευαστηρίων άποθηκες καί δενδροκομεῖα έσπεριδοειδῶν καί βρέθηκαν στελέχη PENICILLIUM DIGITATUM καί P.ITALICUM ἀνθεκτικά στό θειαπενταζόλιο (TBZ) καί ἀνθεκτικά στό δρυοφαίνουλφαινολικό νάτριο (SOPP). Τά περισσότερα ἀνθεκτικά στελέχη εἶχαν μειωμένη παθογόνο δύναμη σε σύγκριση μέ τά εύαίσθητα.

2)"Εγιναν πειράματα IN VITRO μέ τά μυκητοκτόνα 2-άμινοβουτάνιο, IMAZALIL καί RH-216 καί διαπιστώθηκε ὅτι παρεμπόδιζαν τήν ἀνάπτυξη καί ἀνθεκτικῶν στό SOPP στελεχῶν.

3)"Εγινε πείραμα δοκιμῆς φαρμάκων σε καρπούς. Τά μυκητοκτόνα 2-AB, IMAZALIL καί RH-216 σε σύγκριση μέ τό BENOMYL καί τό SOPP ἔδωσαν καλά ἀποτελέσματα γιά τήν καταπολέμηση ἐνός εύαίσθητου στελέχους του P.DIGITATUM.

7) Μελέτη τῆς παθογένειας διαφόρων ἀπομονώσεων τῶν μυκήτων VERTICILLIUM ALBO-ATRUM, V.DAHLIAE καί FUSARIUM OXYSPORUM F.SP. LYCOPERSICI σε ἀνθεκτικές καί εύαίσθητες ποικιλίες Τομάτας.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Η ἐργασία πάνω στή μελέτη τῆς βερτισιλλίωσης περατώθηκε καί τά ἀποτελέσματά της ἀνακοινώθηκαν στή Β' Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη.

Βασική φροντίδα μας κατά τό 1979 ήταν ἡ δημιουργία συλλογῆς του μύκητα F.OXYSPORUM F.SP. LYCOPERSICI πού προκαλεῖ φουζαρίωση στή τομάτα."Ηδη ἀποκτήσαμε συλλογή 30 ἀπομονώσεων πού ἡ παθογένειά τους θά δοκιμασθεῖ ἐν καιρῷ.

8)'Αξιολόγηση ἀνεκτικότητας ποικιλιῶν βάμβακος στό μύκητα VERTICILLIUM DAHLIAE. ('Οργανισμός Βάμβακος-ΜΦΙ)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος, Ν.Γαλανόπουλος καί

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Ε.Κορνάρου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Από τήν τριετή ἀξιολόγηση πέντε ποικιλιῶν βάμβακος σε 8 γεωγραφικά διαμερίσματα τῆς χώρας προέκυψαν τά ἀκόλουθα:

Οἱ πιο ἀνεκτικές ἀπό τίς ποικιλίες πού δοκιμάστηκαν ήταν ἡ ACALA SJ1 ἡ DELCOT 288 καί ἡ R-153 ἐνώ οἱ 45 καί COCER 210 ήταν εύαίσθητες στό παθογόνο.

Από τήν έπεξεργασία τῶν ἀποτελεσμάτων φαίνεται πώς στή νότια ζώνη καλλιέργειας βαμβακιοῦ (Θήβα, Ἀλίαρτος, Ὁρχομενός, Λειβαδιά οἱ σχετικά ὄφιμες ποικιλίες ACALA SJ1 DELCOT 288 εἶναι οἱ πιό ἐνδεδειγμένες για διάδοση γιατές υπερτεροῦν ὡς πρός τήν ἀνοχή τους στή βερτισιλλίωση καὶ κατ' ἀκολουθία στίς ἀποδόσεις συγκριτικά μέ. τίς εύαίσθητες ποικιλίες 4S καὶ COCER 210. Ιδιαίτερα μιᾶς ἐπιλογῆς τῆς ποικιλίας ACALA SJ-1 πού ὑπερέχει σταθερά σέ ἀποδόσεις καὶ ἀνέχεται τὸ παθογόνο θά πρέπει νά δοκιμαστεῖ σέ μολυσμένα χωράφια καὶ σέ μεγάλες ἐκτάσεις γιά ἔξαγωγή πιστού βασίμων συμπερασμάτων.

Γιά τίς περιοχές τῆς Κεντρικῆς Ἑλλάδος (Φθιώτιδα, Φάρσαλα, Καρδίτσα, Λάρισα Τρίκαλα) οἱ ποικιλίες ACALA SJ1 καὶ R-153F εἶναι ἕκεῖνες πού θά πρέπει νά προτιμηθοῦν γιά τήν ἀντικατάσταση τῶν εύαίσθητων 4S καὶ COCER 210 γιατές υπερτεροῦν σέ ἀνοχή καὶ ἀποδόσεις.

Γιά τίς περιοχές τῆς Βορείου Ἑλλάδος (Βέροια, Σέρρες, Θεσσαλονίκη) οἱ ποικιλίες πού θά πρέπει νά διαδοθοῦν σέ ἀντικατάσταση τῶν εύαίσθητων καὶ στά χωράφια πού εἶναι μολυσμένα εἶναι πρῶτα ἡ R 153F καὶ μετά ἡ ACALA SJ-1.

9) Μελέτη τῆς παθογόνου ἴνανδτητας ἀπομονώσεων τοῦ μύητα VERTICILLIUM DAHLIAE ἀπό βαμβάκι σέ ἀνεκτικές καὶ εύαίσθητες ποικιλίες βαμβακιοῦ.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε. Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Ε. Κορνάρου (Ο.Β.)

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Η συλλογή 400 καὶ πλέον ἀπομονώσεων τοῦ μύητα VERTICILLIUM DAHLIAE ἀπό βαμβάκι ἔξετάστηκε μέ εἰδική μεθοδο γιά τή παρουσία τῆς ἀποφυλλωτικῆς φυλῆς. 'Η τεχνική ἀφορᾶ στή καλλιέργεια τῶν ἀπομονώσεων σέ WATER-AGAR ὅπου ἡ ἀποφυλλωτική φυλή ἔχει τήν τάση νά σχηματίζει γραμμικά μικροσυληρώτια σέ ἀντιδιαστολή μέ τίς ἡπιώτερες φυλές πού σχηματίζουν σφαίρια. (DR W. SCHNATHORST προσωπική ἔπαφή). 'Από τίς 35 ἀπομονώσεις παύ παρουσίασαν εἰνδια ἀνάλογη μέ τής T-1 (ἀποφυλλωτική ἀπό τή U.S.A. πού χρησιμοποιήσαμε γιά μάρτυρα ἔξετάσθηκαν 6. 'Από τή συμπτωματολογική εἰνδια πού ἔμφαντηκε σέ μολυσμένα βαμβακόφυτα δέν εἴχαμε ἐνδείξεις πού νά συνηγοροῦν δτι οἱ ἀπομονώσεις αύτές ἀνήκουν στή φυλή T-1. Οἱ προσπάθειές μας θά συνεχιστοῦν ιάτω ἀπό αύστηρά ἐλεγχόμενες συνθήκες περιβάλλοντος γιά νά διαπ σταθεῖ ἔάν στή χώρα μας ύπαρχει ἡ καταστρεπτική ἀποφυλλωτική φυλή. Τοῦτο ἔχει ίδιαίτερη σημασία γιά τή διάδοση νέων ποικιλιῶν βάμβακος ἀνεκτικῶν στή βερτισιλλίωση.

10) Απολύμανση έδαφους θερμοκηπίων μέ όλιαική ένέργεια.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: 'Λθ. Καρίδης Δ /νση Γεωργίας. Πρεβέζης

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Τό καλοκαίρι τού 1979 έφαρμόστηκε άπολύμανση μέ όλιαική θερμότητα σέ δύο άγρούς θερμοκηπίων στή Πρέβεζα. 'Η κάλυψη έγινε μέ λευκό πλαστικό πάχους 0.05 χιλ. καί υράτησε 2 μήνες (Αύγουστος-Σεπτέμβριος) κατά τήν διάρκεια τής κάλυψης έγιναν θερμομετρήσεις έδαφους πού παρέχονται στόν παρακάτω πίνακα.

Μέγιστες θερμοκρασίες έδαφους

Βάθος έδαφους σέ έκ.	Καλυμένο		'Ακάλυπτο	
	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΡΑΧΕΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΡΑΧΕΣ
0	53.5°	52.5°	47°	46°
5	41.5-43°	43.5°	33.6°	39°
10	37°	37.5°	33.5°	34°
15	34	36°	28°	32°

Στά άπολυμασμένα μέ όλιαική θερμότητα καί σέ μάρτυρες (άπολυμασμένα μέ βρωμιοῦχο μεθύλιο καί χωρίς ιαμιά έπεμβαση) έγκαταστάθηκαν φυτεῖες τομάτας.

'Η έξελιξη τής καλλιέργειας άπό φυτοπαθολογικής πλευρᾶς θά έξετασθεῖ τήν τρέχουσα ἄνοιξη. 'Υπογραμμίζεται πώς στή καλλιέργεια τής περασμένης χρονιάς εἶχε διαπιστωθεῖ ἐντονη προσβολή άπό τόν μύκητα PYRENOCHAETA LYCOPERSICI πού προκαλεῖ σηψιρριζία καί προσβολή άπό τούς μύκητες FUSARIUM OXYSPORUM F. SP. LYCOPERSICI καί VERTICILLIUM DAHLIAE.

11) Μελέτη πάνω στήν αίτιολογία σήψεως έλαιοκάρπου πού παρατηρήθηκε καί άποδειχται σέ προσβολή άπό μύκητα τού γένους ALTERNARIA.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: —

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Τό φενόπωρο τού 1979 έγκαταστάθηκε πειραματικός σέ έλαιωνα τής περιοχῆς 'Αγίου Κων/νου Φθιώτιδος. Στό πειραματικό αύτό έξετάσθηκε ή έπιδραση τῶν έντομοκτόνων LEVACYCID καί ROGOR στήν έκδηλωση τῶν συμπτωμάτων. Παρά τήν έπιμελημένη σχεδίαση καί έκτελεση τού πειράματος οι καιρικές συνθήκες πού έπικράτησαν (παρατεταμένη ξηρασία καί άνοιμπρία) έμποδισαν τή μόλυνση τού έλαιοκάρπου. Νέες έπεμβάσεις πού έγιναν τόν 'Οκτώβριο έδειξαν πολύ περιωρισμένη μόλυνση λόγω χαμηλῶν θερμοκρασιῶν πού δέν έπέτρεπε έπεξεργασία τῶν άποτελεσμάτων. 'Αποφασίστηκε έτσι ή έπανάληψη τού πειράματος

στή περιοχή Πηλίου Βόλου σέ συνεργασία μέ τόν Ι.Δ.Μπίρη καί σέ ατήμα πού κατά τό 1979 είχε ἔντονη προσβολή.

12) 'Η βερτισιλλίωση τῆς ἐλιᾶς

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Δ.Μπίρης, Κ.Θανασούλόπουλος

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Η ἐργασία πού ἐκτελέστηκε μέχρι σήμερα στό Μ.Φ.Ι. ήταν προπαρασκευαστική γιά τή μελέτη τῆς ἀντοχῆς τοῦ ὑποκειμένου OBLONGA στό μύκητα VERTICILLIUM DAHLIAE. Τριάντα φυτά τοῦ ὑποκειμένου αὐτοῦ μᾶς στάλθηκαν ἀπό τόν Ι.Δ.Μπίρη ἀπό τό Βόλο ἐνώ 45 νέα φυτά δημιουργήθηκαν ἀπό κλάδους ἐλιᾶς πού προσκομίσαμε ἀπό τό πανεπιστήμιο DAVIS τῆς Καλιφόρνιας κατά τήν ἐπίσκεψή μας τόν Λύγουστο τοῦ 1979. Τά φυτά αὐτά μαζί μέ 30 φυτά τῆς ποικιλίας Λιανοληά Κεριύρας καί ἄλλα 30 τῆς Κονσερβοληάς θά δοκιμαστοῦν γιά τήν ἀντοχή τους στό παθογόνο. 'Η ἐργασία αὐτή θά γίνει στό Μ.Φ.Ι. Εἶναι ἐπίσης ἔτοιμα 800 μοσχεύματα ἀπό ἄγρια ὑποκείμενα Λιανοληάς Κεριύρας πού φαίνεται ἀνθεκτική στό μύκητα. Λύτα τά ἔρριζα μοσχεύματα θά δοκιμασθοῦν στή πρέβεζα ὅπου ἔχει ἐγκατασταθεῖ πειραματικός.

13) 'Η βερτισιλλίωση τοῦ βάμβακος

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε.Τζάμος- "Αννα Χιτζανίδου-Μανουηλίδου

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Ε.Κορνάρου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Δοκιμάστηκε ἡ ἐπίδραση δύο ρυθμιστῶν αὐξήσεως (CYCOCEL PIX) πάνω στήν ἐιδήλωση τῶν συμπτωμάτων τῆς βερτισιλλίωσης τοῦ βαμβακιοῦ. 'Η ἐργασία ἔγινε σέ μεγάλο πειραματικό ἄγρο στή Κωπαΐδα. Άφορούσε σέ φειασμούς τῶν παραπάνω σκευασμάτων τήν περίοδο σχηματισμοῦ τῶν χτενιῶν καί τόν ἔλεγχο τῶν φυτῶν γιά τήν ἐμφάνιση συμπτωμάτων καί τίς στρεμματικές ἀποδόσεις συγκριτικά μέ τό μάρτυρα. 'Η στατιστική ἐπεξεργασία τῶν δεδομένων τοῦ πειράματος βρίσκεται σέ ἐξέλιξη. Τελικά ἀποτελέσματα θά ὑποβληθοῦν σέ μεταγενέστερη ἔκθεση.

14) 'Λνοσοποίηση φυτῶν ἀγγουριάς ἐναντίον τοῦ μύκητα VERTICILLIUM ALBO-ATRUM

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Ε. Τζάμος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: _____

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Κατά τό παρελθόν ἔτος σέ σειρά πειραμάτων πού ἔγιναν στό φερμοκήπιο δοκιμάστηκε ή πιθανότητα ἀνοσοποίησης φυτῶν ἀγγουριᾶς μέ προϊόντα καλλιέργειας τοῦ μύητα VERTICILLIUM ALBO-ATRUM ἐναντίον τοῦ ἔδου τοῦ παθογόνου. Ἡ τεχνική τῆς δοκιμῆς αὐτῆς στηρίζεται στό φενασμό τῶν φυτῶν πρίν τή μόλυνση. μέ μεγαλομοριακές ούσιες τῶν παθογόνων (προϊόντα μεταβολισμοῦ τοῦ μύητα σέ υγρές καλλιέργειες). Τά φυτά, πού παραμένουν γιά ἔνα μῆνα μετά τή μόλυνση, ἐξετάζονται γιά τήν ἐκδήλωση συμπτωμάτων πού καταγράφονται καθημερινά καί στό τέλος τοῦ πειράματος. Ἐλέγχεται στό μικροσκόπιο ή παρουσία τοῦ παθογόνου σέ ἀγγεῖα τομῶν πού πάρθηκαν ἀπό τή βάση κάθε φυτοῦ.

Ἀπό τίς μέχρι σήμερα παρατηρήσεις ὑπάρχουν σαφεῖς ἐνδείξεις πού συνηγοροῦν ὅτι ὁρισμένα ἀπό τά προϊόντα τοῦ μεταβολισμοῦ τοῦ μύητα V. ALBO-ATRUM μποροῦν νά μεταβάλλουν τήν εύπάθεια φυτῶν ἀγγουριᾶς στό μύητα V. ALBO-ATRUM. Ἡ ἀνοσοποίηση τῶν φυτῶν ἐκδηλώνεται, σέ σύγκριση μέ τό μάρτυρα, μέ μειωμένη ἀνάπτυξη συμπτωμάτων στό φύλλωμα καί μέ περιορισμό τῆς ἐγκατάστασης τοῦ παθογόνου στά ἀγγεῖα τοῦ ξύλου.

Λεπτομέρειες τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἀναφέρονται στή δημοσίευση "Induction of resistance to Verticillium wilt in cucumber" Physiological Plant Pathology (1979) 15, 223-227.

15) Ἀνθεκτικότης τοῦ BOTRYTIS CINEREAE στά ὄργανα μυητοκτόνα.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Λ. Παππᾶς

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: —

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Εξετάσθηκε ή ἀνθεκτικότης IN VITRO σέ ὄργανα μυητοκτόνα 181 ἀπομονώσεων τοῦ BOTRYTIS CINEREAE προερχομένων ἀπό διάφορους ξενιστάς (ἀμπέλι, φράουλα, τομάτα, πιπεριά, σαντπάλια, βεγόνια, ἀγγούρι, μελιτζάνα, μαρούλι, καλανχόη) καί διάφορες περιοχές τῆς χώρας.

Τά μυητοκτόνα πού χρησιμοποιήθηκαν ἦταν τά BENOMYL, PROCYMI-DONE, IPRODIONE, DICLORAN καί DICHLOFLUANID. Ὁ ἔλεγχος τῆς ἀνθεκτικότητος ἔγινε διά καλλιέργειας τοῦ παθογόνου σέ ύλινά ΜΑ πού περιείχαν 100MG/ML μυητοκτόνου πλήν τῆς περιπτώσεως τοῦ DICHLOFLUANID πού ή συγκέντρωση ἦταν 10MG/ML. Ἀπό τίς 181 ἀπομονώσεις τοῦ BOTRYTIS οἱ 92 βρέθηκε νά εἶναι ἀνθεκτικές στό BENOMYL. Λύτες προέρχονταν κυρίως ἀπό φερμοκήπια ηπευτικῶν καί καλλωπιστικῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς χώρας. Δύο ἀπομονώσεις ἀπό φυτά σαντπάλιας φερμοκήπου 'Λατινής βρέθηκε νά εἶναι ἀνθεκτικές στά μυητοκτόνα

VINCLOZOLIN PROCYRIDONE ή αλλιώς IPRODIONE καί έπειτα πλέον ή μία. από αύτές καί στό BENOMYL. Ή έπισήμανση τέτοιων απομονώσεων τού BOTRYTIS μέση διασταυρωτή άνθεκτικότητα στά νέα μυκητοποτόνα της άμαδος τῶν DICARBOXIMIDES άναφέρεται για πρώτη φορά στή χώρα μας. Η μήνας έπειτα παρόντος εύρεται διάδοση τέτοιων απομονώσεων τού BOTRYTIS. άνθεκτικών στά DICARBOXIMIDES δέν έπιβάλλει τήν λήψη περιοριστικῶν μέτρων στή χρήση τῶν VINCLOZOLIN, PROCYRIDONE καί IPRODIONE. Δύτοτος θέμας δέν σημαίνει ότι πρέπει νά γίνεται ύπερβολική χρήση αύτῶν τῶν μυκητοποτόνων χωρίς νά είναι άπαραίτητο διότι ένδεχομένως, νά έχουμε στό μέλλον ταχεῖα άνάπτυξη καί διάδοση άνθεκτικῶν στελεχών.

16) Μελέτη έπειτα της βιολογίας καί καταπολεμήσεως τού BOTRYTIS CINEREI στά ιηπευτικά καί φράουλα.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Λ. Παππᾶς

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Τό πρόγραμμα αύτο δέν πραγματοποιήθηκε λόγω έλλειψεως καταλλήλου χώρου για τήν άνάπτυξη τῶν φυτῶν."Ηδη έχουν γίνει άνάλογες ένέργειες για τήν κατασκευή ένδος πλαστικού θερμοκηπίου για τήν άρχη αύτού τού προγράμματος έντος τού 1980.

17) Μελέτη τού τρόπου δράσεως μυκητοποτόνων

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Λ. Παππᾶς

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Σ. Γεωργόπουλος Καθηγητής Ι.Γ.Σ.Α.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Προσδιορίστηκαν οι τιμές της ED50 της άναπτύξεως τού μυκηλίου καί της βλαστήσεως τῶν σπορίων δύο απομονώσεων τού BOTRYTIS CINEREI μιας άνθεκτικής καί μιας εύαισθήτου για τά μυκητοποτόνα BENOMYL, PROCYRIDONE, VINCLOZOLIN καί IPRODIONE. Ο προσδιορισμός της ED50 της άναπτύξεως τού μυκηλίου έγινε διά ηλιεργείας τού μύκητα σέ ύλινα πού περιείχαν διάφορη συγκέντρωση μυκητοποτόνου για 3 μέρες στούς 25°C καί συγκρίσεως της άναπτύξεως της άποικίας μέση μάρτυρα πού δέν περιείχε φάρμακο. Η βλάστηση τῶν σπορίων μελετήθηκε διά της μεθόδου της σταγόνος. Έδειτος πάνω σέ άντικειμενοφόρους δλιτής αυταρίνης. Ο άριθμός τῶν σπορίων πού βλάσταναν στίς σταγόνες πού περιείχαν διάφορες συγκεντρώσεις μυκητοποτόνου συγκρίνονταν μέση τόν άριθμο τῶν βλαστημένων σπορίων στό μάρτυρα. Οι τιμές ED50 (MG/ML) πού βρέθηκαν για κάθε απομόνωση/μυκητοποτόνο ήσαν οι έξι:

Μυητοκτόνο

'Απομόνωση τοῦ BOTRYTIS CINEREA

	'Ανάπτυξη μυηλίου	Βλάστηση σπορίων	'Ανάπτυξη μυηλίου	Βλάστηση σπορίων
BENOMYL	0.1	3.5	100	7
PROCYMIDONE	0.18	17.0	100	100
VINCLOZOLIN	0.23	10.0	100	100
IPIRODIONE	0.40	12.0	100	100

18) Μελέτη τῆς "άσιοχυτώσσεως" τῆς φακῆς

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Καλομοίρα Νταβατζή-Έλένα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Τήν άνοιξη τοῦ 1979 παρατηρήθηκε στή περιοχή Θηβῶν προσβολή τῆς φακῆς ἀπό μύκητα τοῦ γένους ASCOCHYTA. Προσβολές ἀπό ASCOCHYTA στή φακή σπανίως ἔχουν διεθνῶς ἀναφερθεῖ. Στήν Ελλάδα ἔχει καί παλαιότερα σημειωθεῖ, στήν Αράχωβα προσβολή ἀπό A. PISI (Σαρεγιάννης, I-1939 ANALS INST. PHYTOP. BENAKI 3:41-66). Καστοριά ἀπό A. PINO DELLA, Λάρισα καί Καρδίτσα ἀπό ASCOCHYTA SP. (Δημητριάδης, Σ., Ζάχος, Δ.- 1962. Χρονικά Μ.Φ.Ι, 4(Ν.Σ):213-226. 'Ειτός ἀπό τούς A. PISI καί A. PINODELLA ἔχει προσδιοριστεῖ στή φακή, στή Ρωσία τό 1938, τό νέο εἶδος A. LENTIS. Τό τελευταῖο αύτό εἶδος παρατηρήθηκε ἐπίσης στήν Αργεντινή καί Βραζιλία τό 1974. Προσδιορισμός τοῦ ASCOCHYTA πού ἀπομονώθηκε ἐφέτος ἀπό τή Θήβα ἔδειξε ὅτι εἶναι δ A. LENTIS. 'Επειδή στοιχεῖα γιά τήν ἀσθένεια αὐτή δέν ἔχουν ἀναφερθεῖ θεωρήθηκε σιδπιμο νά γίνεται παρατηρήσεις στόν ἄγρο καί στό έργαστήριο. Τά ἀποτελέσματα θά δοθούν σέ Μυητολογική Σημείωση στά Χρονικά τοῦ Μ.Φ.Ι.

Β: ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΦΥΤΟΠΛΑΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Εξέταση δειγμάτων άσθενῶν φυτῶν καὶ παροχὴ ὁδηγιῶν.

Συνολικά έξετάστηκαν 405 δείγματα καὶ δύσηκαν 240 γραπτές ἀπαντήσεις. Λεπτομέρειες καὶ τίς ἀσθένειες πού προσδιορίστηκαν βλέπε στό παράρτημα στό τέλος τοῦ κειμένου.

2) "Ελεγχος εἰσαγομένου πατατοσπόρου.

'Ελευσίνα, Πειραιεύς Δεκέμβριος 1979 (Α.Παππᾶς)

3) "Ελεγχος Κέντρων Παραγωγῆς Πατατοσπόρου.

Κ.Σ. Κοζάνης (Α.Παππᾶς) 4 μέρες (2537/16.7.79)

" " Πολυκάστρου " 3 μέρες (2542/16.7.79)

4) Συλλογὴ καλλιεργειῶν μυκήτων

Συντήρηση καὶ ἐμπλουτισμός (Η.Κουγέα, Α.Μανουηλίδου-Χιτζανίδου, Ε.Τζάμος, Α.Παππᾶς)

'Εξητήθησαν ἀπό τό AMERICAN TYPE CULTURE COLLECTION νὰ κατατεθοῦν τά PYTHIUM VEXANS καὶ PHYTOPHTORA PORRI τά δόποντα περιγράφονται ἀντίστοιχα στά δημοσιεύματα" Notes on the taxonomy of Pythium vexans de Bary and related species. Annls Inst.Phytop.Benaki:11:279-283,1977

"Two new hosts of Phytophthora porri Foister. Annls Inst.Phytop. Benaki 11:357-360, 1977".

5) Συλλογὴ διαφανειῶν καὶ φωτογραφιῶν.

'Εμπλουτισμός (Α.Μανουηλίδου-Χιτζανίδου)

Γ: ΛΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1) Δημοσιεύσεις

α) PAPPAS,A.C.AND FISHER,O.S.1979,A COMPARISON OF THE MECHANISMS OF ACTION OF VINCLIZOLIN,PROCYMIDONE,PRODIONE AND PROCHLORAZ AGAINST BOTRYTIS CINEREA PESTIC.SCI.10,239-246.

β) COOKE,B. K., LOEFFLER,P .S.ADN PAPPAS,A.C.1979.

THE STRUCTURAL REARRANGEMENT OF PRODIONE IN ETHANOLIC SOLUTION PESTIC; SCI.10,393-398

γ) TJAMOS E.C.1979. Induction of protection ^{of}Verticillium wilt of cucumber (*Cucumis Sativus*).
Physiological Plant Pathology 15,223-227.

δ) Κουγέα,Η. καὶ 'Ελένα, Κ.-'Λειολόγηση προστατευτικῶν μυκητοκτόνων βαμβακοσπόρου γιά τούς μύκητες ἐδάφους. Κατετέθη γιά δημοσίευση στά Χρονικά τοῦ Μ.Φ.Ι.

2) Συμμετοχὴ σὲ Συνέδρια καὶ 'Ανακοινώσεις.

α) IX Συνέδριο Φυτοπροστασίας, WASHINGTON D.C. U.S.A. 5-11 Αύγουστου. Συμμετεῖχε ὁ Ι. Τζάμος καὶ παρουσίασε τήν ἀνακοίνωση:Τζάμος,Ε., KOYYES,Η.,CHITZANIDIS,Α.,GALANOPPOULOS,N., KORNAROU,E. AND HELENA, K.

"VERTICILLIUM WILT AND SEEDLING DISEASES OF COTTON IN GREECE AND NEIGHBORING COUNTRIES."

β) 2η Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη 5-6 Οκτωβρίου.

Συμμετεῖχε όλο τό προσωπικό του ἐργαστηρίου. Παρουσιάστηκαν οι ἔξις ἀνακοινώσεις:

Χιτζανίδου, Λ., Λάσιαρης, Δ., - Επισήμανση ἀνθεκτικῶν σέ μυκητοκτόνα στελεχῶν τῶν PENICILLIUM DIGITATUM καὶ PENICILLIUM ITALICUM στὴν Ἑλλάδα.

Παππᾶς, Α.- Η ἀνθεκτικότης τοῦ BOTRYTIS CINerea στὸ BENOMYL καὶ ἡ καταπολέμησή του σέ καλλιέργεια φράουλας.

Ο κ. Παππᾶς παρουσίασε ἐπίσης εἰσήγηση σχετικά μέ τὴν διαιώνηση τῶν διασυστηματικῶν μυκητοκτόνων.

Τζάμος, Ε.- Παρουσία καὶ διάδοση τῆς φυλῆς 2 τοῦ μύκητα VERTICILLIUM DAHLIAE στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ σημασία τῆς γιὰ τὴν καλλιέργεια ἀνθεκτικῶν ποικιλιῶν ἢ υβριδίων τομάτας.

Ο κ. Τζάμος παρουσίασε ἐπίσης εἰσήγηση μέ θέμα: 'Διτιμετώπιση ἀσθενειῶν στά λαχανικά καὶ στό βαμβάκι μέ τὴν ἀξιοποίηση τῆς ἡλιακῆς ἐνέργειας.

γ) Συνέδριο. Φυτοπροστασίας τοῦ BRIGHTON 19-22 Νοεμβρίου. Συμμετεῖχε δ κ. Α. Παππᾶς.

Στό Συνέδριο παρουσιάστηκε ἡ ἀνακοίνωση HUNTER T., JORDAN, V.W.L.

PAPPAS, A. C .- CONTROL OF STRAWBERRY FRUIT ROTS CAUSED BY BOTRYTIS CINerea AND PHYTOPHTHORA CACTORUM.

δ) VIIη Διεθνανική Σύσκεψη Φυτοπροστασίας Σόφια, 9-15 Οκτωβρίου Εστάλησαν οἱ ἔξις ἀνακοινώσεις:

KOUYEAS, H.-DAMBING-OFF OF COTTON SEEDLINGS.

CHITZANIDIS, A.-POST-HARVEST ROTS CITRUS.

TJAMOS, E.- VERTICILLIUM WILT IN GREECE.

3. 'Επισκέψεις σέ ξένα Πανεπιστήμια καὶ 'Ινστιτούτα

Η ο. Α. Χιτζανίδου ἐπισκέφθηκε τόν Νοέμβριο τά ἐργαστήρια μυκητοκτόνων τῆς 'Εταιρείας CIBA-GEIGY στή Βασιλεία, ('Ελβετία) καὶ ἐνημερώθηκε σχετικά μέ τεχνηκές καὶ ἔρευνες: 'Επίσης ἐπισκέφθηκε τό 'Ινστιτούτο Τροπικῶν Φυτῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ GIESSEN, Γερμανία καὶ συζήτησε θέματα ἐπεξεργασίας πειραμάτων καὶ ἐπιδημιολογίας μέ ὄμδα ἐπιστημόνων τοῦ 'Ινστιτούτου.

Ο κ. Ε. Τζάμος τόν 'Ιούνιο τοῦ 1979 ἐπισκέφθηκε τήν Γιουγκοσλαβία μέσα στά πλαίσια ἀνταλλαγῆς ἐπιστημόνων μεταξύ 'Ελλάδος-Γιουγκοσλαβίας. Στό ἐπταήμερο τῆς παραμονῆς του στή γειτονική Χώρα ἐπισκέφθηκε τό 'Ινστιτούτο Λαχανονομικῶν Φυτῶν στή Σμεντερέσια Παλάνια καὶ

συζήτησε προβλήματα άντιμετώπισης άσθενειῶν στά λαχανικά μέ τούς DR ALEXAIC καί MURINKOVIC.. πήρε ἐπίσης σειρά ποικιλιῶν πιπεριᾶς πού δόθηκαν στή Δ/νση 'Ερευνῶν τοῦ 'Υπουργεῖου. Γεωργίας γιά νά διοχετευτοῦν γιά παραπέρα μελέτη στούς σταθμούς τῆς χώρας μας.' Επισκέφθηκε ἐπίσης τό Πανεπιστήμιο τοῦ NOVISAD καί εἶχε ἐνδιαφέρουσα άνταλλαγή ἀπόφεων μέ τούς καθηγητές MURIC καί ARSENIJEVIC πάνω σέ ηοινά φυτοπαθολογικά προβλήματα (Βερτισιλλίωση σέ πυρηνόκαρπα καί ἀσθένειες σιτηρῶν ήλιανθου καί σαχαροτεύτλων).

Τόν λύγουστο τοῦ 1979 ἐπισκέφθηκα τήν 'Αμερική καί συγκεκριμένα τά πανεπιστήμια BERKELEY καί DAVIS στή Καλιφόρνια καί LEXINGTON στό KENTUCKY.

Στό Πανεπιστήμιο τοῦ BERKELEY εἶχε ἐπαφή μέ τόν DR PUHALA καί ἐνημερώθηκε γιά θέματα γενετικῆς τοῦ μύκητα V. DAHLIAE καί γενική φυτοπαθολογική ἐνημέρωση στά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τούς ἐρευνητές τοῦ τμήματος τῆς Φυτοπαθολογίας: Ο DR HUISMAN ἔδωσε πληροφορίες γιά τήν άντιμετώπιση τῆς βερτισιλλίωσης στή φιστικιά μέ ήλιακή ἐνέργεια.

Στό Πανεπιστήμιο DAVIS εἶχε ἐπαφή μέ τόν DR. SCHNATHORST καί συζήτησε θέματα σχετικά μέ τή βερτισιλλίωση τῆς ἐλιᾶς τοῦ βαμβακιοῦ καί τῆς φιστικιάς καί πήρε μοσχεύματα τοῦ ἀνθεκτικοῦ ὑποκειμένου ἐλιᾶς OBLONGA.' Επισκέφθηκε ἐπίσης τόν Καθηγητή J. DEVAY πού τόν ἐνημέρωσε πάνω στά τελευταῖα τῆς ἀποτελέσματα. ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς ήλιακῆς ἐνέργειας στήν άντιμετώπιση ἀσθενειῶν βαμβακιοῦ.

'Ο κ.Λ.Παππᾶς ἐπισκέφθηκε τόν Νοέμβριο τόν Σταθμό τοῦ LONG-ASHTON καί είδικότερα τά ἐργαστήρια Φυτοπαθολογίας καί Βιοχημίας. Συζήτησε θέματα σχετικά μέ τόν τρόπο δράσεως τῶν μυκητοκτόνων καί τήν ιαταπολέμηση τῶν ἀνθεκτικῶν στελεχῶν τοῦ BOTRYTIS στά DICARBOXIMIDES.

4. Συμμετοχή σέ Συσκέψεις.

Οι κυρίες Η.Κουγέα , Λ.Χιτζανίδου καί δ Ι. Ε.Τζάμος συμμετεῖχαν σέ Σύσκεψη τοῦ 'Οργανισμοῦ Βάμβακος σχετικά μέ τήν ὄργάνωση τῶν πειραμάτων ἀσθενειῶν βάμβακος (31.1.1979).

5. Διδασκαλία σέ Σεμινάρια Διαλέξεις

'Η κυρία Λ.Μανουηλίδου ἔδιδαξε σέ σεμινάρια μετεκπαιδεύσεως γεωπόνων μέ θέμα: 'Επίδραση τῆς λιπάνσεως ἐπί τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν.

'Ο κ. Ε.Τζάμος ἔδωσε διάλεξη στό Κ.Ε.Γ.Ε. Πρεβέζης γιά τούς παραγγούς ιηπευτικῶν θερμοκηπίων μέ θέμα "ή ἀπολύμανση τοῦ ἔδαφους!"

Η διάλεξη είχε όργανωθεί άπό τήν Διεύθυνση Γεωργίας Πρεβέζης.

Ο κ.Α.Παππᾶς ἔδωσε διάλεξη στό Μ.Θ.Ι. στις 29 'Ιουνίου με θέμα: "Ο Βοτρύτις τῆς φράουλας καὶ τὰ μυητοκτόνα πού τὸν καταπολεμοῦν."

6. Ἐπιτροπές

Ο.κ. Τζάμος ήταν πρόεδρος τῆς 'Ἐπιτροπῆς 'Εκδόσεως τῶν Χρονικῶν τοῦ Μ.Φ.Ι..

Ο κ. Παππᾶς ήταν τακτικό μέλος τῆς 'Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν τοῦ Μ.Φ.Ι..

Η κα Λ.Μανουλίδου-Χιτζανίδου ὑπῆρξε Πρόεδρος καὶ μέλος 'Ἐπιτροπῶν παραλαβῆς τοῦ 'Υπουργείου 'Εμπορίου.

Η κα Η.Κουγέα συμμετεῖχε σὲ ἐπιτροπή συσταθεῖσα ἀπό τήν ΚΥΔΕΠ ('Απόφαση ὑπ' ἀριθ. 216/8.11.79) για ἡθελτικά ἀπολυμαντικῶν βαμβακοσπόρου.

7. Ξεναγήσεις φοιτητῶν καὶ μαθητῶν

Φοιτηταί 5ου ἔτους Α.Γ.Σ.Λ. (20.2.79)

2ο Δημοτικό Σχολεῖο Κηφισιᾶς

8. Ἐξάσκηση φοιτητῶν

LINDA STROMBERG φοιτήτρια ἀπό τίς Η.Π.Λ. ἐργάστηκε μέ τήν κα Η.Κουγέα καὶ τήν κα Λ.Μανουηλίδου (1.7.79-1.10.79) στά πλαίσια τοῦ προγράμματος ἀνταλλαγῆς φοιτητῶν.

9. Ἐπισκέψεις ξένων ἐπιστημόνων

- α) Dr M.Vitanov, Plant Protection Institute, Kestinbrod near Sofia, Bulgaria.
- β) Dr James B.Sinclair, Department of Plant Pathology, Univ. of Illinois U.S.A.
- γ) Dr Claude Bermier, Center for Agricultural Research in the Dry Areas, Cairo, Egypt.
- δ) Dr N. Ιωάννου, Σταθμός Γεωργικῆς Ερεύνης, Λευκωσία, Κύπρος.
- ε) Prof. Gamil I.Shalaby, Hort. Department, Assuit University, Egypt.
- στ) Dr P.G. Paravizas, U.S.D.A., Beltsville, MD U.
- ζ) Dr. Maurice V.Carter, Waite Agricultural Research Institute, Glen Osmond , South Australia.
- 10. Περιοδεῖαι (βλ. συνημμένο Πίνακα).

• Δρυολίδα	1	Σκοπός μετανιώσεως	Δ. Χιτζανίδου	15/3.1.79
"	1	"	"	, Δ.Λάσιαρης 47/9.1.79
"	1	"	"	174/24.1.79
"	1	"	"	230/29.1.79
"	1	"	"	311/7.2.79
"	1	"	"	477/21.2.79
"	1	"	"	583/6.3.79
"	1	"	"	641/13.8.79
"	1	"	"	778/21.3.79
"	1	"	"	959/3.4.79
"	1	"	"	1257/26.4.79
"	1	"	"	3521/19.9.79
"	1	"	"	3941/22.10.79
"	1	"	"	4621/10.12.79
Σπάρτη - Δρυολίδα	3	"	"	"
• Δρυολίδα	3	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
Πέρος	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
Μεσολόγγι	• Απολυμαντικά βαμβακοσπόρου	"	"	"
Δευτερεύοντα	"	"	"	"
Περιφέρεια	"	"	"	"
Βραυρῶνα	1	ΕΥΤΥΡΑ στό δημόπλευρο	"	"
		K. Ελένα	1609/25.5.79	
		"	1632/26.5.79	
		"	1742/2.6.79	
		"	1783/5.6.79	
		H.Καρύα Α.Χιτζανίδου	1717/31.5.79	
		K. Καρύα Κ.Παπαθεοντού		

Όρχομενδς	1	Βερτσιστικωσης Βάμβανος	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	2	"	"	"
"	3	"	"	"
"	2	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
"	1	"	"	"
Φαινός,Πρέβεζα,Θεσπρ.	5	"	Ελαγγίς	"
Αρέα	"	4	"	"
Πρέβεζα	3	"	Απολύμανση έδαφους με ήλικων ένθρων	"
"	4	"	"	"
"	2	Καλλιέργεια πατάτας		
Παπαδάτες Πρεβεζής	3	Φυλλόπτωση έληγκσ		
Νεμέα Κορίνθου	1	Ασθένειες άμπελου		
Δομοκός	1	Επίσκεψη στηρῶν	A.Παπαζής	
Πύργος	3	" θερμοκηπίων	" "	
Τυμπάνι	3	"	" "	
Χεος	2	Έσπεριδοειδῶν	" "	
Στυλέσσα	1	έλατοδένδρων	" "	

•//•

Σταμάτα Απειλής	1	• Επίσκεψη κτήματος φιστικιών	H. Kouγέα, K. Έλένα	9.8.79
Δσπρόπυργος "	1	" " "	"	3.8.79
Θήβαι	1	" αγρού φαράγγις	"	2388/10.7.79
Καλαμάτα	1	" μαλλιεργειών πεπονιών	"	2725/25.7.79
Κορινθία	1	" δευδροκομείων βερικοκανής Δ. Χιτζανέδου	"	1769/4.6.79
Θήρα	2	" ζεμπελάνων	"	2312/4.7.79
Βραυρώνες	1	" "	"	2389/10.7.79
" Δρυός	1	" δευδροκομείων βερικοκανής	"	2411/11.7.79
Ευλώνιαστρο	1	" "	"	2536/16.7.79

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1979

ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ

Προσωπικό:

Καθηγητής Χ.Γ.Παναγόπουλος, Προϊστάμενος

Δρ Π.Γ.Ψαλλίδας, Έπιμελητής

A: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: 1) Βακτηριακό έλιος άμυγδαλιᾶς

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Ψαλλίδας, Χ.Παναγόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Ιωάν. Καφετζάκη Δ/νση Γεωργίας Ν.Λασιθίου

Δ.Στυλιανίδης 'Ινστιτούτο Δενδροκομίας Ναούστης ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Ελήφθησαν τά αποτελέσματα τῶν πειραμάτων γιά τή μελέτη τῆς συμπεριφορᾶς διαφόρων ποικιλιῶν άμυγδαλιᾶς στίς τεχνητές μολύνσεις μέ τό βακτήριο PSEUDOMONAS AMYGDALI. Από τά αποτελέσματα αύτά προκύπτει ότι ύπάρχει διαφοροποίηση τῶν διαφόρων ποικιλιῶν στήν άντιδρασή τους στίς τεχνητές μολύνσεις. Από τίς ποικιλίες πού έδοκιμάστηναν τήν ἄνοιξη τοῦ 1979 οἱ FERRAGNES, FOURNAT DE BREZENAND, MARCONA, καί CRISTOMOTO παρουσίασαν ἀνθεκτικότητα καί στούς δύο τρόπους μολύνσεως, πληγές καί ούλες φύλλων, ἀντιθέτως οἱ ποικιλίες Συλλόγιστου, Τρινώνη, Βαβάτσικου, ήσαν πολύ εύπαθεῖς ἐνῷ οἱ ποικιλίες NONPAREIL καί Παγκράτη παρουσίασαν ἐνδιάμεση άντιδραση. Τό πείραμα, ἐπανελήφθη τόν 'Οκτώβριο τοῦ 1979 γιά νά διαπιστωθεῖ ή άντιδραση τῶν ποικιλιῶν κατά τήν φθινοπωρινή περίοδο όταν γίνονται κυρίως οἱ φυσικές μολύνσεις.

2) Βιολογία καί καταπολέμηση AGROBACTERIUM TUMEFACIENS.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Χ.Παναγόπουλος, Π.Ψαλλίδας

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: _____

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: α) Βιολογική καταπολέμηση.

Σέ προηγούμενα πειράματα βιολογικής καταπολεμήσεως τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS μέ τό βακτηριοσινογόνο στέλεχος K84, χρησιμοποιώντας δενδρύλλια άμυγδαλιᾶς εἶχε παρατηρηθεῖ μερική ἀποτυχία τῆς μεθόδου καί στούς 2 βιοτύπους τοῦ βακτηρίου.

Η άποτυχία αύτή δύσον άφορά στόν βιότυπο 1 είχε άποδοθεῖ στή δημιουργία άνθεκτικών μορφών τοῦ παθογόνου βακτηρίου διάμεταφορᾶς. τῶν γόνων πού έλέγχουν τήν παραγωγή βακτηριοσίνης καί τῶν γόνων ίχς άνθεκτικότητος άπό τό K84 στό παθογόνο βακτήριο τοῦ βιοτύπου 1. Στή περίπτωση τῆς χρησιμοποιήσεως παθογόνου βακτηρίου βιοτύπου 2 ή άποτυχία τῆς μεθόδου δέν ήτο δυνατόν νά άποδοθεῖ στή δημιουργία άνθεκτικῶν βακτηριοσινογόνων παθογόνων βακτηρίων διότι δέν άπομονώθηκαν τέτοια βακτήρια. Γιά τήν παραπέρα μελέτη τῶν παραπάνω περιπτώσεων καί ἐπιβεβαίωση. τῶν άποτελεσμάτων τῶν πρώτων πειραμάτων, καθώς καί γιά τή μελέτη τῆς δυνατότητας χρησιμοποιήσεως βακτηριοσινογόνων στελέχῶν βιοτύπου 1 γιά τή βιολογική καταπολέμηση τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS, μέ τή πιθανότητα τά στελέχη αύτά νά μήν είναι καλοί δότες τῶν γόνων πού έλέγχουν τή παραγωγή βακτηριοσίνης ἔγιναν τά έξης πειράματα.

- α) Ἐχρησιμοποιήθη τό AG28 (βιότυπος 2) καί τό στέλεχος K84
- β) AG28 + 0341 (βακτηριοσινογόνο βιοτύπου 1)
- γ) AG20 + K84
- δ) AG20 + 0341

Τά πειράματα ἔγιναν δύπας καί κατά τό παρελθόν χρησιμοποιώντας σπορόφυτα ἀμυγδαλιᾶς τά δύονα ἐφυτεύοντο σέ γλάστρες μέ άποστειρωμένο χῶμα στό δύο. είχε προστεθεῖ πρίν 24 ὥρες τό παθογόνο.

Η προστασία τῶν δενδρυλλίων ἐγένετο μέ έμβαπτιση στό άνάλογο αἰώρημα (K84 ή 0341).

Η άξιολόγηση τῶν άποτελεσμάτων καί ή μελέτη τῶν βακτηριακῶν άπομονώσεων δέν ἔχει άκρη δλοκληρωθεῖ

- β) "ΕΛΕΥΧΟΣ άντοχής ύποκειμένων ροδακινιᾶς καί ἀμυγδαλιᾶς.

Ἐπανελήφθησαν τά πειράματα τοῦ προηγουμένου ἔτους τόσο στό 'Ινστιτούτο Ναούσης δύπου χρησιμοποιήθηκε μῆγμα τῶν AG20. (βιότυπος 1) καί AG28. (βιότυπος 2) καί διάφορα ύποκειμενα παραγωγῆς τοῦ 'Ινστιτούτου, δύσον καί στό Μ.Φ.Ι. δύπου χρησιμοποιήθηκε γιά μόλυνση ή άπομόνωση AG40 (βιότυπος 2) ή δύονα είναι άνθεκτική στή βακτηριοσίνη K84.

Τά άποτελέσματα άπό τόν πειραματικό τοῦ Μ.Φ.Ι. δύογούν στό συμπέρασμα δτι άπό τά 16 ύποκειμενα πού δοκιμάστηκαν τά πέντε παρουσίασαν ύψηλήν άνθεκτικότητα. Αύτά είναι τά έξης:

1) Ροδακινιά ΙΔ30	στά 10/0	προσβολή
2) Ροδακινιά "Αγριο No2 "	7/0	"
3) Ροδακινιά ΙΔ32	" 12/0	"
4) Ροδακινιά ΙΔ11	" 8/1	"
5) NEMAGUARD	" 11/2	"

Τά άλλα ύποκείμενα παρουσίασαν διάφορο βαθμό προσβολής άπειρης μέχρι 50-100%.

Τά άποτελέσματα του πειραματικού του 'Ινστιτούτου Ναούσης δεν μᾶς έχουν κοινοποιηθεῖ άκόμη.

γ) Παράγοντες πού καθορίζουν τό εύρος τῶν ξενιστῶν στό AGROBACTERIUM TUMEFACIENS.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Χρ. Παναγόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: PROF. E.W.NESTER, UNIVERSITY OF WASHINGTON SEATTLE, WASHINGTON, U.S.A.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Άπό τά πρώτα άποτελέσματα τῆς έρευνας έδειχθει ὅτι τό πλασμίδιο τι τό δποτο εἶναι ύπεύθυνο γιά τήν παθογένεια τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS παίζει σημαντικό ἄν ὅχι καθοριστικό ρόλο στόν καθορισμό του εύρους τῶν ξενιστῶν πού προσβάλλει τό βακτήριο. Κατέστη δυνατό άπομονώσεις τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFA-CIENS πού ἀνήκουν στόν βιότυπο 3, καί έχουν στενό κύκλο ξενιστῶν νά μετατραποῦν σέ παθογόνα μέ εύρυτερο κύκλο ξενιστῶν μέ τήν μεταφορά σέ αύτά πλασμιδίου ἀπό βακτήριο μέ εύρυ κύκλο ξενιστῶν.

Η έρευνα συνεχίζεται.

δ) Βιότυπος 3 AGROBACTERIUM TUMEFACIENS.

Συνεχίστηκε ή προσπάθεια ἔξευρέσεως καταλλήλου ἐκλεκτικού ύλινού γιά τήν ἀπομόνωση του βακτηρίου ἀπό τό ἔδαφος. Εύρεθη ἔνα ύλινο τό δποτο ἔδωσε ίνανοποιητικά άποτελέσματα. Τό ύλινο αύτό γίνεται προσπάθεια νά βελτιωθεῖ άκόμη περισσότερο. Ήστε νά καταστεῖ δυνατή ή μελέτη τῆς οἰκολογίας του βιοτύπου 3 τοῦ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS. Συνεχίστηκε ή μελέτη γιά τήν ἐπιβεβαίωση τῆς ύπαρξεως του βακτηρίου μέσα στά ἀγγεῖα τῶν κληματίδων προσβεβλημένων πρέμνων. Η έρευνα συνεχίζεται.

3. Βακτηρίωση φουντουκιάς

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Ψαλλίδας, Χρ. Παναγόπουλος

'Ολοκληρώθηκε ή μελέτη τῶν φυσιολογικῶν, μορφολογικῶν καί βιοχημικῶν χαρακτήρων του παθογόνου βακτηρίου βάσει τῶν δποτων θά γίνει ή ταξινόμησή του.' Εμελετήθησαν συνολικά πλέον τῶν ἑκατό χαρακτήρες του βακτηρίου πού ἀφοροῦν κυρίως στήν ίνανότητα νά χρησιμοποιεῖ διάφορες δργανικές ένώσεις (ύδατάνθρακες, δργανικά δξέα, ἀμινοξέα, ἀλκοόλες κλπ.) σάν πηγές ἀνθρακος, ἀζώτου καί ἐνεργείας.

'Επίσης μελετήθηκε ή εύπάθεια στίς μολύνσεις τῶν οὐλῶν τῶν φύλλων σέ φιάφορα χρονικά διεστήματα μετά τόν σχηματισμόν τους (πτώση τῶν φύλλων). Εύρεθη ὅτι μετά πάροδο 6-12 ήμερῶν οἱ οὐλές τῶν φύλλων δέν εἶναι ἐπιδεκτικές μολύνσεως. Τό πείραμα θά ἐπαναληφθεῖ γιά ἐπιβεβαίωση.'

4) Μελέτη παραγόντων παθογενείας φυτοπαθογόνων βακτηρίων του γένους PSEUDOMONAS.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Ψαλλίδας, Χρ. Παναγόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Τό πρόγραμμα δέν προχώρησε κατά τό παρελθόν ἔτος λόγω ἀφ' ἐνός μέν τῆς μή ἔγκαιρου προμηθείας τοῦ ἀναγκαῖου ἔξοπλισμοῦ (φυγόκεντρος) καί ἀφ' ἑτέρου λόγω φόρτου ἐργασίας.

5) Νέες βακτηριώσεις τῆς Τομάτας

α) Σήψη ἐντεριώνης καί β) Αδροβακτηρίωση

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Χρ. Παναγόπουλος, Π. Ψαλλίδας

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Από δείγματα πού ἐστάλησαν στό ἐργαστήριο ἀπομονώθηκαν τά ἀκόλουθα βακτήρια.

α) Βακτήρια ἀνήκοντα στό γένος ERWINIA καί β) βακτήρια ἀνήκοντα στό γένος PSEUDOMONAS. 'Εμελετήθησαν ἡ παθογένεια τῶν βακτηρίων καθώς καί ἡ ἴκανότητά τους νά προκαλοῦν σήψη τεμαχίων κονδύλων γεωμήλων καί ἀντίδραση υπερευαισθησίας. Τά ἀποτελέσματα δέν ἦταν ἴκανοποιητικά διότι τά πλεῖστα ἀπό τά ἀπομονωθέντα βακτήρια ἔδωσαν ἀρνητικά ἀποτελέσματα στίς τεχνητές μολύνσεις φυτῶν τομάτας στό θερμοκήπιο.

6) Μελέτη βακτηριώσεων τῶν φασολιῶν

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Χ. Παναγόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: Δ.Μπίρης, 'Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν Βόλου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: "Εγιναν δύο ἐπιτόπιες ἔξετάσεις καί δειγματοληφίες ἀπό καλλιέργειες φασολιῶν τῶν περιοχῶν Βόλου, 'Αλμυροῦ, 'Αερινοῦ καί Φαρσάλων καί ἐν συνεχεία 15 ἐργαστηριακές ἔξετάσεις δειγμάτων πού ἐλήφθησαν. Διαπιστώθηκε ἡ παρουσία τῶν βακτηρίων X. PHASEOLI, X.P. VAR. FUSCANS καί PSEUDOMONAS PHASEOLICOLA (σέ μία περίπτωση μόνο). 'Υπάρχουν ἐνδείξεις, σέ ἀριετές περιπτώσεις, ὅτι ἡ προσβολή ὀφείλετο σέ μολυσμένο σπόρο. Τά δείγματα σπόρου πού ἐξετάσθηκαν ἦσαν ποικιλιῶν ἐγχωρίας προελεύσεως καί εἰσαγωγῆς ἀπό Βουλγαρία τῆς ποικ. GREAT NORTHERN. "Εγιναν τεχνητές μολύνσεις, μέ τά τρία συνήθως ἀπαντώμενα εἴδη βακτηρίων τῶν φασολιῶν στή χώρα μας, σέ συνθήκες θερμοκηπίου, γιά τόν ἔλεγχο τῆς εύπαθείας δρισμένων ποικιλιῶν. Οι ποικιλίες ΦΕ-4, ΦΕ-5, ΦΣ-35, ΦΣ46, ΦΣ47, Μ4403, Μ1Ω633 καί Μ14215 εἶναι εύπαθεῖς καί στά 3 συνήθως ἀπαντώμενα βακτήρια.

7) Ἐπεξεργασία μεθόδων καλλιεργείας καί προσπάθεια ἀπομονώσεως φυτοπαθογόνων μυκοπλασμάτων.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Χ.Παναγόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: Π.Κυριακούλου, 'Εργ. 'Ιολογίας καί Σ.Κόλλια, Γεωπόνου (προσφορά ἔθελοντική).

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Καλλιέργηθηναν ἐπιτυχῶς, σε κατάλληλα θρεπτικό ύποστρώματα, καθαρές καλλιέργειες SPIROPLASMA CITRI καὶ SPIROPLASMA SP. (αὕτιο νανισμοῦ ἀραβοσίτου). Έλήφθησαν, ἀπό διάφορες περιοχές, 6 δείγματα ἐσπεριδοειδῶν μέ ύποπτα συμπτώματα STUBBORN καὶ ἔγιναν πολυάριθμες ἀπομονώσεις. Ἡ ἐργασία εύρισκεται σε ἔξελιξη.

II. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΕΩΤΕΡΙΚΟΥ.

1) Συνεχίστηκε ἡ συνεργασία τοῦ Ἐργαστηρίου μὲ τὸν γαστήριο τοῦ καθηγητοῦ E.NESTER, DEPARTMENT OF MICROBIOLOGY, UNIVERSITY OF WASHINGTON, SEATTLE WASHINGTON, U.S.A.

Ἡ συνεργασία ἀφοροῦσε στὴ μελέτη τοῦ ρόλου τοῦ πλασμιδίου Ti καὶ ἄλλων παραγόντων στὸ φαινόμενο τῆς ἐξειδικεύσεως τοῦ AGR.TUMEFACIENS.

2) Ἀποστολὴ βακτηρίων

Κατόπιν αἰτήσεώς τους, στάλησαν στὰ ἀκόλουθα Ἰδρύματα τοῦ ἔξωτερικοῦ ἀπομονώσεις φυτοπαθογόνων βακτηρίων τῆς συλλογῆς τοῦ Ἐργαστηρίου Βακτηριολογίας:

1. Prof. E.Nester, Department of Microbiology University of Washington, Seattle, Washington, 3 : ἀπομονώσεις Agrobacterium tumefaciens.
2. Dr I.Lazar, INSTITUTUL CENTRAL DE BIOLOGIE-Bucharest-Romania.
4 ἀπομονώσεις Xanthomonas campestris, ,
3. Dr A.Ker, WAITE AGRICULTURAL RESEARCH INSTITUTE-AUSTRALIA, 5 ἀπομονώσεις Agrobacterium tumefaciens.
4. Dr Vitanov-Plant Protection Institute, Constatinbrod SOFIA-BULGARIA.
‘Ανά 3 ἀπομονώσεις ἀπό τὰ παρακάτω εἶδη.
Pseudomonas tomato, Corynebacterium michiganense, Pseudomonas mors-prunorum, Pseudomonas syringae Pseudomonas phaseolicola, Xanthomonas phaseoli, Agrobacterium tumefaciens Βιότυποι 1,2,3.
5. Dr.B.Digat, Station de Pathologie Vegetale, Angers, France 2 ἀπομονώσεις A.Tumefaciens.
6. Dr.J.Deley, Laboratorium Voor Microbiologie en Microbiele Genetica, Gent, Βέλγιο 2 ἀπομονώσεις X.fragariae.

III ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δημοσιεύσεις.

- 1) Psallidas, P.G., and Panagopoulos C.G. 1979
A bacterial Canker of Corylus avellana in Greece
Phytopath.Z, 94:103-104 .
- 2) Psallidas, P.G., and Panagopoulos C.G. 1979.
Biological control of crown gall in Greece.
7th Interbałcanic Plant Protection Conference.
SOFIA, October 9-15, 1979.

Συμμετοχή σε Διεθνή Συνέδρια

- 1) IX International Congress of Plant Protection, Washington D.C., 5-11 Αύγουστου 1979.
Παρηκολούθησε δ. Δρ. Π. Ψαλλίδας
- 2) International Symposium on Integrated Control in Agriculture and Forestry, Vienna, 8-12 Οκτωβρίου, 1979 (καθ. Χ. Παναγόπουλος)
- 3) 2η Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη,
'Αθήνα, 5-6 Οκτωβρίου 1979
(Χ. Παναγόπουλος, Π. Ψαλλίδας)

Έπισκεψεις σε Εξέντα Πανεπιστήμια και Ιδρύματα.

Ο κ. Χ. Παναγόπουλος μετέβη στη Ρουμανία, από τις 20.9.79 μέχρι τις 27.9.79 σάν μέλος της 'Ελληνικής Ομάδας 'Επιστημονικής Συνεργασίας (ἀπόφαση κ. 'Υπουργού Συντονισμού 5140/17.9.79) ή δύοια έξετασε άποδ ινστού μέ την άντιστοιχη διάδα της Ρουμανίας προτάσεις γιά διμερή έρευνητικά προγράμματα σε διαφόρους τομεῖς της γεωργίας. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του έπισκεψτηκε: α) διάφορα άγροχημικά, βιοχημικά, ιλπ. έργαστηρια της 'Ακαδημίας Γεωργικών 'Επιστημών. β) το Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Βουκουρεστίου δ) τον Σταθμό VALUL LUI TRAIAN κοντά στη Κωνστάντζα.

Έξεταση δειγμάτων και παροχή δόηγιῶν και μέσων καταπολεμήσεως.

Έξετάστηκαν 61 δείγματα άσθενῶν φυτῶν και δάση καταπολεμήσεως βακτηριολογικῶν άσθενειῶν. Η διάγνωση στις περισσότερες περιπτώσεις ἔγινε υστερα άποδ άπομόνωση. και προσδιορισμό τῶν παθογόνων βακτηρίων μέ την έκτελεση πολλαπλῶν καλλιεργητικῶν, φυσιολογικῶν και βιοχημικῶν δοκιμῶν. Σε άριετές περιπτώσεις γιά την έπιβεβαίωση της διαγνώσεως ἔγιναν και πειραματικές μολύνσεις (δοκιμές παθογενείας).

Χορηγήθηκαν σε φυτωριοῦ ράμας 63 φιάλες μέ καλλιέργειες τοῦ άνταγωνιστικοῦ βακτηρίου K84 γιά τη καταπολέμηση τοῦ καρπίνου σε δενδρύλλια πυρηνοκάρπων.

Περιοδεῖς "Ελεγχοί

Ο κ. Π. Ψαλλίδας πραγματοποίησε 12 ήμέρες σύνολινά έκτος έδρας.

Μετέβη στά Κέντρα Σποροπαραγωγής πατάτας Νάξου καί Λασιθίου Κρήτης γιά τόν έλεγχο τών πατατοφυτειῶν τών οινοπαραγωγής.

Διάφοροι έλεγχοι σπόρων καί λιπασμάτων

"Εγιναν έλεγχοι γιά τήν διαπίστωσή τυχόν προσβολής από φυτοπαθογόνα βακτήρια σέ σπόρους α) Σιτηρῶν εἰσαγωγῆς από τό Μεξικό γιά τυχόν προσβολή από τό βακτήριο XANTHOMONAS TRANSLUSCENS. β) Μηδικῆς εξαγωγῆς, γιά τήν χορήγηση πιεστοποιητικοῦ ὅτι εἶναι άπηλλαγμένος από προσβολή από τό βακτήριο CORYNEBACTERIUM INSIDIOSUM. γ) έλεγχος όργανων λιπασμάτων γιά τυχόν προσβολή από φυτοπαθογόνα βακτήρια, δύο δείγματα ἕνα εἰσαγωγῆς καί ἕνα εξαγωγῆς (γιά τήν έκδοση πιεστοποιητικοῦ).

Συλλογή φυτοπαθογόνων βακτηρίων

Η συλλογή φυτοπαθογόνων βακτηρίων τοῦ έργαστηρίου ἐμπλουτίστηκε μέ 42 νέες απομονώσεις διαφόρων είδων. "Εγινε ἐπίσης δέ τηρσιος έλεγχος καί ἀνανέωση (μεταφύτευση) τῶν ἔκατοντάδων απομονώσεων τῶν βακτηρίων τῆς συλλογῆς τοῦ Έργαστηρίου.

Ἐπίσης συνεχίστηκε ἡ λυοφιλίωση τῶν καλλιεργειῶν τῆς συλλογῆς μέχρι τέλους τοῦ 1979 εἶχαν λυοφιλιωθεῖ περισσότερες από 1200 απομονώσεις βακτηρίων τῆς συλλογῆς.

Συμβούλια-Μαθήματα-Σεμινάρια-Έπιτροπές

Ο.η. Χ.Παναγόπουλος σάν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κρατικοῦ Έργαστηρίου Έλεγχου Φαρμάκων (Κ.Ε.Ε.Φ.) πήρε μέρος στίς ἑβδομαδιαῖς Συνεδριάσεις αύτοῦ. Έπίσης πήρε μέρος στίς συνεδριάσεις τῆς Έπιτροπῆς Συντάξεως Δημοσιευμάτων τοῦ Ινστιτούτου καί ήταν Πρόεδρος ἡ μέλος έπιτροπῶν παραλαβῆς είδων τοῦ Υπουργείου Γεωργίας.

Ο.η. Παναγόπουλος καί ὁ η. Ψαλλίδας έλαβαν μέρος σέ Σύσκεψη τοῦ Υπουργείου Γεωργίας σχετικά μέ τήν ἀντιμετώπιση τῆς ἀρρώστιας τῆς φουντουκιᾶς. Ο.η. Ψαλλίδας έλαβε μέρος σέ Σύσκεψη τοῦ Υπουργείου Γεωργίας γιά τήν λήψη μέτρων πρός ἀντιμετώπιση τῶν ύφηλῶν προσβολῶν από τό βακτήριο ERWINIA CAROTOVORA στόν πατατόσπερο προελεύσεως Νάξου. Έπίσης δέ η. Ψαλλίδας μίλησε σέ σεμινάριο. ἐνημερώσεως τῶν Γεωπόνων Διευθύνσεως Γεωργίας Θηβῶν γιά τόν έλεγχο τῶν φυτωρίων ἔρρεζων μοσχευμάτων ἀμπέλου σέ ἀμερικανικά υποκείμενα ὅσον ἀφορᾷ τίς βακτηριολογικές προσβολές (κυρίως AGROBACTERIUM TUMEFACTIENS).

Έπεισης οι έπιεστήμονες του 'Εργαστηρίου συνεργάστηκαν μέτη Διεύθυνση Φυτοπροστασίας του Επιμεργείου Γεωργίας σε θέματα φυτο-καραντίνας, για την υποστήριξη των δέσμεων της 'Ελλάδος εναντί της E.O.K. καί του EPPO κατά την σύνταξη των διαφόρων καταλόγων φυτοπαθογόνων βακτηρίων.

'Επισινέψεις ξένων έπιεστημένων

DR M. VITANOV PLANT PROTECTION INSTITUTE, KOSTINBROD, SOFIA,
BULGARIA.

'Εκπαίδευση Φοιτητῶν

Η τελειόφοιτος της Α.Γ.Σ.Α. δίς Σμ. Πετροπούλου, πραγματοποίησε στό 'Εργαστήριο μέρος της πρακτικής της έξασης καί από τόν περασμένο 'Οκτώβριο άρχισε έργασία για την πτυχιακή της μελέτη μέθεμα: "Ο καρκίνος του άμπελου στήν 'Ελλάδα".

'Εργασία μεταπτυχιακού έπιεστήμονος.

Ο κ. Μαυρίδης, γεωπόνος παρέμεινε έργαζόμενος στό 'Εργαστήριο έπει 15 ήμέρες (ἀπό 18.5.1979) καί άσχολήθηκε μέτην άπομόνωση στελεχών του PS. TOMATO ἀπό διάφορες περιοχές της Χώρας, στό πλαίσιο της μεταπτυχιακής του έργασίας πού κάνει στή Γερμανία (INSTITUT FÜR PFLANZENPATHOLOGIE UND PFLANZENSCHUTZ DER UNIVERSITÄT, 34 GOTTINGEN).

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΟΔΩΝ

1) Παραγωγή ύγιων δευτεροβάθμων έσπεριδών μέ μικροεμβολιασμό (Κ.Α.041)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Β.Α.Πλαστήρα, Π.Η.Κυριακοπούλου, Ε.Π.Μπέμ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: 1) Υπουργείο Γεωργίας, Διευθύνσεις Δενδροκηπευτικής,
Προστασίας Κυνηγίου, Γεωργού Κονομικών Μελετών και Προγραμματισμού

2) Δενδροκομικός Σταθμός Πόρου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Η έναρξη τοῦ προγράμματος έγινε μέ τή μονοεμβρυονική ποικιλία "Κλημεντίνη Πόρου" τῆς οποίας δέν έχει βρεθεῖ, άπό τόν Δενδροκομικό Σταθμό Πόρου, δένδρο έλευθερο ίώσεων για νά χρησιμοποιηθεῖ σάν μητρικό δένδρο έμβολιοληψίας. Τό όλικό τῆς ποικιλίας αύτῆς πού έπιχειρεῖται νά σπαλλαγεῖ άπό τίς ίώσεις μέ μικροεμβολιασμό εἶναι 3 δενδρύλλια πού έστάλησαν στό Μ.Φ.Ι. άπό τό Δ.Σ.Π. τό Δεκέμβριο τοῦ 1978, έμβολιασμένα σέ Citrus volkameriana. Τά δενδρύλλια αύτά προήλθαν άπό δένδρα προσβεβλημένα άπό τίς ίώσεις τῶν έσπεριδοειδῶν ψώρωση (*citrus psorosis*) και έξωκορτίδα (*citrus exocortis*).

Τά 3 αύτά δενδρύλλια διατηρήθηκαν στό θερμοκήπιο ἢ στόν κλιματιζόμενο θάλαμο τοῦ Εργαστηρίου Ιολογίας, ύπό συνθήκες πού έξασφάλιζαν ταχεία παραγωγή πολλῶν νεαρῶν βλαστῶν για τήν άποκτηση μεγάλου δριθμού ιορυφαίων μεριστωμάτων.

Τά έμβολα πού χρησιμοποιήθηκαν προήλθαν άπό δύο πηγές :

1) άπό ιορυφαία μεριστώματα πού λήφθηκαν κατ' εύθείαν άπό τούς νεαρούς βλαστούς των παραπάνω δευτεροβάθμων και β) άπό ιορυφαία μεριστώματα βλαστῶν πού άναπτύχθηκαν *in vitro* άπό πλάγιους διφθαλμούς τῶν προηγουμένων νεαρῶν βλαστῶν.

Σάν ύποκείμενα χρησιμοποιήθηκαν σπιροφυτάρια τοῦ Troyer citrange και τῆς Rangpur lime άναπτυγμένα *in vitro*. Βρέθηκε δτι τό Troyer citrange εἶναι προτιμότερο τῆς Rangpur lime και διότι γίνεται εύκολα ή διάκριση τοῦ άναπτυσσομένου έμβολίου Κλημεντίνης (μέ άπλα φύλλα) άπό τούς φέροντες σύνθετα φύλλα (τριπλά) βλαστούς τοῦ ύποκειμένου Troyer και διότι τά σπορόφυτα τοῦ τελευταίου εἶναι πιό εύρωστα /τά έμβολιασμένα σ' αύτά φυτά ύποφέρουν λιγότερο κατά τή μεταφορά τους άπό τό σωλήνα στό χῶμα και έμφανίζουν μικρότερες άναγκες στό ιρίσιμο αύτό στάδιο.

Η τεχνική τοῦ μικροεμβολιασμοῦ πού χρησιμοποιείθηκε εἶναι ή τῶν Navarro-Roistacher-Murashige. Κορυφαῖα μεριστόματα τῆς ὑπό καθαρισμό ποικιλίας ἐμβολιάζονται ὑπό ἀσηπτικές συνθῆκες καὶ μέ τή βοήθεια μικροσκοπίου σέ νεαρά σποροφυτάρια ὑποκειμένων πού βλάστησαν ἀσηπτικά.

Σάν θρεπτικόπόστρωμα χρησιμοποιείθηκε τό διάλυμα ἀνοργάνων ἀλάτων ήμερών στοιχείων καὶ (χνοστοιχείων) τῶν Murashige-Skoog. Γιά τήν βλάστηση τῶν σπόρων τῶν ὑποκειμένων ἔγινε προσθήκη ἄγαρ 0,8%. Γιά τήν ἀνάπτυξη in vitro πλαγίων ὀφθαλμῶν τοῦ ἐμβολίου προστέθηκαν 100 mg/1 meso-inositol καὶ 30% σακχαρόζη. Στό διάλυμα γιά τήν ἀνάπτυξη in vitro τῶν μικροεμβολιασμένων φυταρίων προστέθηκαν 100 mg/1 meso-inositol, 1 mg/1 ὑδροχλωρική πυριδοξίνη καὶ 4% σακχαρόζη. Τό PH ὅλων τῶν διαλυμάτων ή πηγμάτων ρυθμιζόνταν στό 5,7.

Τά μικροεμβολιασμένα φυτάρια διατηρήθηκαν σέ κλιματιζόμενο θάλαμο σέ αθερή 27°C καὶ φωτισμό 16 ὥρων ἀνά 24ωρο. Μετά τήν ἕκπτυξη τοῦ ἐμβολίου καὶ τήν ἀπόκτηση τοῦ 3ου φυλλαρίου (περίπου 55 ἡμέρες μετά τό μικροεμβολιασμό) γινόταν ή μεταφύτευση σέ γλάστρα, σέ ἀποστειρωμένο μέ ἀτμό μέγιμα χώματος καὶ τύρφης.

Από τόν' Απρίλιο τοῦ 1979 πού δράζισαν οἱ ἔργασίες αὐτές ἔγιναν συνόλινά 73 μικροεμβολιασμοί, ἀπό τούς δποίους ἐπιτυχεῖσαν οἱ 11. Από τά 11 ἐπιτυχῶς ἐμβολιασμένα φυτάρια τά 10 εἶχαν μεταφερθεῖ σέ χῶμα μέχρι τό τέλος τοῦ 1979 καὶ ἀπό αὐτά εἶχαν ἐπιζήσει τά 4, τά δποῖα περιγράφονται στόν παρακάτω πίνακα.

ἀριθμός
φυταρίου

· Ηλικία ἀπό
μικροεμβολιασμοῦ

· Ηλικία ἀπό
μεταφύτεύσεως στό χῶμα

1	9 μῆνες	7 μῆνες
2	7 "	5 "
3	4 "	2 "
4	4 "	1 "

2. Επισήμανση , προσδιορισμός καί μελέτη τῶν ιώσεων τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν στήν 'Ελλάδα (Κ.Α.Ο.42)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ : Ο.Π.Μπέμ , Π.Η.Κυριακοπούλευ , Β.Α.Ελλαστήρα

ΣΥΝΕΡΓΖΟΜΕΝΟΙ : -

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ : Συνεχίστηκε ἡ συλλογή καί καταγραφή τῶν στοιχείων γιά τὴν ἔμφασιν , διάδοση , σοβαρότητα καί ἐπιδημιολογία διαφόρων ιώσεων καί παρομοίων ἀσθενειῶν τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν στήν 'Ελλάδα καί ὁ ἐμπλουτισμός τοῦ φωτογραφικοῦ ἀρχείου. Συγκεκριμένα σημειώθηκαν :

- 1) Προσβολή τοῦ ἀμπελιοῦ ἀπό τὸ μολυσματικό ἔκφυλισμό τοῦ ἀμπελιοῦ (grapevine fan leaf) εἰς Γαργαλιάνους Μεσσηνίας, Συλούαστρου Κορινθίας καί Δέχαιρο Κορινθίας.
- 2) Προσβολή τοῦ ἀμπελιοῦ ἀπό τὸ βοστρυχοειδές ^{legno} ξύλο τοῦ ἀμπελιοῦ (grapevine/riccio) εἰς 'Αρχάνες 'Ηρακλείου.
- 3) Προσβολή τοῦ ἀμπελιοῦ ἀπό τὸν ἵκτερο τοῦ ἀμπελιοῦ (grapevine flaverscence dorée) εἰς Μυρτόφυτο Καβάλας, 'Ελευθερές Καβάλας, Πέρνη Καβάλας καί, πιθανῶς, εἰς Λίμνη Εύβοίας.
- 4) Ιολογική προσβολή βεγόνιας (συγκεντρικά χλωρωτικά σχέδια στά φύλλα) εἰς Αμπελοκήπους 'Αθήνας (1 slide).
- 5) Ιολογική προσβολή (χλωρωτικές ηλίδες στά φύλλα) σέ μητρικά δένδρα ἐμβολιοληψίας βερικοκιᾶς εἰς Τακτικούπολη Τροιζηνίας.
- 6) Προσβολή βιολέττας ἀπό τὸν ἵό τοῦ μωσαϊκοῦ τοῦ γογγυλιοῦ (turnip mosaic virus) εἰς Κηφισιά 'Αττικῆς καί 'Αχαρνές 'Αττικῆς (2 slides).
- 7) Προσβολή κίτρινης βιολέττας, (Cheiranthus chelri) ἀπό τὸν ἵό τοῦ μωσαϊκοῦ τῆς ἄγγουριᾶς (cucumber mosaic virus) εἰς Κηφισιά 'Αττικῆς (5 slides).
- 8) Προσβολή βιτρουκάρπου ἀπό τὴν σιλήρυνση τῶν καρπῶν τῶν ἐσπεριδοειδῶν (citrus impiekratura) εἰς Παλαιά 'Επίδαυρο.
- 9) Ιολογική προσβολή ζερμπέρας (θραύση χρώματος ἀνθέων, color break) εἰς 'Αθήνα.
- 10) Ιολογική προσβολή (ραβδωτό μωσαϊκό) γλαδιόλου εἰς Ρωμανοῦ Πυλίας.
- 11) Προσβολή δολίχου ἀπό τὸν ἵό τοῦ κοινοῦ μωσαϊκοῦ τῆς φασολιᾶς (bean common mosaic virus) εἰς Τροιζήνα Τροιζηνίας.
- 12) Προσβολή καπνοῦ ἀπό τὸν ἵό τοῦ μωσαϊκοῦ τοῦ καπνοῦ (tobacco mosaic virus) εἰς 'Αγρίνιο (13 slides).

- 13) Προσβολή κολοκυνθιᾶς ἀπό τὸν ίό τοῦ μωσαῖνοῦ τῆς ἄγγουριᾶς (cucumber mosaic virus) εἰς Μαραθώνα 'Αττικῆς, 'Οσχευενό Βοιωτίας Αύλώνα 'Αττικῆς καὶ θήβα.
- 14) Προσβολή λεμονιᾶς ἀπό τὴν σκλήρυνση τῶν καρπῶν τῶν ἐσπεριδοειδῶν (citrus impietratura) εἰς Ευλόνιαστρο Κορινθίας.
- 15) Σοβαρά συμπτώματα τῆς ραγδαίας μορφῆς τῆς ψωρώσεως Α τῶν ἐσπεριδοειδῶν (citrus psorosis A -rampant form) στὴν λεμονιά εἰς Βέλο Κορινθίας (15 slides).
- 16) Προσβολή μαρουλιοῦ ἀπό τὸν ίό τοῦ μωσαῖνοῦ τοῦ μαρουλιοῦ (lettuce mosaic virus) εἰς Μεταμόρφωση 'Αττικῆς.
- 17) Προσβολή μηλιᾶς ἀπό τὴν σκούπα τῆς μάγισσας τῆς μηλιᾶς (apple proliferation) εἰς Μανθυρέα 'Αρκαδίας.
- 18) Σοβαρά συμπτώματα τοῦ ιοῦ τοῦ μαρασμοῦ μετά αηλιδώσεως τῆς τομάτας (tomato spotted wilt virus) στὴν ντάλια εἰς 'Αχαρνές'Αττικῆς (5 slides).
- 19) Προσβολή πατάτας ἀπό τὸν ίό X τῆς πατάτας (potato virus X) εἰς θήβα καὶ Μάτι Κορινθίας (σποροπαραγωγικό Κέντρο Θενέοῦ).
- 20) Προσβολή πατάτας ἀπό τὸν ίό Y τῆς πατάτας (potato virus Y) εἰς 'Αχαρνές 'Αττικῆς καὶ Αύλώνα'Αττικῆς.
- 21) Προσβολή πατάτας ἀπό τὸ τραχύ μωσαῖνό τῆς πατάτας (potato rugose mosaic, P VX+ PVY) εἰς Διβανάτες Φιλιάτιδες, "Αρμα Θηβῶν, Αύλώνα'Αττικῆς καὶ Ψαχνά Εύβοίας.
- 22) Προσβολή πατάτας ἀπό τὸν κυματοειδές μωσαῖνό τῆς πατάτας (potato crinkle, P VX+ P VA) εἰς Φιλιάτρα Μεσσηνίας.
- 23) Προσβολή πεπονιᾶς ἀπό τὸν ίό τοῦ μωσαῖνοῦ τῆς ἄγγουριᾶς (cucumber mosaic virus) εὖς Κανάλι Πρέβεζας, Μαραθώνα'Αττικῆς, Κριεζά Καρυστίας, Χώρα Νάξου καὶ Σπερχογεία Καλαμάτας (10 slides).
- 24) Προσβολή πορτοκαλιᾶς ἀπό τὴν σκλήρυνση τῶν καρπῶν τῶν ἐσπεριδοειδῶν (citrus impietratura) εἰς "Αγιο' Αδριανό Ναυπλίου).
- 25) Προσβολή σέλινου ἀπό τὸν ίό τοῦ μωσαῖνοῦ τοῦ σέλινου (celery mosaic virus) εἰς Οίχαλια Μεσσηνίας.
- 26) Προσβολή συκιᾶς ἀπό τὸ μωσαῖνό τῆς συκιᾶς (fig mosaic) εἰς Μεσσηνία.
- 27) Προσβολή τομάτας ἀπό τὸν ίό τοῦ μωσαῖνοῦ τοῦ καπνοῦ (tobacco mosaic virus) εἰς Μεθώνη Μεσσηνίας, Ναύπλιο, Νέα Κορώνη Μεσσηνίας Πρέβεζα, Δομοκό Φιλιάτιδος, Λυγιά Λευκάδος, Λεωνίδιο' Αρκαδίας, Κάμπο Μαραθώνιος καὶ Μανδρικό Ρόδου.

- 28) Προσβολή άπό τήν άπλή βάθδωση τής τομάτας (tomato single streak, φυλή TMV) είς Νεοχώριο Πρέβεζας, Μεθώνη Νεσσηνίας και Πρέβεζα (8 slides).
- 29) Προσβολή τομάτας άπό τόν έσωτερινό καφέ μεταχρωματισμό τής τομάτας (tomato internal browning, TMV+ φυσικό παράγοντες) είς Τυμπάκι Ηρακλείου και "Άγιο Κωνσταντίνο Λοκρίδος (4 slides)
- 30) Προσβολή τομάτας άπό τήν διπλή βάθδωση τής τομάτας (tomato double streak, TMV+ PVX) είς Χανιά και Καλό Χωριό Λασιθίου.
- 31) Προσβολή τομάτας άπό τόν ίό γ τής πατάτας (potato virus Y) είς Κεφαλάρι Κορινθίας.
- 32) Προσβολή τομάτας άπό τόν ίό τοῦ μωσαϊκοῦ τής άγγουριᾶς (cucumber mosaic virus) είς Κεφαλάρι Κορινθίας (6 slides).
- 33) Συμπτώματα τοῦ ίού τοῦ μαρασμοῦ μετά αηλιδώσεως τής τομάτας (tomato spotted wilt virus) σέ καρπούς τομάτας είς άγορά Αθήνας (3 slides).
- 34) Συμπτώματα τής παρόμοιας μέ λωση άσθένειας Στόλμπουρ (Stolbur) σέ τομάτα είς Δομοκό διθιώτιδος.
- 35) Προσβολή φασολιοῦ άπό τόν ίό τοῦ κοινοῦ μωσαϊκοῦ τοῦ φασολιοῦ (bean common mosaic virus) σέ φασόλι στό Κέντρο Γεωργικῆς Ερεύνης Κεντρικῆς Ελλάδος στή Λάρισα.
3. Εξέταση τής άντοχής στίς έλληνικές φυλές τοῦ ιοῦ τοῦ μωσαϊκοῦ τοῦ καπνοῦ (TMV) ποικιλιῶν τομάτας άνθεκτικῶν στόν ίό αύτό σέ άλλες χώρες (Κ.Α. 043)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Η. Κυριακοπούλου, Ω.Π. Ιπέμ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: -

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Εξετάστηκε συνολικά ή άνθεκτικότητα 6 διλανδικῶν ύβριδων τομάτας (Angela, Estrella, Virosa και Delisa τοῦ Οίκου Ezna Zaden και Marcanto και Sobeto τοῦ Οίκου Van Den Berg, τά δποῖα θεωρούνται άνθεκτικά στόν TMV στήν Ολλανδία, σέ 9 έλληνικές άπομονώσεις τοῦ TMV, τίς I-IX. Γιά σύγκριση χρησιμοποιήθηκαν 3 ποικιλίες (Early Pack-7, ES-58 και Ace) και 1 ύβριδος (A-200) τομάτας πού καλλιεργούνται εύρεως στήν Ελλάδα και υποφέρουν άπό τόν TMV. Από πλευρᾶς ιοῦ, γιά σύγκριση χρησιμοποιήθηκε μιά ισχυρά παθογόνα φυλή τοῦ TMV, ή TMV/UCB τοῦ Πανεπιστημίου τής Καλιφόρνιας στό Berkeley. Σάν βασικοί μάρτυρες χρησιμοποιήθηκαν φυτά άμολυντα δλων τῶν ποικιλιῶν ή ύβριδων τοῦ πειράματος. Γιά κάθε μεταχείριση έγιναν 10 έπαναλήψεις. Δηλαδή, άνα 10 φυτά μολύνθηκαν μέ τήν άντίστοιχη

άπομόνωση του TMV και 10 μολύνθηκαν μέ καθαρό νερό της βρύσης. Τά φυτά μολύνθηκαν μηχανικά σε ήλικις 2 μηνών και διατηρήθηκαν στόν έντομοστεγή αλωβό έπει 2 μήνες μετά τη μόλυνση. Η έκτιμη ποση του άποτελέσματος έγινε μέ βάση τά συμπτώματα στά φυτά και μέ ιολογικό έλεγχο σε δείκτες.

Γιά λόγους προσαρμογής στίς έργαστηριακές δυνατότητες οι έργασίες του 1979 χωρίστηκαν σε δύο πειράματα:

Πείραμα 1ο

Όλλανδικά υβρίδια: Angela, Estrella και Virosa.

Ποικιλίες ή υβρίδια καλλιεργούμενα στήν 'Ελλάδα: Early Pack-7, A-200

Άπομονώσεις TMV: II και VIII έλληνικές και η φυλή TMV/UCB.

Άποτελέσματα:

Angela: Προσβολή 20% άπό τίς έλληνικές άπομονώσεις του TMV και 30% άπό τόν TMV / UCB .

Estrella: Προσβολή 20% άπό τήν άπομόνωση II, 40% άπό τήν VIII και 60% άπό τήν TMV/UCB.

Virosa: Προσβολή/άπό τίς έλληνικές άπομονώσεις και 20% άπό τήν TMV/UCB.

Early Pack-7: Προσβολή 100% και άπό τίς 9 άπομονώσεις του TMV.

A-200: Προσβολή 100% και άπό τίς 9 άπομονώσεις του TMV

Οι μάρτυρες δέν έφεραν προσβολή έκτος τής ποικιλίας Early Pack-7 τής δύοιας ένα φυτό ωύτρωσε προσβεβλημένο, προφανώς προελθόν άπό προσβεβλημένα σπόρο.

Τά συμπτώματα στά φυτά τῶν δίλλανδικῶν υβριδίων πού προσβλήθηκαν (Angela, Estrella) ήσαν άκρως σοβαρά (νανισμός, χλώρωση, πήρωση κορυφής) και τά άντιατοιχα φυτά ήσαν πολύ έμφανή σύντομα μετά τη μόλυνση έτσι ώστε νά μποροῦν εύκολα νά έπισημανθοῦν και νά άπομακρυνθοῦν άπό τήν καλλιέργεια πολύ ένωρίς. Έν πάση διμώς περιπτώσει και διν παραμείνουν στήν καλλιέργεια δέν φαίνεται νά άποτελοῦν οίνδυνο γιά τά υπόλοιπα φυτά τῶν 3 αύτῶν υβριδίων, άφού δεύτερη μόλυνση τῶν φυτῶν πού δέν έδειξαν προσβολή μετά τήν πρώτη τά άρησε άπρόσβλητα.

Οι "έλληνικές ποικιλίες" (Early Pack-7 και A-200) έδειξαν μωσαϊκό, παραμόρφωση τῶν φύλλων και νανισμό, έμφανή έως πολύ σοβαρά.

Όλοκληρώνοντας , στό πείραμα αύτό τά δίλλανδικά υβρίδια παρουσίασαν μηδενική (virosa) έως 20% (Angela, Estrella) προσβολή άπό τίς 2 έλληνικές άπομονώσεις II και VIII του TMV πού δοκιμάστηκαν, τά φυτά πού προσβλήθηκαν ήταν άπό ένωρίς εύδιάκριτα στήν καλλιέργεια και τά μή προσβληθέντα δέν προσβλήθηκαν μέ έπαινα μολύνσεις. Αντίθετα, τά εύρεως

καλλιεργούμενα στήν· Ελλάδα Early Pack-7 και A-200 παρόυσιασαν προσβολή 100% και άπό τίς 2 έλληνικές άπομονώσεις και συμπτώματα σοβαρά. Η Ισχυρά παθογόνα φυλή της Καλιφόρνιας προσέβαλε όλα τά ύβριδια ή ποικιλίες, τά δλλανδικά σέ ποσοστό 20-30% και τά έλληνικά σέ ποσοστό 100%.

Πείραμα 2ο

· Ολλανδικά ύβριδια: Marcanto, Sobeto, Delisa.

Ποικιλίες καλλιεργούμενες εύρεως στήν· Ελλάδα: ES-58, Ace.

· Απομονώσεις TMV : I- IX και ή TMV/UCB

· Αποτελέσματα:

Marcanto: Προσβολή μόνο άπό τίς έλληνικές άπομονώσεις I, VI και VII σέ ποσοστό 10%.

Sobeto: Προσβολή μόνο άπό τήν Έλληνική άπομόνωση IX σέ ποσοστό 2)%

Delisa: Προσβολή μόνο άπό τίς έλληνικές άπομονώσεις VI, VII και VIII σέ ποσοστό 28% και τήν IX σέ ποσοστό 28%.

ES-58: Προσβολή 100% άπό όλες τίς έλληνικές άπομονώσεις και άπό τόν TMV/UCB.

Ace : Προσβολή 100%, άπό όλες τίς έλληνικές άπομονώσεις και άπό τήν TMV/UCB.

Οι μάρτυρες δέν έφεραν προσβολή.

Τά συμπτώματα στά φυτά τῶν δλλανδικῶν ύβριδων πού προσβλήθηκαν ήσαν έλαφρά (Delisa) μέχρι άνεπαίσθητα (Marcanto, Sobeto) ένω τά φυτά τής ES -58 έδειξαν έλαφρό μωσαϊκό και τής Ace ξντονη νημάτωση τῶν φύλλων.

· Ολοκληρώνοντας, στό πείραμα αύτό τά δλλανδικά ύβριδια (Marcanto, Sobeto και Delisa, παρουσίασαν προσβολή 10-28% και άπό μερικές μόνο έλληνικές άπομονώσεις τοῦ TM πού δοκιμάστηκαν, ένω οι εύρεως καλλιεργούμενες, στήν· Ελλάδα ποικιλίες ES-58 και Ace παρουσίασαν προσβολή 100% και άπό τίς 9 άπομονώσεις τοῦ TMV πού δοκιμάστηκαν. Η φυλή της Καλιφόρνιας προσέβαλε μόνο τίς E -58 και σέ ποσοστό 100 %.

Τά άποτελέσματα τοῦ παραπάνω πειράματος δείχνουν δτι:

1. Οι εύρεως καλλιεργούμενες στή Χώρα μας ποικιλίες (ή ύβριδια) τομάτας (Early Pack-7, A-200, ES-58 και ACE) είναι πολύ εύαίσθητες στήν προσβολή άπό τίς έλληνικές άπομονώσεις τοῦ TMV μέ τίς διποτές δοκιμάστηκαν (προσβολή 100%), σέ άντίθεση μέ τά δλλανδικά ύβριδια Angela, Estrella, Virosa, Marcanto, Sobeto και Delisa πού έμφανίζουν μεγάλο βαθμό άνθεκτικότητας στήν προσβολή (προσβολή 0% -30%).

4. Έξέταση δειγμάτων ασθενῶν συτῶν καὶ παροχή διδηγιῶν (Κ.Α.044)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Η.Κυριακοπούλου, Σ.Π.Μπάνη, Ε.Α.Πλαστίρα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: -

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Έξετάστηκαν συνολικά περισσότερα από 95 δειγματα πού στάλθηκαν ή προσκομίστηκαν από διάφορα μέρη της Χώρας και δόθηκαν ισάριθμες απαντήσεις, έντι τῶν δποίων οι περισσότερες γραπτές. Στόν συνημμένο πίνακα αναφέρονται οι περιπτώσεις στίς δποίες διαγνώστηκε ιολογικό αίτιο.

. // .

4. Δοιπές δραστηριότητες (Κ.Α.045)

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Π.Η.Κυριακοπούλου ,Φ.Π.Μπέμ,Β.Α.Πλαστήρα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: -

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ:

1. 'Οργάνωση τοῦ' Εργαστηρίου' Ιολογίας (Π.Η.Κυριακοπούλου+Φ.Π.Μπέμ)

"Υστερα από τίς άδιάκοπες και συστηματικές προσπάθειες πού καταβλήθηκαν από τό 1970, για τήν άπόκτηση μέσων και προσωπικοῦ, τό 'Εργαστήριο άπέκτησε κατά τό 1979 άποδοτική λειτουργικότητα.

Βασική συνιστώσα τής λειτουργικότητας αυτῆς άποτελεῖ ή διμαλή λειτουργία τοῦ θερμοκηπίου. Κατά τό 1979 διλοικηρώθηκε ή έξασφάλιση τής λειτουργίας αυτῆς μέ τήν άνάθεση τής σχετικής φροντίδας (λειτουργία ακιματισμοῦ ,φωτισμός,διάπτυξη τῶν φυτῶν,έξασφάλιση τοῦ πολλαπλασιαστικοῦ ύλικοῦ τῶν δεικτῶν κ.ἄ.) στόν 'Επιμελητή τοῦ' Εργαστηρίου κ.Φ.Μπέμ και μέ τήν πρόσληψη κηπουροῦ. Κατά τό διάστημα 22'Ιανουαρίου-27 Μαρτίου έργαστηκε σάν κηπουρός δ κ.θεόδωρος Κρητικός πού διακρίθηκε γιά τήν έξαιρετική του έπιμέλεια, άκριβεια και άποδοτικότητα στήν έκτέλεση τῶν έργασιῶν τοῦ θερμοκηπίου , τοῦ έντομοστεγοῦς αλωβοῦ και τῶν βοηθητικῶν χώρων. Στό περίσσευμα τοῦ χρόνου του άπό τίς παραπάνω καθημερινές έργασίες δ κ. Κρητικός βοήθησε στήν κατάρτιση εύρετηρίων τῶν έξερχομένων έγγραφων τῶν δειγμάτων τοῦ 'Εργαστηρίου. Προσωπικό δικτύο λόγιοι τόν άναγκασαν νά διακόψει τήν έργασία του στό' Εργαστήριο στίς 27 'Απριλίου."Υστερα από αύτό έπανηλθε στό 'Εργαστήριο τό σοβαρό πρόβλημα τής έλλειψεως κηπουροῦ τό διποῖο έλαχιστοποιεῖ τήν άπόδοσή του. Τό 'Εργαστήριο ξαναβρήκε τό ρυθμό του διαταραχής προσλήφθηκε ή δ. Χριστίνα Παναγιωτίδη στίς 15'Οκτωβρίου γιά τήν περιποίηση τῶν φυτῶν και τίς σχετικές βοηθητικές έργασίες .

"Ένα άλλο σημεῖο τό διποῖο πρέπει νά ταυτισθεῖ μέ μεγάλη έμφαση είναι ή βασική βοήθεια τήν διποία παρέχει στό' Εργαστήριο τό Πρόγραμμα τῶν 'Ιώσεων τῶν 'Εσπεριδοειδῶν τοῦ' Υπουργείου Γεωργίας τό διποῖο έχει άνατεθεῖ στό' Εργαστήριο' Ιολογίας. 'Ο βασικός έξοπλισμός τοῦ' Εργαστηρίου πού πραγματοποιήθηκε κατά τά έτη 1976, 1977 και 1978 (Δημόσιες έπενδύσεις , "Εργο 7682006) και ή έτήσια χρηματοδότηση γιά τίς τρέχουσες δαπάνες (πιεστώσεις παραγωγικότητας 1977,1978,1979),έκτός άπό τό Πρόγραμμα τῶν 'Ιώσεων τῶν έσπεριδοειδῶν έξυπηρετοῦν και όλα τά άλλα προγράμματα τοῦ' Εργαστηρίου, άλλα συχνά και τά άλλαέργαστήρια τοῦ' Ινστιτούτου. Κατά τό 1979 τό Πρόγραμμα τῶν' Ιώσεων τῶν έσπεριδοειδῶν

καί κατ'έπειταση δλα τά προγράμματα τοῦ Εργαστηρίου χρηματοδοτήθηκαν βασικά άπό τό παραιπάνω πόγραμμα παραγωγιότητος 1978, ἡ πίστωση τοῦ δόποίου (700.000 δρχ.) μεταφέρθηκε στή χρήση τοῦ 1979 έπειδή ἡ τελική έγκρισή του έγινε ἀργά τό 1978 (Υ.Γ.382050/5450/17.11.1978) καί ἦταν δυνατή ἡ ἀπορρόφησή του μέσα στό 1978.

"Αλλωστε καί οἱ ἀντίστοιχες πιστώσεις τοῦ ἔτους 1979 καθυστέρησαν νά έγκριθούν καί δέν ὑπῆρχαν διαθέσιμες ἐγκαίρως μέσα στό 1979 καί μεταφέρθηκαν μέ τήν σειρά τους στή χρήση τοῦ 1980. Ἀπό τήν πίστωση αύτή τῶν 700.000 δρχ. ἀπορροφήθηκε συνολικά τό ποσό τῶν 439.000 δρχ. περίπου γιά τήν κάλυψη τῶν ἐξῆς ἀναγκῶν:

Έξοδα φωτισμοῦ καί κινήσεως θερμοκηπίου	180.000	δρχ.
Έργατικά	72.000	"
Μόνιμο όλικό (μηχανήματα, ἐπιπλα κ.λπ.)	33.300	"
Δημοσιεύματα	45.000	"
Έγκατάσταση συμπληρωματικοῦ τεχνητοῦ φωτισμοῦ στό θερμοκήπιο	52.000	"
Χαρτικά εἴδη	9.340	"
Χημικά καί διάφορα ἀναλώσιμα	35.820	"
Διάφορα (ἐπισκευές, μεταφορές κ.λ.π.)	11.501	"
Σύνολο	438.961	"

Τό ὑπολειπόμενο ποσό τῶν 261.039 δρχ. ἀπό τό σύνολο τῶν 700.000 δρχ., τό δόποιο προεβλέπετο γιά τήν κάλυψη ἄλλων ἀναγκῶν, δέν κατέστη δυνατό νά ἀπορροφηθεῖ γιά διαφόρους λόγους καί ἐλπίζεται νά μεταφερθεῖ στή χρήση τοῦ 1980.

2. Μεταινήσεις (έκτός φυτούγειονομικοῦ ἐλέγχου πατάτας καί συνεδρίων)

- Στίς 11 Απριλίου οἱ Π.Η.Κυριακοπούλου, Φ.Π.Μπέμ καί Β.Α.Πλαστήρα ἐπισκέφθηκαν τή Σταθμό Καθάρσεως Φυτῶν Ασπροπύργου, ὅπου ἐνημερώθηκαν ἀπό τόν Προϊστάμενό του κ. Νίκα γιά τήν όργανωση καί λειτουργία του καί γιά τίς ἐργασίες του, εἰδικότερα δέ γιά τό πρόγραμμα ἐξυγειάνσεως ἐλληνικῶν ποικιλιῶν ἀμπέλου ἀπό τίς ίώσεις.
- Στίς 27 Απριλίου δ Φ.Π.Μπέμ μετέβη εἰς Διβανάτες Φθιώτιδος γιά ἐπιτόπια ἐξέταση προβλήματος καλλιεργειῶν πατάτας (Μ.Φ.Ι.1246/26.4.79 "Εκθεση Μ.Φ.Ι.1174/31.5.79).
- Στίς 9 Μαΐου δ Φ.Π.Μπέμ μετέβη εἰς Ερυθρές Αττικῆς γιά ἐπιτόπια ἐξέταση προβλήματος καλλιεργειῶν σιτηρῶν καί φακῆς (ΜΦΙ 1411/8.5.79).
- Στίς 22-23 Μαΐου δ Φ.Π.Μπέμ μετέβη σέ περιοχές τοῦ Ν. Ηλείας (Δουνέϊκα, Μανωλάδα, Επιτάλιο) γιά ἐπιτόπια ἐξέταση προβλήματος καλλιεργειῶν πατάτας (Υ.Γ.275645/4285/21.5.79 καί Μ.Φ.Ι.1564/21.5.79. "Εκθεση Μ.Φ.Ι. 2346/6.7.79).

5. Στίς 4-7' Ιουνίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου έπισκεψή της κέντρα παραγωγής πολλαπλασιαστικού ύλικου πυρηνού πρωτότυπων και μηλοειδών Δ.Μακεδονίας και ένημερώθηκε για: τά αντίστοιχα προγράμματα του Σταθμού Προστασίας Φυτῶν Θεσσαλονίκης (πληροφορίες από άρμόδιο Α.Δ.Τσιαλή), του Ινστιτούτου Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας (πληροφορίες από τόν Προϊστάμενο Α.Γ.Συργιαννίδη) και της Δ/νσεως Γεωργίας Ήμαθίας (πληροφορίες από τό γεωπόνο του Γραφείου Φυτοπροστασίας Κ.Ζέστα) (Μ.Φ.Ι. 1767/4.6.79).
6. Στίς 9' Ιουνίου οι Π.Η.Κυριακοπούλου και Β.Α.Πλαστήρα έπισκεψή του δενδροκομικό Σταθμό Πόρου όπου ένημερώθηκαν από τόν ειδικό για τόν ιελογικό έλεγχο τῶν έσπεριδοειδῶν Κ.Κεραμίδα και τόν Προϊστάμενο του Σταθμού Κ.Ν.Νικολακάνιο για τήν έκεινη παραγωγή πολλαπλασιαστικού ύλικου έσπεριδοειδῶν (ΜΦΙ 1873/9.6.79 και 1874/9.6.79).
7. Στίς 26-27' Ιουλίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου μετέβη είς Σπερχογεία Καλαμάτας για τήν έπιτόπια έξέταση προβλήματος καλλιεργειῶν πεπονιᾶς (ΜΦΙ 2693/23.7.79, "Εκθεση Μ.Φ.Ι. 3429/15.9.79").
8. Στίς 11-12' Οκτωβρίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου μετέβη είς Σπερχογεία Καλαμάτας για τή λήψη έπιθημιολογικῶν στοιχείων και πρόσθετου ύλικου για περαιτέρω έξέταση του ιολογικού προβλήματος της πεπονιᾶς (Μ.Φ.Ι. 3795/6.10.79).
9. Στίς 5 Δεκεμβρίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου μετέβη είς θήβα και έδωσε δημιλία για τήν άντιμετώπιση τῶν ίώσεων της άμπελου σέ ένημερωτική συγκέντρωση γεωπόνων της Δ/νσεως Γεωργίας Βοιωτίας (Δ.Γ.Βοιωτίας 10353/20.11.79 και 28.11.79, Μ.Φ.Ι. 4542/3.12.79).
10. Στίς 10 Δεκεμβρίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου μετέβη είς Βέλο Κορινθίας για τήν έπιτόπια έξέταση προβλήματος δπωρώνων λεμονιᾶς (Μ.Φ.Ι. 4623/10.12.79).
3. Συνεργασία μέντοι γεωργίας γιά τρέχοντα θέματα
a. Φυτούγειονομικός έλεγχος πατατοσπόρου.
1. Κατά τό χρονικό διάστημα από 16 Φεβρουαρίου μέχρι 27 Μαρτίου, δ. Φ.Π. Μπέμ έπραγματοποίησε φυτούγειονομικό έλεγχο σέ φορτία πατατοσπόρου διαφόρων ποικιλιῶν και χωρῶν προελεύσεως είς Ελευσίνα και Νάξο, μέ συνολική άπασχόληση 14 ήμερῶν (Διαταγή Υ.Γ. 393424/10354/21.11.78 και Μ.Φ.Ι. 4571/4.12.78).
2. Στίς 28-31 Μαΐου δ. Φ.Π.Μπέμ έπραγματοποίησε φυτούγειονομικό έλεγχο στό Σποροπαραγωγικό Κέντρο Νάξου Διαταγή Υ.Γ. 267044/3734/8.5.79 και Μ.Φ.Ι. 1641/28.5.79, "Εκθεση Μ.Φ.Ι. 2274/2.7.79).
3. Στίς 3-5' Ιουλίου ή Β.Α. Πλαστήρα έπραγματοποίησε φυτούγειονομικό έλεγχο στό Σποροπαραγωγικό Κέντρο Κάτω Νευροκόπειου Δράμας (Διαταγές Υ.Γ. 275705/4345/20.6.79 και Μ.Φ.Ι. 2273/2.7.79, "Εκθεση ΜΦΙ 2448/12.7.79).

4. Στίς 23-25' Ιουλίου δ. Ε.Π.Μπέμ έπραγματοποίησε φυτούγειονομικό έλεγχο στό Σποροπαραγωγικό Κέντρο Βάνθης (Διαταγές Υ.Γ. 275705/4345/20.6.79 και Μ.Ο.Ι. 2519/14.7.79, "Εκθεση Μ.Ο.Ι. 3036/14.8.79).

β. Θέματα ΕΟΚ

'Η Π.Η.Κυριακοπούλου συμμετέσχε στίς έργασίες για τήν κατάρτιση τῶν φυτούγειονομικῶν κανονισμῶν τῆς χώρας μας, για τήν ΕΟΚ (Ιολογικό μέρος), τῆς διμάδας έργασίας ἀπό τόν κ.Θ.Παπαδογεωργόπουλο καὶ να Εἰρήνη 'Απέσσου τοῦ Τμήματος Φυτούγειονομικοῦ 'Ελέγχου τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας καὶ είδικούς τοῦ Μ.Ο.Ι., οἱ διοῖες έγιναν στό Μ.Ο.Ι. στίς 8 Μαΐου .

γ. Θέματα EPPO

1. Στίς ἀρχές τοῦ ἔτους ἡ Π.Η.Κυριακοπούλου συνεργάστηκε μὲ τόν κ. Π. Κωνσταντίνου, τοῦ Τμήματος Φυτούγειονομικοῦ 'Ελέγχου τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, ὅπως τῆς ζητήθηκε, γιά τήν τελική διαμόρφωση τῆς Recommendation on virus and mycoplasmas of fruit trees and shrubs, πρό τῆς ἀποστολῆς της στήν EPPO ἀπό τό 'Υπουργεῖο Γεωργίας.
2. Στίς 19' Απριλίου ἡ Π.Η.Κυριακοπούλου ἔδωσε στή Δ/νση Προστασίας Φυτῶν ἐκθεση πού τῆς ζητήθηκε γιά τήν κατάσταση τῶν ἐσπεριδοειδῶν στήν 'Ελλάδα ἀπό διποψή προβλημάτων ἀπό μυοπλάσματα καὶ παραγωγῆς ὑγιοῦς πολλαπλασιαστικοῦ υλικοῦ γιά νά χρησιμοποιηθεῖ γιά τήν EPPO (EPPO 79/3-3694).
3. Στίς 14 Δεκεμβρίου ἡ Π.Η.Κυριακοπούλου ἀπέστειλε, μέσω τοῦ Μ.Ο.Ι. (4687/14.12.79) στό Τμῆμα Φυτούγειονομικοῦ 'Ελέγχου τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας τίς ἀπόψεις της πάνω σέ έρωτήματα τῆς EPPO πρός τό 'Υπουργεῖο Γεωργίας γιά τήν πιστοποίηση τοῦ πολλαπλασιαστικοῦ υλικοῦ τῶν ἐσπεριδοειδῶν (EPPO 79/7-3813) .

δ. Κρίση έργασιῶν γιά δημοσίευση

'Η Π.Η.Κυριακοπούλου ἀπέστειλε στήν 'Υπηρεσία Γεωργικῶν' Ερευνῶν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας γραπτή αρίστη πού τῆς ζητήθηκε πάνω σέ ύπό δημοσίευση έργασία σχετική μέ τίς ιώσεις τῶν φυτῶν.

3. Παροχή διαφόρων πληροφοριῶν

1. Τήν 1η Μαρτίου παρασχέθηκαν ἀπό τήν Π.Η.Κυριακοπούλου καὶ Φ.Π.Μπέμ, στόν κ.Θ.Παπαδογεωργόπουλο πληροφορίες πού ζήτησε γιά τίς ιώσεις καὶ παρόμοιες ἀσθένειες τῆς ἄμπελου πού ἔπρεπε νά σταλοῦν στό 'Υπουργεῖο Γεωργίας τῆς Γαλλίας, γιά νά συμπεριληφθοῦν στό πιστοποιητικό φυτούγειας πού θά συνοδεύει τό είσαγόμενο στήν 'Ελλάδα ἀπό τή Γαλλία πολλαπλασιαστικό υλικό ἀμπέλου.

4. Συμμετόχη σέ συνέδρια

1. Στίς 15 Φεβρουαρίου οι Π.Η.Κυριακοπούλου, Θ.Π.Μπέμ και Β.Α.Πλαστήρα παρακολούθησαν τίς έργασίες τής 3ης ήμέρας, μέ θέμα "Οι Ιοί-Οι Ρικκέττσιες του Πρώτου Σεμιναρίου του 'Ελληνικού' Ινστιτούτου Pasteur.
2. Στίς 8 Μαρτίου ή Π.Η.Κυριακοπούλου παρακολούθησε τίς έργασίες τής 4ης ήμέρας ('Ασθένειες), τής Μεσογειακής Συνόδου γιά θέματα 'Εσπεριδοειδῶν τής Magreb, στό Κολυμπάρι Χανίων (Διαταγή Μ.Φ.Ι.593/7.3.1979).
3. Στήν 3η Σύσκεψη τής Ομάδας 'Έργασίας γιά τίς Ιώσεις τῶν Λαχανικῶν τής ISHS (ISHS-Working Group on Vegetable Viruses) στό Bari' Ιταλίας, στά τέλη Αύγουστου, άνακοινώθηκε ή έρευνητική έργασία πού είχε πραγματοποιήσει ή Π.Η.Κυριακοπούλου μέ τήν διάδα τῶν φυτοϊολόγων του Ινστιτούτου Φυτοπαθολογίας του Πανεπιστημίου του Bari, πάνω στόν ίδια τής αίτρινης δακτυλιωτής κηλιδώσεως τής ἀγκυνάρας, κατά τήν έκεινη έπισκεψή της 27.2.76-17.4.76 (Βλ. Δημοσιεύσεις-'Ανακοινώσεις).
4. Στίς 5-6 Οκτωβρίου οι Π.Η.Κυριακοπούλου, Φ.Π. Μπέμ και Β.Α.Πλαστήρα παρακολούθησαν τίς έργασίες τής 2ας Πανελλήνιας Φυτοπαθολογικής Συσκέψεως στήν Αθήνα. Στή σύσκεψη έκεινη ή Π.Η.Κυριακοπούλου προήδρευσε στήν 5η συνεδρία ('Ιώσεις πολυετῶν καλλιεργειῶν) και έκαμε τήν διάταστοι γενική εισήγηση.

5. Διαλέξεις

Στίς 16 Φεβρουαρίου Θ.Π.Μπέμ έδωσε στό Μ.Φ.Ι. διάλεξη μέ θέμα "Διάγνωση και χαρακτηρισμός τῶν ιώσεων τῶν θυτῶν".

6. Δημοσιεύσεις - 'Ανακοινώσεις

1. Bem, F. and Murant, A.F., 1979. Transmission and differentiation of six viruses infecting hogweed (Heracleum sphondylium) in Scotland. Ann. Appl. Biol. 92, 237-242
2. Bem, and Murant,A.F.1979. Host range, purification and serological properties of heracleum latent virus. Ann. Appl. Biol. 92, 243-256.
3. Bem,F and Murant A.F.,1979.Comparison of particle properties of heracleum latent and apple chlorotic leaf spot viruses. J.Cen.Viro.44,817-826.
4. Kyriakopoulou,P.E.1979.Greek literature on viroses and -like diseases of the grapevine. In Hewitt W.B. and R. Bovey, The viroses and virus-like diseases of the grapevine, a bibliographic report, 1974-1978. Vitis, Band 18, Heft 4, December 1979, pp. 316-376.
5. Kyriakopoulou, P.E. and Bem, F.P., 1979. Tomato internal browning in Greece. 7th Interbalcanic Plant Protection Conference, Sofia, Bulgaria October 9-15 1979. 2pp.

6. Kyriakopoulou, P.E., Plastira, V.A. and Dem, F.P., 1979. Citrus virus diseases in Greece. 7th Interbalcanic Plant Protection Conference, Sofia Bulgaria, October 9-15 1979, 3pp.
7. Rana, G.L., Gallitelli, D., Kyriakopoulou, P.E., Russo, M. and Martelli, G.P. 1979. Studies on two isolates of artichoke yellow ring spot virus. 3rd Conference of the ISHS-Working Group on Vegetable Viruses, Bari, Italia, August 28-31, 1979.
8. Η Π.Η.Κυριακοπούλου στίς 6.6.1979 ἐπέστρεψε στήν American Society of Microbiology ἐρωτηματολόγιο γιά τήν ἀπογραφή "ASM Survey of Collections of Microorganisms, Cell lines, Self Replicating Particles and Nucleic Acids, and Collection Survey for Plant Pathology", συμπληρωμένο μέ τά στοιχεῖα τοῦ Ἐργαστηρίου Ιολογίας τοῦ Μ.Φ.Ι. (συλλογές ίῶν, νωπῶν καὶ ξηρῶν δειγμάτων, ἔγχρωμων διαφανειῶν καὶ ἀσπρόμαυρων φωτογραφιῶν).
9. Η Π.Η.Κυριακοπούλου στέιλε στήν Ομάδα Εργασίας Ιολόγων λαχανικῶν (ISHS-Working Group on Vegetable Viruses) ἐκθεση γιά τίς ἐρευνητικές ἐργασίες καὶ δημοσιεύσεις τοῦ Ἐργαστηρίου πάνω στούς ίους καὶ ίώσεις τῶν λαχανικῶν κατά τό 1979.

6. Συνεργασία μέ την Γεωπονική Σχολή Αθηνῶν γιά ἐκπαίδευση φοιτητῶν (Ζητήθηκε).

a. Πρακτική ἐξάσκηση φοιτητῶν

Στίς 25' Ιουλίου ἀρχισαν τήν πρακτική τους ἐξάσκηση στό Ἐργαστήριο Ιολογίας οι φοιτηταί τῆς Α.Γ.Σ.Α. Διονύσιος Γεωργακόπουλος, Δήμητρα Μαρκοπούλου καὶ Εύγενία Μπαστάκη, ὑπό τήν ἐπίβλεψη τῆς Π.Η.Κυριακοπούλου καὶ Φ.Π.Μπέμ.

b. Παροχή πληροφοριῶν γιά πτυχιακές μελέτες.

1. Στίς 22' Ιανουαρίου οἱ τελειόφοιτοι τῆς Α.Γ.Σ.Α. Δημήτριος Γκούμας καὶ Ἐλένη Καμπουράκη ἔλαβαν ἀπό τήν Π.Η.Κυριακοπούλου γενικές πληροφορίες πού ζήτησαν γιά τήν ἑτοιμασία τῆς πτυχιακῆς μελέτης τους "Ασθένειες τῆς ἀμπέλου στό Ν. Ήρακλείου"

καὶ "Ασθένειες τῆς τομάτας στή Μεσσαρά", ἀντίστοιχα.

2. Στίς 20 Δεκεμβρίου ἡ τελειόφοιτος Βασιλική Κολιομάρου ἔλαβε ἀπό τήν Π.Η.Κυριακοπούλου πληροφορίες πού ζήτησε γιά τή σύνταξη τῆς πτυχιακῆς μελέτης της "Παραγωγή πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικοῦ υλικοῦ ανθοκομικῶν εἰδῶν".

7. Υποδοχή καὶ Εενάγηση ἐπισκεπτῶν

1. Στίς δρχές Θεβρουαρίου ἐπισκέφθηκαν τό' Εργαστήριο καὶ Εεναγήθηκαν ἀπό τὴν Π.Η.Κυριακοπούλου οἱ σπουδασταί τοῦ 4ου ἔτους τῆς Α.Γ.Σ.Α. οἱ εἰδικευόμενοι στὴν Φυτοτεχνία.
2. Στίς 7 Μαρτίου ἐπισκέφθηκαν τό' Εργαστήριο καὶ Εεναγήθηκαν ἀπό τὴν Π.Η.Κυριακοπούλου οἱ γιά διδακτορικές δίπλωμα μεταπτυχιακοί σπουδαστές τῆς Α.Γ.Σ.Α. (Φυτοπαθολογίας καὶ Ἐντομολογίας, ἀντίστοιχα) καὶ Michael Gergis καὶ Kamel Gad Haken ἀπό τὴν Αἴγυπτο.
3. Στίς 10 Μαρτίου ἐπισκέφθηκε τό' Εργαστήριο καὶ Εεναγήθηκε ἀπό τὴν Π.Η.Κυριακοπούλου ὁ Ἐπαρχιακός Γεωπόνος Ἀμμοχώστου Κύπρου κ.Νικόλαος Παπαγεωργίου.
4. Στίς 8-10 Μαΐου ἡ Π.Η.Κυριακοπούλου συμμετέσχε στὴν ὑποδοχὴ τῶν Βουλγάρων γεωπόνων πού ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἑλλάδα, στά πλαίσια τοῦ Προγράμματος Ἐπιστημονικῶν Ἀνταλλαγῶν τοῦ 'Υπουργείου Συντονισμού, Καθηγητή V.M.Staikov, Διευθυντή 'Ινστιτούτου Ἐρευνας Τριανταφυλλίας καὶ Ἀρωματικῶν καὶ Φαρμακευτικῶν Φυτῶν στό Kazanlik, Dr Tsevtkov, Ἐντομολόγου 'Υποδιευθυντή τοῦ 'Ινστιτούτου Φυτοπροστασίας τοῦ Kostinbrcd καὶ Dr M.Vitanov, Φυτοβακτηριολόγου τοῦ Ιδίου Ινστιτούτου. Στίς 9 Μαΐου οἱ κ. κ. Tsevtkov καὶ Vitanov ἐπισκέφθηκαν τό Μ.Ο.Ι. καὶ ὁ κ. Vitanov εἶδικότερα τό Τμῆμα Φυτοπαθολογίας συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Εργαστηρίου Ιολογίας.
5. Στίς 4 Οκτωβρίου ἐπισκέφθηκε τό' Εργαστήριο καὶ Εεναγήθηκε ἀπό τὴν Π.Η.Κυριακοπούλου ὁ Ἰολόγος φυτῶν τοῦ Ινστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν Δευτεροβάθμιας Δρ Νικόλαος Ιωάννου.
6. Στίς 30 Νοεμβρίου ἐπισκέφθηκε τό' Εργαστήριο ἡ Νηματολόγος τοῦ Ινστιτούτου Γεωργικῆς Νηματολογίας τοῦ Bari Ιταλίας κ. Mauro Divito.
7. Στίς 29 Δεκεμβρίου ἐπισκέφθηκε τό' Εργαστήριο καὶ Εεναγήθηκε ἀπό τὴν B.A.Πλαστήρα ὁ ἀπόφοιτος τοῦ Τμήματος Θευσιολογίας Φυτῶν τοῦ East Malling Research Station κ. Prakash Laud.
8. Απασχόληση μὲν 'Υπηρεσίᾳ' Επιστημονικῆς Ἐρευνας καὶ Τεχνολογίας (YEET).

Ἡ συμπλήρωση τῶν ἐργαστηματολόγιων τῆς Διευθύνσεως Τεκμηριώσεως καὶ Πληροφορήσεως τῆς YEET γιά τὴν "'Απογραφή Ἐρευνας καὶ Τεχνολογίας 1979" (YEET 2773 /26.5.1979) ἀπερρόφησε ἀξιόλογο χρόνο (Π.Η.Κυριακοπούλος 3 ἐργάσιμες ἡμέρες).

9. Διάφορα.

1. Κατά τό διάστημα 12/9 - 8/10. : έργαστηκε στό 'Εργαστήριο ή άμε-ρικανίδα φοιτήτρια Linda Stromberg τοῦ Antioch University ,κλείνοντας τόν κύκλο τῆς 4μηνης άπασχολήσεώς της στό Τμῆμα Φυτοπαθολογίας τοῦ 'Ινστιτούτου.

10. Εμπλουτισμός φωτογραφικού άρχειου

Τό φωτογραφικό άρχειο τοῦ'Εργαστηρίου έμπλουτίστηκε μέ 150 ξγχωμες διαφάνειες (slides) και 30 ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

11. Ενημέρωση βιβλιοθήκης.

Συλλογή πληροφοριῶν γιά βιβλία , άνάτυπα κ.λ.π. και παραγγελία μέρους αύτῶν.

12. Διοικητική... έργασία τοῦ'Εργαστηρίου'Ιολογίας

Σημαντικός χρόνος τῆς Προϊσταμένης τοῦ'Εργαστηρίου Π.Η.Κυριακο-πούλου διαπανήθηκε γιά γενικά διοικητικά θέματα τοῦ 'Εργαστηρίου (θέματα προσωπικού, θέματα προμηθειῶν και λειτουργίας τοῦ'Εργαστηρίου, πο-ρεία έργασιῶν,σύνταξη προγραμμάτων και πεπραγμένων κ.λ.π.).

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: 1. Φθορίωση τῆς ἐλιᾶς

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Κ.Δ. Χολέρας καὶ Δ. Βελισσαρίου

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: —

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: Στό πλαίσιο τοῦ Προγράμματος ἔγιναν πειραματικές ἔργασίες στὸ υπαίθρο καὶ στὸ Ἐργαστήριο.

"Υπαίθρο: Στὴ περιοχὴ δπου ἐκδηλώθηκαν οἱ ζημιές ἀπὸ τοξικὴ ἐπίδραση φθοριούχων τοῦ ἀέρα πάνω σὲ καλλιεργούμενα καὶ ἄλλα φυτά, ἐγκαταστάθηκαν μόνιμαι συλλεκτῆρες φθορίου. Οἱ συλλεκτῆρες αὐτοὶ εἶναι πρός τὸ παρόν⁸⁹ καὶ βρίσκονται σὲ διαφορετικές ἀποστάσεις καὶ κατευθύνσεις ἀπὸ τὴν ἐστία μολύνσεως. Ἡ ἐγκατάσταση τῶν συλλεκτήρων ἐπιτρέπει τὸν συνεχὴ ἔλεγχο τῆς ἐντάσεως τῆς ρυπάνσεως ἀπ' τὴ συγκέντρωση φθορίου πού προσδιορίζεται πάνω σὲ δίσκους ἀσβεστούχου διηθητικοῦ χαρτιοῦ πού ἀνανεώνονται κατὰ διαστήματα. Ἐνδεικτικά παρακάτω δίδονται τά ἀποτελέσματα πού βρέθηκαν σὲ δρισμένες θέσεις τῆς μολυσμένης περιοχῆς.

Χρονική	Φθόριο (F), γ ἀνά 100 τετραγ.ἐκ.			
Περίοδος	τοποθεσίες			
Εκθέσεως	"Λάκα"	"Κοτέτσι"	"Στείρι"	M.O.I.
17.7-20.9.79	68.9	18.2	23.1	2.8
20.9-24.11.79	81.1	34.3	48.5	3.8

Παράλληλα ἔγιναν δειγματοληψίες φύλλων γιά προσδιορισμό τῆς περιεκτικότητας σὲ φθόριο καθώς ἐπίσης παρατηρήσεις γιά τὴν ἐμφάνιση, ἐξέλιξη καὶ ἔνταση τῶν συμπτωμάτων τῆς τοξικότητας.

Πρέπει νά σημειωθεῖ δτὶ ἡ πρώτη διαπίστωση τοῦ προβλήματος ἔγινε πρό 5τιας περίπου στὴ περιοχὴ Κυριακίου Βοιωτίας. Στὰ πρῶτα χρόνια τῶν παρατηρήσεων ἡ φυτοτοξικότητα ἐκδηλώθηκε μέ τονα συμπτώματα. "Ηδη δύμας ἀπό διετίας περίπου ἔχουν ληφθεῖ μέτρα περιορισμοῦ τῆς φθοριούχου ρυπάνσεως τοῦ ἀέρα ἀπό τὸ τοπικό Ἐργοστάσιο ἀλουμινίου καὶ ἡ ἔνταση τῶν συμπτωμάτων, ἀκόμα καὶ σὲ εύαίσθητα φυτά (ἀμπέλι, βερικοκιά) ἔχει ύποχωρήσει αἰσθητά. Κάτω ἀπ' τὶς συνθήκες αὐτές ἡ παρακολούθηση τοῦ προβλήματος ἀποκτᾶ ἴδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιά τὴν διαπίστωση καὶ ἀξιολόγηση μιᾶς χρονίας τοξικότητας τῆς φυτικῆς βλαστήσεως τῆς περιοχῆς ἀπό τὴν ἐκθεσή της σὲ σχετικά χαμηλές δόσεις φθορίου.

"Ἐργαστηριακὴ Ἐργασία. Ἡ μελέτη τοῦ προβλήματος στὸ Ἐργαστήριο συγκεντρώνεται ἀποκλειστικά στὴν ἐλιά. Τό εἶδος αὐτό ἔχει μεγάλη οἰκονομικὴ σημασία γιά τὴ μολυσμένη περιοχὴ καὶ συσσωρεύει μεγάλες ποσότητες φθορίου στούς ίστούς, Ἀπό τὴν ἀλλη πλευρά δέν ἐκδηλώνει σοβαρή μακροσκοπική βλάβη στὴ

στή βλάστηση και ή συμπεριφορά του αύτή δέν έπιτρέπει μιας άμεσης άξιολόγηση τής έπιεράσεως τής ρυπάνσεως στή καλλιέργεια αύτή.

Οι έργασίες πού έγιναν μέσα στό χρόνο άφορούσαν τήν έξαριθμωση τής έπιεράσεως τοῦ φθορίου στή βλάστηση τής γύρης τῶν έλαιοδένδρων.

"Ετσι πρός τήν κατεύθυνση αύτή έγιναν τά έξη:

α) Έπεξεργάστηκε μέθοδος γιά τήν συλλογή και συντήρηση γιά μεγάλο χρονικό διάστημα γύρης.

β) Δοκιμάστηκαν διάφορα υποστρώματα και συνθήκες βλαστήσεως γυρεοκόκκων και έγινε έπιελογή τής πιό πρόσφορης τεχνικῆς γιά τό σκοπό αύτό.

Μέ βάση τά παραπάνω δεδομένα έγιναν σί πρώτες δοκιμές βλαστικότητας γύρης μέσα σέ ύγρο ύπόστρωμα και διαπιστώθηκε μερική ή πλήρης άνάσχεση τής βλαστήσεως σέ συγκεντρώσεις φθορίου ή άντίστοιχα.

Παράλληλα κατασκευάστηκε και τέθηκε σέ λειτουργία είδικός θάλαμος φθοριώσεως πού έπιτρέπει τήν έκθεση τής γύρεως σέ διάφορες συγκεντρώσε φθορίου στόν άέρα. Λεπτομέρειες τής κατασκευῆς τοῦ θαλάμου δέν μποροῦν νά διοθοῦν στήν "Έκθεση αύτή. Γενικά σημειώνουμε ότι είναι κατασκευασμένος άπό φύλλο Perspex και έχει διαστάσεις 1X0.45X0.45μ. Γιά τήν τροφοδοσία και μέτρηση τοῦ φθορίου μέσα στό θαλάμο ύπαρχουν δύο ήλεκτροκίνητες άντλίες, ένας άερομετρητής θερμοστατικό ύδρολουτρο, ροδμετρό παροχῆς άέρος και τό δοχεῖο μέ τό διάλυμα τοῦ HF.

Τά άποτελέσματα άπό τή λειτουργία τοῦ θαλάμου είναι πολύ ίκανοποιητικά. Οι συγκεντρώσεις πού έπιτυγχάνονται μέσα στό θάλαμο έξαρτωνται βασικά άπό τή πυκνότητα τοῦ φθοριούχου διαλύματος, και μέχρι τώρα μέ διάλυμα 0.08% HF δημηουργήθηκαν συγκεντρώσεις 17-30 γ F άνα κ.β.μέτρο άέρα.

Μερικά άποτελέσματα άπό τίς μέχρι τώρα παρατηρήσεις και πειραματικές έργασίες πού έγιναν άπό τό Έργαστήριο Μή Παρασιτικῶν Ασθενειῶν γιά τή μελέτη τοῦ προβλήματος τής έπιεράσεως τής φθοριούχου ρυπάνσεως τοῦ άέρα πάνω στά φυτά έχουν άνακοινωθεῖ ως έξης:

α) Holevas, C.D. 1976. Air borne fluoride in relation to visible injury and fluoride accumulation in the foliage of olive trees.

Agriculturae Conspectus Scientificus 39:437-447.

β) Holevas C.D. 1978. Effect of air borne fluoride on injury and fluoride content of vegetation (3rd Int.Congress on Plant Pathology, München, 16-23 Αύγουστου 1978.

γ) ΧΟΛΕΒΑΣ, Κ.Δ. 1977. Τά φυτά άποκαλύπτουν τούς βιολογικούς κινδύνους άπό τή ρύπανση τής άτμοσφαιρας. Γεωτεχνικά, II, 3-9.

II : Αντιμετώπιση τής πικρῆς αηλίδωσις τῶν μηλοειδῶν

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ: Κ.Δ.Χολέβας

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: 1) Δ.Στυλιανίδης ('Ινστ.Φυλλοβόλων Δένδρων Ναούστης)

2) Δ.Μπέρης ('Ινστ.Προστασίας Φυτῶν Βόλου)

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ:

α) Μῆλα. Σέ συνεργασία μέ τό' Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων Ναούστης, συνεχίστηκαν οι δοκιμές συνδυαστικότητας χλωριούχου άσβεστίου και έντομοκτόνων γιά τή σύγχρονο άντιμετώπιση τής πικρῆς αηλίδωσης και τής καρποκάψας τῶν μήλων. Μέχρι τώρα βρέθηκε ότι τό διάλυμα χλωριούχου άσβεστίου μπορεῖ νά συνδυαστεῖ άποτελεσματικά μέ διάφορα έντομοκτόνα (Gusathion, Ultracide, Decis κ.ά.).

β) Κυδώνια. Σέ πειραματικό διπλωματικό στάδιο ξεκάθαντα Βόλου γιά τρίτη χρονιά συνεχίστηκε ή έρευνα γιά τήν αίτιολογία και άτυμετώπιση μιᾶς νέας παθήσεως τῶν κυδώνων μέ χαρακτηριστικά πικρῆς αηλίδωσης τῶν μήλων.

Οι έπειμβάσεις πού έγιναν έφετος περιέλαβαν τή χορήγηση μέ ψεκασμό τοῦ φυλλώματος χλωριούχου και νιτρικοῦ άσβεστίου, χωριστά και σέ συνδυασμό μέ βορικό όξει. Έπίσης δοκιμάστηκε η χορήγηση άπό τό φύλλωμα φωσφόρου σέ μορφή φωσφορικοῦ όξεος. Συνολικά έφαρμόστηκαν 7 έπειμβάσεις μέ 5 έπαναλήψεις η κάθε μιά τοῦ ένός δένδρου, δηλ. χρησιμοποιήθηκαν συνολικά $7 \times 5 = 35$ δένδρα. Τά δένδρα άρχισαν νά ψεκάζονται λίγες μέρες μετά τό δέσιμο τῶν καρπῶν άνα 20ήμερο και έτσι συνολικά έγιναν 8 ψεκασμοί. Στή συγκομιδή έγινε έπίσης έμβαπτιση καρπῶν σέ σχετικά πυκνό διάλυμα (4%) χλωριούχου άσβεστίου.

Κατά τή συγκομιδή η πάθηση εἶχε έκδηλωθεῖ σέ πολύ μικρό ποσοστό τῶν καρπῶν (5%).

'Από κάθε δένδρο κρατήθηκαν 4 κιβώτια καρπῶν γιά παρακολούθηση στό ψυγεῖο τοῦ ρυθμοῦ έμφανίσεως και τής έντάσεως τής προσβολῆς.

Παράλληλα κρατήθηκαν δέιγματα φύλλων και καρπῶν γιά έλεγχο τής καταστάσεώς των σέ θρεπτικά στοιχεῖα και συσχέτιση αύτής μέ τήν έκδηλωση τής παθήσεως.

Γενικά τά μέχρι τοῦδε άποτελέσματα δείχνουν ότι τό άσβεστιο μειώνει τήν ένταση τής προσβολῆς τῶν κυδώνων άπ' τή αηλίδωση. Τά διαθέσιμα άποτελέσματα διπό τήν έργασία πού έγινε στό Πρόγραμμα αύτό έχουν άνακοινωθεῖ ως έξι:

α) HOLEVAS C.D. και BIRIS D.A., 1979 Bitter pit like symptoms in quinces: effect of calcium and boron sprays on the control of the disorder.

Pror. Int. Soc. Hort. Science Conference, Mineral Nutrition and Fruit Quality of Temperate Zone Fruit Trees, Canterbury, U.K., April 1979.

β) ΧΟΛΕΒΑΣ Κ.Δ. και ΜΠΙΡΗΣ Δ.Α., 1979. Μιά νέα πάθηση τῶν αυδωνιῶν μέ συμπτώματα πικρής αηλίδωσης τῶν μήλων. 2η Πανελλήνια Θυτοπαθολογική Σύσκεψη, Αθήνα 5-6 Οκτωβρίου 1979.

γ) ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Δ., ΧΟΛΕΒΑΣ Κ.Δ. και ΟΩΤΙΑΔΟΥ ΘΕΟΔΟΣΙΑ, 1979. Πικρή αηλίδωση τῶν μήλων (bitter pit). 2η Πανελλήνια Θυτοπαθολογική Σύσκεψη, Αθήνα 5-6 Οκτωβρίου 1979.

3. Φυλλοδιαγνωστικός έλεγχος τῆς ἀνοργάνου θρέψεως τῆς πορτοκαλιᾶς στφύς Νομούς Χανίων καὶ Λακωνίας.

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ: Κ.Δ. Χολέβας

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:- —

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙ: 'Η έργασία αύτή έκτελέστηκε στό πλαίσιο είδικού Προγράμματος τοῦ Υπουργείου Γεωργίας άπό τό διπότιο και χρηματοδοτήθηκε.' Εφέτος στό Νομό Χανίων έγινε φυλλοληψία σε 65 διπωρώνες πορτοκαλιᾶς και στό Νομό Λακωνίας σε 45. 'Η κατάσταση τῶν διπωρώνων αύτῶν παρακολουθεῖται τώρα άπό χρόνια προκειμένου νά συσχετισθεῖ η συμπεριφορά τους άπό πλευρᾶς βλαστήσεως και καρποφορίας μέ τά έπιπεδα θρεπτικῶν στοιχείων στά φύλλα.

Γιά τό ίδιο πρόγραμμα τό Έργαστήριο Μή Παρασιτικῶν 'Ασθενειῶν συγκέντρωσε και Προετοίμασε δείγματα φύλλων άπό ξει είδη καρποφόρων και στή συνέχεια στάλθηκαν γιά άνάλυση σε διαφορετικά έργαστήρια 'Ιδρυμάτων τῆς Χώρας. ('Ινστιτούτο Εδαφολογίας-Διπασματολογίας, 'Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν Πατρών, 'Εδαφολογικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, 'Ινστιτούτο 'Ελαίας Χανίων). 'Από τήν άνάλυση τῶν δειγμάτων αύτῶν διαπιστώθηκε πολύ ίκανοποιητική συμφωνία στά άποτελέσματα και έτσι έλέγχθηκε ή άκριβεια τῶν διαφόρων άναλυτικῶν μεθόδων πού έφαρμόζονται άπό τά 'Ιδρυματα πού μετέχουν στό Πρόγραμμα τοῦ Υπουργείου Γεωργίας.

4. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΆΛΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Διάγνωση Μή Παρασιτικῶν "Ασθενειῶν σέ φυτοπαθολογία δείγματα που λαμβάνονται στό *Ινστιτοῦτο, καὶ παρεχή δημητρ.

*Όπως κάθε χρόνο, έτσι καὶ ἐφέτος στό *Εργαστήριο ἔξετάστηκε μεγάλος ἀριθμός δειγμάτων πού στάλθηκε Κρατικές *Υπηρεσίες καὶ ίδιωτες. Συνολικά τό*Εργαστήριο ἔστειλε 264 ἔγγραφες ἀπαντήσεις γιά διάφορες περιπτώσεις μή παρασιτικῶν ασθενειῶν, ἐνῶ παράλληλα δόθηκαν προφορικές δημητρίες σε πολλούς ἐνδιαφερόμενους πού ἔφεραν δείγματα ἢ ἐπισκέψθηκαν τό*Ιδρυμα γιά ἐνημέρωση σέ διάφορα φυτοπαθολογικά προβλήματα πού ἀντιμετώπιζαν. Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι τό μεγαλύτερο μέρος τῶν περιπτώσεων πού ἔξετάστηκαν ἀφοροῦσε ἀνωμαλίες τῆς ἀνοργάνου θρέψεως καὶ ἢ διάγνωση ἐπέβαλε τὴν ἑκτέλεση ἀναλύσεων φύλλων ἢ ἄλλων ίστων. Οἱ περιπτώσεις τῶν μή παρασιτικῶν ασθενειῶν πού ἔξετάστηκαν μέσα στό 1979 δίδονται στό συνημμένο παράρτημα.

2. Χημικές ἀναλύσεις.

*Ο ἀριθμός τῶν διαφόρων προσδιορισμῶν ἀνοργάνων στοιχείων σέ φυτικούς ίστούς πού ἔγινε γιά τὴν ἐρευνητική καὶ τρέχουσα διαγνωστική ἐργασία ἔχει ὡς ἔξης:

Αζωτο (N)	85	Μαγγάνιο (Mn)	626
Φωσφόρος (P)	557	Ψευδάργυρος (Zn)	615
Κάλι (K)	590	Βόριο (B)	105
Ασβέστιο (Ca)	626	Χλώριο (Cl)	33
Μαγνήσιο (Mg)	626	Ουδόριο (F)	157
Σίδηρος (Fe)	620		

Δηλ. συνολικά ἔγιναν 4.640 προσδιορισμοί.

3. Υπηρεσιακές μετακινήσεις.

*Ο κ. Κων. Χολέβας πραγματοποίησε τίς ἀκόλουθες ἑκτός ἔδρας μετακινήσεις στή διάρκεια τοῦ ἔτους:

a) Γιά πειραματικές ἐργασίες:	9 ημέρες
β) Γιά δημιλίες σέ Σεμινάρια Γεωπόνων	11 "
γ) Γιά φυτοπαθολογικά προβλήματα	
ὕστερα ἀπό αἴτημα Δ/νσεως Γεωργίας	6 "
σύνολο	26 "

5. ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Ανακοινώσεις.

α) Μιά νέα πάθηση τῶν κυδωνιῶν μέση συμπτώματα πικρῆς αηλίδωσις τῶν μήλων

(Κ.Δ.ΧΟΛΕΒΑΣ καὶ Δ.Α.ΜΠΙΡΗΣ)

2η Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη , 'Αθήνα , 5-6/10/79

β) Πικρή αηλίδωση τῶν μήλων (bitter pit)

(Δ.ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ,Κ.Δ.ΧΟΛΕΒΑΣ καὶ ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΚΩΤΙΑΔΟΥ)

2η Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη , 'Αθήνα ,5-6/10/79

γ) Bitter pit of apples and its Control in Greece.

(C.D.HOLEVAS)

7th Interbalcanic Plant Protection Conference, Sofia, 9-15/10/79

2. Σεμινάριο

'Από τόν κ. Κ.Χολέβα δόθηκαν οἱ παρακάτω 3ωρες διμιλίες σέ είδικά σεμινάρια Γεωπόνων πού δργανώθηκαν ἀπό 'Υπηρεσίες τοῦ'Υπουργείου Γεωργίας
α) Διάγνωση καὶ ἀντιμετώπιση τροφοπενιῶν διπλοφύρων δένδρων (Δ/νση Γεωργίας)
β. 'Ημαθίας)

β) Διάγνωση καὶ ἀντιμετώπιση τροφοπενιῶν στά ἐσπεριδοειδῆ καὶ τίς ἔλιές (10/1/79, στή Δ/νση Γεωργίας Ν. Ηρακλείου καὶ 31/1/79 στή Δ/νση Γεωργίας Ν.Μεσσηνίας).

γ) Τροφοπενίες καὶ ἡ ἀντιμετώπισή τους στή τομάτα ,πατάτα,μηδική καὶ σακχαρότευτλα (15.12.79 στή Δ/νση Γεωργίας Ν.Σερρῶν).

3. Συμμετοχή σέ Συνέδρια

α) Mineral Nutrition and Fruit Quality of Temperate Zone Fruit trees.

'Οργανώθηκε ἀπό τήν International Soc. for Horticultural Science στό Canterbury τῆς Αγγλίας τόν 'Απρίλιο 1979.

β) 7th Interbalcanic Plant Protection Conference.Σόφια, 'Οκτώβριος 1979

γ) 2η Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη,'Αθήνα,'Οκτώβριος 1979.

4. Τό'Εργαστήριο βοήθησε μέ ἀναλύσεις , φωτογραφικό ὄλικό καὶ βιβλιογραφία διάφορους φοιτητές τῆς Α.Γ.Σ.Α. καὶ τῆς Γεωπονοδασολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης.

5. Προμήθεια'Εργαστηριακοῦ ἔξοπλισμοῦ

α) Κλιματιζλομενος θάλαμος ἀναπτύξεως ωυτῶν	δξίας 650.000 δρχ.
β) Κλασματικός συλλέκτης	" 85.000 "
γ) Ζυγός ἀκριβείας	" 45.000 "
δ) 'Αερόθερμο	" 4.000 "

6. Συμμετοχή σε συσκέψεις

α) Δύο Συσκέψεις στήν· Υπηρεσία Γεωργικήν· Ερευνών γιά τήν έφαρμογή τής φυλλοδιαγνωστικής.

β) Σύσκεψη στό· Υπουργείο Γεωργίας μέσ συμμετοχή τού· 'Αμερικανού Καθηγητοῦ T.Hartman γιά θέματα έλαιιονομικά.

7. Ένημέρωση τής Βιβλιοθήκης

Έπιλογή παραγγελιῶν συγγραμμάτων αλπ. καί χαρακτηρισμοί δινατύπων.

8. Βενάγηση έλληνων καί ξένων έπισκεπτῶν.

9. Διοικητική Έργασία Τμήματος Θυτοπαθολογίας

Άλληλογραφία, Προμήθειες, Εκθέσεις, μετακίνηση Προσωπικού αλπ.

. // .

Μυκητολογικές άσθένειες 1979

ΑΓΓΟΥΡΙΑ

<i>Fusarium oxysporum</i>	Ζαχάρω
<i>Pseudoperonospora cubensis</i>	Ίεράπετρα, Πόρος
<i>Pythium</i> sp.	Θήβα, Ιτέα
<i>Sclerotinia fuckeliana</i>	Μαραθώνας
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>	Βάρκιζα, Μαραθώνας
<i>Verticillium albo-atrum</i>	Ζαχάρω Ηλεία, Πύργος

ΑΓΚΙΝΑΡΑ

<i>Ascochyta hortorum</i>	Χανιά
---------------------------	-------

ΑΜΠΕΛΙ

<i>Cephalosporium</i> sp.	Αργολίδα, Κέρκυρα
<i>Eutypa armeniaca</i>	Καβάλα
<i>Guignaradia baccae</i>	Κόρινθος
<i>Macrophoma flaccida</i>	Άλιαρτος, Ιστιαία
<i>Phomopsis viticola</i>	Καβάλα
<i>Rosellinia necatrix</i>	Ζαχάρω, Χανιά
<i>Sclerotinia fuckeliana</i>	Γαργαλιάνοι, Τήνος, Χαλκίδα
<i>Sphaeropsis</i> sp.	Πάτρα
"Ισκα	Άλεξανδρούπολη, Αττική
Σηψιρριζία	Κορινθία, Μέγαρα

ΑΜΥΓΔΑΛΙΔΑ

<i>Sclerotinia laxa</i>	Αττική, Χαλκίδα
-------------------------	-----------------

ΑΝΕΜΩΝΗ

<i>Phytophthora</i> sp.	Αττική
-------------------------	--------

ΑΡΑΛΙΑ

<i>Thanatephorus cucumeris</i>	Αττική
--------------------------------	--------

ΑΡΑΧΙΔΑ

<i>Sclerotinia minor</i>	Καλαμάτα
--------------------------	----------

ΑΧΛΑΔΙΔΑ

<i>Alternaria</i> sp.	Βέροια
-----------------------	--------

<i>Gymnosporangium fuscum</i>	Θήβα, Τρίπολη
-------------------------------	---------------

ΒΕΓΟΝΙΑ

<i>Oidium begoniae</i>	Κηφισιά
<i>Sclerotinia fuckeliana</i>	Φάληρο

ΣΕΡΙΚΟΚΩΔΙΑ

<i>Eutypa armeniaca</i>	Χαλκίδα
<i>Sclerotinia laxa</i>	Μαραθώνας, Όρωπός
<i>Tranzschelia pruni spinosae</i>	Μαραθώνας
<i>Verticillium dahliae</i>	Κορινθία
Σηψιρριζία από βασιδιομύκητα	Κορινθία
<u>ΓΑΡΔΕΝΙΑ</u>	
<i>Thanatephorus cucumeris</i>	Κηφισιά
<u>ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ</u>	
<i>Fusarium</i> sp.	Αττική
<i>Phytophthora</i> sp	Χαλκούτσι, Χανιά
<i>Sclerotinia fucheliana</i>	Αττική
<i>Thanatephorus cucumeris</i>	Αμφιλοχία, Αττική, Πόρος
<u>ΔΔΦΝΗ</u>	
<i>Verticillium dahliae</i>	Κηφισιά
<u>ΔΡΑΚΑΙΝΑ</u>	
<i>Coniothyrium</i> sp.	Κηφισιά
<u>ΕΛΙΔ</u>	
<i>Macrophoma dalmatica</i>	Μαγνησία
<i>Rosellinia necatrix</i>	Βόλος
<i>Verticillium Dahliae</i>	Αττική, Βόλος, Κρανίδι, Λάρισα, Μαλεσίνα, Νέα Επίδαυρος, Πόρος, Πρέβεζα, Πύργος.
<u>ΕΥΩΝΥΜΟ</u>	
<i>Oidium evonymi-japonici</i>	Αττική
<u>ΖΕΡΜΙΕΡΑ</u>	
<i>Phytophthora</i> sp.	Μαραθώνας
<u>ΚΑΠΝΟΣ</u>	
<i>Peronospora tabacina</i>	Ιωάννινα
<i>Thanatephorus cucumeris</i>	Άγρινιο
<i>Thielaviopsis basicola</i>	Άγρινιο
<u>ΚΑΡΠΟΥΖΙ</u>	
<i>Oidium</i> sp.	Τρίκαλα
<i>Verticillium dahliae</i>	Ηλεία

ΚΑΡΥΔΙΑ

Marssonina juglandis

'Αλεξανδρούπολη, Μπογιάτι

ΚΟΡΩΝΗΑΙΑ

Taphrina pruni

Κόρινθος

ΚΡΕΜΜΥΔΙ

Peronospora destructor

'Αττική

ΚΡΙΘΑΡΙ

Rhynchosporium sp.

Μεγαλόπελη

ΚΥΔΩΝΙΑ

Gymnosporangium clavariaeformae

Ερέτρα, Νάουσα

ΚΥΜΙΝΟ

Alternaria sp.

χίος

Stemphylium sp.

χίος

ΔΕΜΟΝΙΑ

Deuterophoma tracheiphila

'Αττική, Γαργαλιάνοι, χίος

ΔΕΥΚΑ

Cytospora sp.

'Αττική

Melampsora sp.

'Αττική

Rosellinia necatrix

'Αττική

ΜΑΝΔΑΡΙΝΙΑ

Deuterophoma tracheiphila

Ρόδος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Septoria sp.

'Αττική

ΜΑΡΟΥΔΙ

Marssonina panattoniana

Αχαΐα

Sclerotinia fuckeliana

Σαλαμίνα

Sclerotinia sclerotiorum

Μαραθώνας

ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ

Phytophthora sp.

Μαραθώνας

Verticillium dahliae

'Αττική Πάρος

ΜΕΝΤΑ

Gloesporium sp.

Κηφισιά

ΜΗΛΑΙΑ

Cytospora sp.

Καστοριά

Podosphaera leucotricha

Βοιωτία

Σηψισματίζεια από Βασιδιομύκητα

Καστοριά

ΟΡΧΙΔΕΕΣ

Botrytis sp. Οίνοριτα

ΠΑΤΑΤΑ

Alternaria sp. Κιλκίς

Fusarium sp. Κοζάνη

Thanatephorus cucumeris Θήβα, Κιλκίς, Τρίπολη

Verticillium albo-atrum Κιλκίς

Verticillium dahliae *Αλιάρτος, Αττική, Θήβα,
Κόρινθος, Μεσσηνία

ΠΕΠΟΝΙ

Pythium butleri Καλαμάτα

Pythium sp. *Ορχομενός

Verticillium dahliae Λακωνία, *Ορχομενός

ΠΙΠΕΡΙΑ

Phytophthora sp. Μεσολόγγι, Πύργος

Verticillium dahliae Πρέβεζα

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

Deuterophoma tracheiphila *Αττική, Γαλατᾶς

Septoria sp. Κόρινθος

ΠΡΙΜΟΥΛΑ

Phytophthora sp. Κηφισιά

ΡΕΒΥΘΙ

Fusarium oxysporum ciceri Σύρος

Macrophomina sp. *Αλεξανδρούπολη

ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ

Diplodina persicae Βέροια

Sphaetotheca pannosa Μεγαλόπολη

Taphrina deformans *Αττική, Βοιωτία, Καμμένα Βούρλα

PYΖΙ

Piricularia oryzae Σέρρες

Pythium sp. Λαμία

ΣΑΙΝΤΗΩΔΙΑ

Oidium sp. *Αττική

Phytophthora sp. *Αττική

Pythium sp. *Αττική

ΣΙΤΑΡΙ

Cercospora herpotrichoides	Γρεβενά
Erysiphe graninis	Θήβα

ΣΚΟΡΔΟ

Puccinia porri	N. Ερυθραία
----------------	-------------

ΣΥΚΙΑ

Fusarium sp.	· Ιστιαία
--------------	-----------

ΤΟΜΑΤΑ

Alternaria sp	Πρέβεζα
Didymella lycopersici	Σαλαμίνα
Fusarium oxysporum	Σαντορίνη
Fusarium oxysporum, f.lycopersici	Πρέβεζα
Phytophthora infestans	· Αττική, Ζάκυνθος, Πύργος Φθιώτιδα
Phytophthora parasitica	· Αγία Τριάδα
Pyrenopeziza lycopersici	Μαρσύσι
Rhizopus sp.	Σωκίδα
Sclerotinia fuckeliana	Φωκίδα
Thanatephorus cucumeris	· Αγία Τριάδα, · Αχαρναί, Καλάβρυτα, · Ορχομενός
Verticillium dahliae	

ΤΟΥΛΙΠΑ

Rhizoctonia sp.	· Αττική
-----------------	----------

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

Coniothyrium fuckelii	Καλαμάκι, Μαραθώνας, Μενίδι Οίνοφυτα
Coniothyrium sp.	Γλυφάδα, Μαραθώνας
Phragmidium mucronatum	· Ειάλη, Κηφισιά Μαραθώνας
Sclerotinia fuckeliana	
Sphaerotheca pannosa	· Αττική

ΦΑΚΗ

Ascochyta lentis	· Ερυθραί, Θήβα
------------------	-----------------

ΦΙΚΟΣ

Cercospora sp.	· Αττική
Glomerella cingulata	Κηφισιά
Thanatephorus cucumeris	Κηφισιά

ΟΙΣΤΙΚΙΑ

<i>Nematospora coryli</i>	Λαμία
<i>Rhizophthora parasitica</i>	*Ασπρόπυργος
<i>Septoria sp.</i>	Λαμία

ΩΡΑΟΥΔΑ

<i>Sclerotinia fuckeliana</i>	*Αττική
<i>Sphaerotheca macularis</i>	*Αττική
<i>Thanatephorus cucumeris</i>	*Αττική

ΩΡΑΜΠΟΥΔΑ

<i>Phytophthora sp.</i>	Κηφισιά
-------------------------	---------

ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑΣ

<i>Helminthosporium sp.</i>	Κηφισιά
<i>Puccinia sp.</i>	*Αττική
<i>Thanatephorus cucumeris</i>	*Αττική, Κορινθία, Σαλαμίνα

Βακτηριολογικές ασθένειες
έτους 1979

Αμπέλι

AGROBACTERIUM TUMEFACIENS. Ογκοί στό σημεῖο έμβολιασμοῦ εἰς Κιούρκα,
Έρυθρές, Αττικής.

Αχλαδιά

AGROBACTERIUM TUMEFACIENS Ογκοί ριζών σέ δενδρύλλια εἰς Λάρισα
Ελιά

PSEUDOMONAS SAVASTANOI Κηλίδωση καρπών εἰς πέτα "Αρτας"
Ογκοί βλαστῶν καί ηλάδων εἰς Βάρη, Αγία Παρασκευή
Μπογιάτι, Γέρακα, Κηφισιά, Δροσιά (Αττικής), Εύβοια
Ιρια Ναυπλίου, Πόροι Πιερίας, Αρτα, Ρέθυμνο,
Παύλου Βοιωτίας, Ναύπλιο, Αττική, Καισαριανή,
Ειάλη, Πικέρμι, Ροβιές Εύβοίας, Κερατέα, Αττικής
Αχαρνές, Αττικής, Σταυρός, Αττικής, Λυκόβρυση.

Λάχανο

XANTHOMONAS CAMPESTRIS Ωρωπός Αττικής, Πουλακίδα Ναυπλίας, Αύλωνα Αττικής
Πατάτα

ERWINIA CAROTOVORA VAR. ATROSEPTICA Αγιο Θωμᾶ Θηβῶν, Χαλκίδα,
Υγρές βακτηριακές σήψεις κονδύλων εἰς Χαλκίδα, Επιτάλιο, Ηλείας, Θήβα.

Πορτοκαλιά

PSEUDOMONAS SYRINGAE Ανδραβίδα, Ηλείας
Τομάτα

CORYNEBACTERIUM MICHIGANENSE Ναύπλιο

PSEUDOMONAS TOMATO Ναύπλιο, Αργολίδα, Μεθώνη Μεσσηνίας, Ηράκλειο
Κρήτης, Ζυνιάδα Δομοκοῦ.

Τριανταφυλλιά

AGROBACTERIUM TUMEFACIENS Μαραθών Αττικής (έρριζα μοσχεύματα είσαγωγής)
Φασολιά

XANTHOMONAS PHASEOLI VAR. FUSCANS Περιοχή Βόλου

XANTHOMONAS PHASEOLI εἰς Κύπρο

Φουντουκιά

PSEUDOMONAS SP. Ξάνθη, Καβάλα

Παράρτημα διεθνεστέρων
πού έξετάστηκαν στό Στ. Έλιτ Συτοπαθόλογίας

ΙΩΝΕΙΣ

Grapevine fan leaf	<u>ΑΜΠΕΛΙ</u>	Γραγκαλιένοι Μεσσηνίας Προφ. Συλόνιαστρο Κορινθίας 2527/16.7.79 Λέχαιο Κορινθίας 3478/17.9.79 'Αρχάνες' Ηρακλείου 2672/21.7.79 Λίμνη Εύβοίας (;) 2476/13.7.79 Μυρτόφυτο Καβάλας 880/12.4.79 'Ελευθερές' Καβάλας 1472/14.6.79 Πέρνη Καβάλας 4150/8.12.79
Grapevine lengo riccio		
Grapevine flavescence dorée		

ΒΕΓΟΝΙΑ

Συγκεντρικά χλωρωτικά σχέδια	'Αμπελόκηποι' Αθήνας Προφ.
------------------------------	----------------------------

ΒΕΡΙΚΟΚΚΙΑ

Χλωρωτικές αηλίδες στό φύλλα	Τακτικούπολη Τροιζηνίας 3946/4.12.79
------------------------------	--------------------------------------

ΒΙΟΛΕΤΤΑ

Turnip mosaic virus	'Αχαρνές' Αττικῆς 115/15.1.1980
---------------------	---------------------------------

ΒΟΤΡΥΟΚΑΡΨΟΣ

Citrus impetratura	Παλαιά' Επίδαυρος 3645/27.9.79
--------------------	--------------------------------

ΓΚΕΡΜΙΠΕΡΑ

Θρυύση χρώματος δινθέων	'Αγορά' Αθήνας Προφ.
-------------------------	----------------------

ΓΛΑΔΙΟΔΟΣ

Raβδωτό μωσαϊκό	Ρωμανοῦ Πυλίας 239/25.1.1980
-----------------	------------------------------

ΔΣΛΙΚΟΣ

Bean common mosaic virus	Τροιζήνα Τροιζηνίας 3353/8.9.79
--------------------------	---------------------------------

ΚΑΠΝΟΣ

Tobacco mosaic virus	'Αγρίνιο 3246/31.8.79
----------------------	-----------------------

ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ

Cucumber mosaic virus	Μαραθώνας 'Αττικῆς Προφ. 'Ορχομενός Βοιωτίας Προφ. Αύλωνα 'Αττικῆς 3949/22.10.79 Εήβα 3984/23.10.79
-----------------------	--

. // .

ΑΕΦΜΟΝΙΑ

Citrus impietratura

Citrus psorosis A-rampant form

ΜΑΡΟΥΛΙ

Lettuce mosaicvirus

ΜΗΛΙΑ

Apple proliferation

ΝΤΑΔΙΑ

Tomato spotted wilt virus

ΠΑΤΑΤΑ

Potato virus X

Potato virus Y

Potato rugose mosaic (P VX+P VY)

Potato crinkle (P VX+P VA)

ΠΕΠΟΝΙΑ

Cucumber mosaic virus

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

Citrus impietratura

ΣΕΛΑΙΝΟ

Celery mosaic virus

ΣΥΚΙΑ

Fig mosaic

... // .

Συλόγιαστρο Κορινθίας 2527/16.7.79

Βέλο Κορινθίας 900

Μεταμόρφωση Αθήνας 4165/5.11.79

Μανθυρέα Αρκαδίας 1412/9.6.79

Αχαρνές Αττικής 2414/11.7.79

Μεσσήνη Μεσσηνίας Προφ.
Θήβα 3915/18.10.79

Μάτι Κορινθίας 3924/19.10.79

Αχαρνές Αττικής 2201/29.6.79

Αύλωνα Αττικής Προφ.

Λιβανάτες Φθιώτιδας 1174/31.5.79

Μεσσήνη Μεσσηνίας Προφ.

Αρμα Θηβῶν 3915/18.10.79

Αύλωνα Αττικής 3892/23.10.79

Ψαχνά Εύβοιας 3985/23.10.79

Φιλιατρά Μεσσηνίας 909/9.5.79

Κανάλι Πρέβεζας 2408/11.7.79

Μαραθώνας Αττικής Προφ.

Κριτικά Καρυστίας 2682/21.7.79

Χώρα Νάξου 2763/27.7.79

Σπερ χωρεία Καλαμάτας 3429/
15.9.79

Άγιος Αδριανός Ναυπλίου Προφ.

Οίχαλία Μεσσηνίας 3983/23.10.79

Μεσσηνία 3338/7.9.79

TOMATA

Tobacco mosaic virus	Μεθώνη Μεσσηνίας 364/10.2.79 Ναύπλιο 1057/9.4.79 Νέα Κορώνη Μεσσηνίας 1272/28.4.79 Πρέβεζα 2390/11.7.79 Λυγιά Δευκαδός 2678/22.8.79 Λεωνίδιο Αρκαδίας 35/4.1.1980 Κάμπος Μαραθώνος Μανδρικό Ρόδου
Tomato single streak (TMV-stain)	Νεοχώριο Πρέβεζας 212/26.2.79 Μεθώνη Μεσσηνίας 212/26.2.79 Πρέβεζα 974/4.4.79 Τυμπάκι Ηρακλείου 2130/25.6.79
Tomato internal browning	"Αγιος Κωνσταντίνος Λοκρίδος 3152/23.8.79
Tomato double streak (TMV+P VX)	Χανιά 362/10.2.79 Καλό Χωριό Λασιθίου Προφ.
Potato virus Y	Κεφαλάρι Κορινθίας 3351/7.9.79
Cucumber mosaic virus	Κεφαλάρι Κορινθίας 3478/17.9.79
Tobacco mosaic virus+cucumber mosaic virus	Κεφαλάρι Κορινθίας 3477/17.9.79
Tomato spotted wilt virus	"Αγράι Αθήνας
Stolbur	Δομοκός Θειώτιδος Προφ.
"Ιωση (άπομονώθηκε ίδις)	Λύλιδα Προφ.
<u>ΦΛΕΟΛΙ</u>	
"Ιδις τοῦ κοινοῦ μωσαϊκοῦ τοῦ φασολιοῦ	Λάρισα 705/7.8.79

. // .

ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ (1979)

1 ΑΜΠΕΛΙ

Τροφοπενία Καλίου: Ζάκυνθος (155/20.1.79) Σχηματάρι (3286/20.1.77)
Θήρα (3227/25.1.79), Θήβα (3340/7.9.79, 3497/6.11.79)
Τροφοπενία Θωσφόρου: Θήρα (3227/25.1.79)
Τροφοπενία μαγνησίου: Λέγιο (29.6.79), Άμαλιδα (4162/5.11.79, 3662/
8-12-79)
Τροφοπενία ψευδαργύρου: Ζάκυνθος (4517/30-11-79)
Τροφοπενία βορίου: Ήράκλειο Κρήτης (3198/23.2.79)
Τοξικότητα άλατων .Βόλος (4163/5-11-79)
Τοξικότητα ζιζανιοκτόνων. Πύρος (185/25.1.79), Κόρινθος (2541/25.7.79)
Μυρίνη Λήμνου (2772/5-12-79)
Τοξικότητα φυτοφαρμάκων: Ήράκλειο Κρήτης (328/8.2.79), Καβάλα
(2490/25.7.79) Κόρινθος (2394/21.8.79)
Χαλκίδα (3357/8.9.79).
Βλάβη ριζών. Τρίπολη (1572/13.6.79), Ιστιαία (2554/17.7.79)
Κακή συγκόλληση έμβολίου. Θήβα (2125/25-6-79), Αύλιδα (4162/15-11-79).
Έπιδραση σκόνης μεταλλείων . Θήρα (2394/21.8.79)
Σηρασία Μεσολόγγι (1536/22.6.79)

2 ΑΓΓΙΝΑΡΑ

Τοξική έπιδραση δρυμόνης . Βαρθολομείο Ηλείας (4274/21.8.79)

3 ΑΓΓΟΥΡΙΑ

Τροφοπενία καλίου. Μεθώνη (837/27.3.79)
Περίσσειες ψευδαργύρου καὶ μαγγανίου. Μεθώνη (837/27.3.79, Πύργος
(145 4/8.5.79)
Περίσσεια λιπασμάτων. Ζαχάρω (657/22.3.79)
Ψύχος. Τριεζηνία (1419/9.5.79)

4 ΑΚΤΙΝΙΔΙΟ

Τοξικότητα χλωριούχων. Κόρινθος (4172/5-11-79), Ιωάννινα (3729/
5-12-79)

5 ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Τροφοπενία άζωτου. Όρωπός (1179/6-11-79)
Κακή θρέψη. Λάρισα (205/24.4.79), Άλμυρός (1280/28.4.79)
Ακραίωνιο (4184/6.11.79)
Έλλιπής γνημοποίηση. Κύπρος (3307/15.9.79)
Ασφυξία ριζών Αττική (1765/4.6.79)

6 ΑΠΙΔΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου. Νίκαια (1918/19.6.79)
Τροφοπενία ψευδαργύρου Νίκαια (1918/14.6.79)
Τοξικότητα χλωριούχων. Βόλος (4522/30.11.79)
Βλάβη ριζών. Λάρισα (474/1.3.79) Βόλος (1962/4.7.79)
Τοξικότητα Zineb, Βόλος (1474/4.6.79)
· Αποτυχία φυτεύσεως. Βέροια (2600/13.8.79)
· Ελλιπής γονιμοποίηση. Κοζάνη (2327/11.7.79)
· Ηλίαση Κόρινθος (2600/13.8.79)
Ψύχος Τρίπολη (1200/9.5.79)

7 ΑΡΑΧΙΣ

Τροφοπενία άσβεστίου. Μεσσηνία (3646/27.9.79)

8 BAMBAKI

Τοξικότητα πύργος (3452/15.9.79)

9 ΒΕΡΙΚΟΚΚΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου .Κηφισιά (1195/8.5.79)
Ψύχος (Ναύπλιο. 1282/22-5-79)
Βλάβη ριζών .Κιάτο (2395/20.7.79)
Σηρή Κορυφή Κορινθία (2479/13.7.79)
Διέγκωση κόμπων Τακτικούπολη (3946/4.12.79)
Τοξικότητα . 'Ασπρόπυργος (1347/4.5.79) Χαλκίδα (1195/8.5.79)

10 ΒΙΟΛΕΤΤΑ

Τροφοπενία σιδήρου -Ψυχικό (4683/14.12.79)

11 ΒΥΣΣΙΝΙΑ

Τροφοπενία Καλίου-Τρίπολη (159/20.1.79)
Τροφοπενία μαγγανίου Τρίπολη (159/20.1.79)
Βλάβη ριζών Τρίπολη (1829/7.6.79, 3668/29.9.79)
Φλώρινα (2810/13.8.79)

12 ΓΑΡΔΕΝΙΑ

Βλάβη ριζών-Αίγαλεω (2555/7.7.79)
Τοξικότητα-Τρίπολη (3022/4.9.79)

13 ΓΕΩΜΗΛΑ

Νημάτωση-Τρίπολη (1406/31.5.79)
Σήψη-Χαλκίδα (435/24.2.79)
Ψύξη- 'Αμαλιάδα (506/24.2.79)
· Απώλεια βλαστικότητας . 'Αθήνα (2787/30.7.79)

14 ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ

Τοξικότητα Φυτοφαρμάκων - Αθήνα (1722/1-6-79)

15 ΕΛΙΑ

Τροφοπενία φωσφόρου-Γαργαλιάνοι (156/20.1.79), Κόρινθος
(3814/ 20 .11.79)

Τροφοπενία Καλίου -Καλαμάτας (46/18.1.79, Ζάκυνθο (429/18.5.79)
Χαλκίδα 1410 /25-5-79)

Τροφοπενία Βορίου-Πρέβεζα (2627/22.1.79, Βόλος (298/24.4.79)
Κηφισιά (1454/8.5.79, Δεωνίδιο (621/17.1.79)
Πρέβεζα (935/17.5.79), Κορινθία (1071/
17.5.79), Χαλκίδα (1089/17.5.79).

Τοξικότητα χλωριούχων-Βόλος (998/24.4.79), Χαλκίδα(144/9.5.79)
Θιορίωση-Βοιωτία (1957/17-9-79)

Ψύχος - Αττική (242/30.1.79), Αγρίνιο (1740/2-6-79) Δουτράκι
(1941/15-6-79) Τρόπαια 2194/16.7.79)
Λαμία (124/17.1.79, 2293/24.7.79)

· Ηλιόκαυμα-Πύλος (847/28.4.79)

Σηρασία -Γαργαλιάνοι (3700/26-10-79), Ιωάννινα (3573/5.12.79)
Βλάβη οιζών -Γαλάτσι (722/17.3.79), Αλεξανδρούπολη (2696/
23.7.79) Αθήνα (4818/30-11-79).

Τοξικότητα - Καπανδρίτι (2477/13.7.79), Αμφισσα (4325/30.11.79)

· Ηράκλειο (2874/21.8.79).

Κεραυνός- Αργοστόλι (4818/30-11-79)

16 ΚΑΜΕΛΙΑ

Τροφοπενία μαγγανίου- Εκάλη (4906/16.1.79)

Τοξικότητα άλατων- Αθήνα (4511/30.11.79)

Σηρασία - Αθήνα (3365/8.9.79)

17 ΚΑΩΣ

Τροφοπενίες ιχνοστοιχείων και τοξικότητα μαγγανίου
Κένυα (4614/8-12-79)

18 ΚΕΡΑΣΙΑ

Τοξικότητα ζιζανιοκτένου-Κόρινθος (4402/23-11-79)

19 ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου-Κηφισιά (3672/29.9.79)

Τοξικότητα ζιζανιοκτένου-Κιούρια (2126/25-6-79)

20 ΚΡΟΚΟΣ

Βλάβη ριζών-Κοζάνη (200/14-2-79)

21 ΚΥΔΩΝΙΑ

Πικρή κηλίδωση -Χαλκίδα (3670/29.9.79), Κομοτινή (3658/14.11.79)

Τοξικότητα -'Αθήνα (4359/19.11.79)

22 ΛΕΜΟΝΙΑ

Τροφοπενίες φωσφόρου, μαγνησίου-Αίγα (152/19.1.79)

Τροφοπενία σιδήρου-Αίγα (152/19.1.79), 'Αθήνα (1843/8.6.79,
4052/27.10.79)

Τοξικότητα Βορίου-Λυκόβρυση (4124/2-11-79), Κόρινθος 4166/5-11-79

Τοξικότητες-Ασπράλατα (3524/2-10-79, 3825/6-11-79) Κερατέα
(4575/5-12-79)

Τραχύς φλοιός (Rumble)-"Αργος (4461/5-12-79) Αίγα (4327/24-11-79)

23 ΔΕΥΚΑ

Τοξικότητα Χλωριούχων- "Αμφισσα (3094/20.1.79)

'Αττική (3021/14.8.79), Καισαριανή 3954/22-10-79

Τροφοπενία σιδήρου-Μπογιάτι (3082/17.8.79)

Ψύχος-Καβάλα (842/18.4.79)

Πλημμύρα-Βέροια (4466/14.12.79)

Τοξικότητα - Αύλωνα (3015/13.8.79)

24 MAINTANOS

Τροφοπενία μαγνησίου- Μέγαρα (4186/6-11-79)

25 MANTAPINIA

Τροφοπενίες άζωτου και' Καλίου-Σπάρτη (327/8.2.79)

Τροφοπενία ψευδαργύρου-Ρόδος (3963/6-11-79)

Τοξικότητα άλατων- Ερμιόνη (4406/14.11.79)

'Ασφυξία ριζών -' Ερμιόνη (4569/5-12-79)

26 ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ

Τοξικότητες μαγγανίου και' ψευδαργύρου-Πύργος (1453/9.5.79)

Τροφοπενία μαγνησίου -Οιλιαστρά (3-10-79)

27 ΜΗΛΙΑ

Τροφοπενία ψευδαργύρου-Λάρισα (3017/10.2.79), Καρδίτσα
(1537/17.6.79)

Τροφοπενία βορίου- "Αρτα (2413/10.2.79)

'Εσωτ. νέκρωση φλοιού-Γουμένισα Κιλκίς (1080/24.4.79), 1044
17.4.79) Τρίπολη (1290/25.79; 1648/28.5.79, 1412/
9.6.79, 1911/13.6.79)

• Ελλιπές δέσιμο- Μάννα Κόρινθιας (1322/3.5.79)
Τοξικότητες- Ιστιαία (2316/5-7-79), Αίγαλεω (2581/25.7.79)
Κόρινθος (3262/1-9-79, 1876/13-8-79), Κηφισιά
(3345/7.9.79).
• Ασφυξία καρπών-Καστοριά (2581/25.7.79)

28 NEPATZIA

Βλάβη ριζών - Χανιά (3272/8-9-79)

29 ΠΙΠΕΡΙΑ

Τοξικότητα μαγγανίου, ψευδαργύρου-Πύργος (1453/9.5.79 και
2383/27.8.79)

30 ΠΛΑΤΑΝΟΣ

Τοξικότητα βορίου-Πύλος (3217/25.9.79)

31 ΠΟΙΝΕΣΤΙΑ

Τοξικότητα χλωριούχων - Αθήνα (158/20.1.79)

32 ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

Περίσσεια άζωτου και τροφοπενία καλίου-Σπάρτη
(327/9.2.79) Στεφανία Δ/νίας (342/9.2.79)

Τροφοπενία σιδήρου- Αθήνα (1843/8.6.79)

Τροφοπενία ψευδαργύρου- Αστυπάλαια Δ/νση (296/13.2.79)

Ζημιά άνεμου-Ρέθυμνο (409/28.2.79) Ρόδος (499/8.3.79)

Θάληρο (4365/20.11.79)

Ψύχες-Κάρυστος (299/12.2.79)

Καρπόπτωση -Κόρινθος (674/14.3.79)

Βλάβη ριζών-Βραχάτι (3017/13.8.79), Κηφισιά (4092/1.11.79)

33 ΠΕΠΟΝΙ

Τροφοπενία μαγνησίου- Ηράκλειο Κρήτης (4185/6.11.79)

Τοξικότητες- Σκάλα Δακωνίας (1832/7-6-79), Κόρινθος 1639/27-9-79)

34 ΠΕΥΚΟ

Καιρικές συνθήκες -Ναύπλιο (2318/5-7-79)-Κηφισιά (2458/13.7.79)

35 ΡΕΒΥΘΙΑ

Καιρικές συνθήκες-Θήβα (2421/11-7-79)

36 ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ

Τροφοπενίες άζωτου, μαγνησίου και ψευδαργύρου -Βέροια (327/9.2.79)

Τοξικότητα βορίου-Βέροια. (327/9.2.79)

37 ΡΟΔΙΑ

Τοξικότητα- Αργολίδα (3721/26-10-79)

• Αιαρπία -Χαλάνδρι (2037/20.6.79)

38 ΣΙΤΑΡΙ

Τροφοπενία μαγγανίου-Θήβα (1145/3.5.79) Λειβαδιά (1348/4579)
Κωπαΐς (1459/2.6.79)
'Εγκαύματα λιπασμάτων -Θήβα (539/1.3.79, 613 /17.3.79)

39 ΣΥΚΙΑ

Τοξικότητα ζιζανιοκτόνου-Μολάδι

40 ΤΟΜΑΤΑ

Τροφοπενία μαγνησίου-Μεσσηνία (1567/21.5.79)
Βηρή ακρυφή-Ζάκυνθος (748/29.3.79), Λευκάδα (1706/15.6.79)
Λεωνίδιο (1707/22-6-79), Μπογιάτι (3082/17.8.79)
Διοξείδιο τοῦ θείου-Καβάλα (2247/11.7.79)
Τοξικότητες -Γαργαλιάνοι (490/15.3.79), Γρεβενά (1167/27.4.79)
Ν.Κορώνη (1272/28.4.79), Τρίπολη (4380/5.12.79)

41 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου-Σχιματάρι, Μικροθήβες (4515/30-11-79)
Τροφοπενία μαγγανίου καὶ ψευδαργύρου-Μικροθήβες (4515/30.11.79)
Τοξικότητα χλωριούχων -Μικροθήβες (4515/30.11.79)

42 ΦΑΣΟΛΙΑ

'Υπερβολική ύγρασία-' Αξέσανδρούπολη (1938/4.7.79)

43 ΦΥΣΤΙΚΙΑ

Ψύχος-Λαμία (1298/2-5-79)
Βλάβη βιζών-Λήμνος (1368/11-7-79), Δροσιά (3147/23.8.79)
'Ελλιπής γονιμοποίηση-' Αθήνα (2081/22-6-79)